Această carte a beneficiat de susținerea programelor de sprijin editorial ale Institutului Francez, precum și de susținerea Ambasadei Franței în România.

vivre
les
cultures

Pauline Delabroy-Allard

Povestea asta este despre SARAH

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

PAULINE DELABROY-ALLARD
ÇA RACONTE SARAH
Copyright © 2018 by Les Editions de Minuit
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2019, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-611-7 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Va fi doar liniștea și nici un cuvânt care să o spună.
Annie Ernaux, *Les Années*

Noaptea e limpede, ziua-ntunecată.
Cea care lipsește îmi stă în brațe
Și-n mine nu dăinuie decât
Ceee ce-mi vei murmura.
Louis Aragon, *Les Lilas*

La ora trei, în penumbra dimineţii, mă trezesc. Mi-e îngrozitor de cald, dar nu îndrăznesc să mă ridic ca să deschid larg fereastra. Stau întinsă în patul ei, în această cameră pe care o cunosc atât de bine, aproape de corpul ei, adormit în sfârşit, la capătul unei lungi lupte împotriva angoaselor care devorează tot, capul, pântecele, inima. Am vorbit mult, ca să le îndepărtăm, să le împingem spre graniţele nopţii, am făcut dragoste, i-am mângâiat corpul pentru a-l alina. Mi-am lăsat mâna să alunece de-a lungul umerilor ei, apoi de-a lungul braţelor, m-am încolăcit în spatele ei şi i-am frământat îndelung carnea blândă a feselor. I-am pândit respiraţia, aşteptând ca suflul să-i devină uşor, suspinele să-i devină din ce în ce mai rare, pacea să-şi găsească, în sfârşit, calea.

Este atât de cald în această încăpere. Aş vrea să mă mişc, măcar puţin, să simt o adiere atingându-mi faţa. Dar corpul ei îl atinge pe al meu, mâna ei o ţine pe a mea, şi dacă mă mişc aş putea spulbera edificiul pe care l-am construit din greu. Somnul ei este un castel de nisip. O mişcare şi totul s-a terminat. O mişcare şi ochii ei se vor deschide larg. O mişcare şi trebuie să iau totul de la capăt. Îi ascult suflul plin de somn torcând, îmi vine să râd de plăcere, de o bucurie regăsită, în sfârşit, pentru o clipă. Aş vrea să suspend noaptea şi să ascult acest murmur ore întregi, zile întregi, pentru că acest murmur vrea să spună *trăiesc*, vrea să spună *exist*, vrea să spună *sunt aici*. Şi eu sunt aici, alături.

Corpul meu febril rămâne complet inert. Prefer să mor de cald decât să spulber castelul de nisip al somnului ei. Afară, în noaptea cenuşie care se ghiceşte dincolo de fereastră, păsările cântă. Sunt cu miile, ciripesc care mai de care, spintecând aerul, în toate direcţiile, ca cei mai înzestraţi piloţi. Această noapte de o căldură zdrobitoare este ziua lor de 14 Iulie, în care fac acrobaţii aeriene, bucurându-se pe deplin şi inventând figuri de fiecare dată mai spectaculoase. În arborii din depărtare, turturelele de la marginea oraşului salută prin trilurile lor stridente dimineaţa care se iveşte. Le privesc umbrele rotindu-se spre cerul murdar. Mi-e îngrozitor de cald. Aştept.

Îmi întorc privirea spre corpul ei ţeapăn, întins pe spate, complet gol. Disting fineţea gleznelor, oasele şoldurilor care-i ies prin piele,

abdomenul suplu, fermitatea braţelor, buzele schiţând un surâs. Observ urmele bolii pe acest corp pe care îl iubesc atât de mult, micile puncte negre pe abdomenul înţepat de atâtea ori, cicatricea de lângă subraţ, adâncitura de sub claviculă. Îi privesc chipul liniştit, atât de liniştit, bărbia mândră, chiar şi în somn, obrajii catifelaţi, linia abruptă şi surprinzătoare pe care o formează nasul ei, pleoapele ei vineţii în sfârşit închise. Îi privesc craniul complet chel. La ora trei, în penumbra dimineţii, o privesc dormind.

Nu reuşesc, în această noapte reavănă, să-mi desprind privirea de la corpul gol şi de la craniul ceros. De la profilul ei de moartă.

I

1

Povestea asta este despre Sarah, despre frumuseţea ei inedită, nasul abrupt de pasăre rară, ochii de o culoare neobişnuită, ca de piatră, verzi, ba nu, nu verzi, ochi absint, malachit, de un verde-gri întrepătruns, ochi de şarpe cu pleoapele căzute. Povestea asta este despre primăvara în care ea a apărut în viaţa mea aşa cum îţi faci apariţia pe o scenă, plină de avânt, cuceritoare. Victorioasă.

2

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Magnoliile sunt în floare în grădinile publice pariziene şi cred că asta le sfâşie inima celor care le remarcă. Mie florile de magnolie în grădinile publice îmi sfâşie inima. Le privesc în fiecare seară, când mă întorc acasă de la liceu, şi tot în fiecare seară de la petalele lor mari şi palide mă dor uşor ochii. Este o primăvară ca oricare alta, cu ploi torenţiale, cu miros de asfalt umed, iar în aer pluteşte un soi de uşurătate, un suflu de bucurie care fredonează despre cât de fragil e totul.

Înaintez ca o fantomă prin această primăvară. Duc o viaţă pe care nu aveam de gând să o duc, sunt singură cu un copil al cărui tată s-a făcut nevăzut fără un cuvânt. Într-o zi, într-o seară mai degrabă, a ieşit din apartament şi apoi… Şi apoi nimic. Aşadar, se poate întâmpla ca de pe o zi pe alta, *literalmente* de pe o zi pe alta, între două persoane care se iubeau de ani buni să nu mai existe nici privire, nici cuvânt, nici dialog, nici discuţii, nici supărare, nici complicitate, nici tandreţe, nici iubire. Este vorba despre această nebunie, această aberaţie care se

strecoară în mine încet-încet. Cred că viaţa mea se va opri aici. Nu aştept nimic, pe nimeni. Există un nou bărbat în viaţa mea, un bărbat de origine bulgară. Când vorbesc despre el, spun *însoţitorul meu*. Mă însoţeşte, asta face, mă însoţeşte în această viaţă amară. Aştept. Un cuvânt nu-mi dă pace, mă obsedează, cuvântul latenţă. Îmi spun că ar trebui să-i caut definiţia în dicţionar. Îmi dau seama că tocmai trăiesc un moment de latenţă. Nu ştiu cât va dura şi ce eveniment îi va pune capăt. Aşteptându-l, toate zilele seamănă între ele, între obligaţiile mele de tânără mamă, obligaţiile mele de tânără profesoară, obligaţiile mele de fiică, de prietenă, de iubită a unui bărbat de origine bulgară. Mă străduiesc să-mi trăiesc viaţa. Nu o trăiesc cu adevărat. Dar sunt o elevă conştiincioasă. Mă străduiesc să fiu amuzantă. Sunt bine îmbrăcată, politicoasă, fermecătoare. Străbat pe bicicletă străzile arondismentului 15, cu copilul pe locul din spate. Mergem la muzeu, la cinema, la Grădina Botanică. Mi se pare că sunt drăguţă, mi se spune că sunt amabilă, atentă. Însă, de obicei, nu fac valuri când apar undeva. Sunt mama unui copil perfect, profesoara unor elevi deosebiţi, fiica unor părinţi minunaţi. Iar viaţa ar fi putut continua astfel mult timp de-acum încolo. Un lung tunel fără surprize, fără mister.

3

Ţârâitul energic al soneriei străbate ca o lovitură de bici acest apartament în care domneşte o atmosferă formală. Ne-am îmbrăcat elegant pentru a sărbători ziua de 31 decembrie, trei cupluri care se privesc cu coada ochiului, uimite că ne aflăm aici, lipsite de naturaleţe. Totul este artificial, decoraţiunile apartamentului, subiectele de conversaţie, ţinutele invitaţilor. Totul este studiat. Grav. Rigid. Sunetul soneriei pare să fi provocat o tresărire a mobilierului prea puţin obişnuit cu asta. Murmur. Este Sarah, se bucură cineva. Nu ştiu cine este Sarah. Ba da, mi se spune, cu siguranţă v-aţi mai întâlnit. Mi se spune în ce împrejurări. Nici o amintire. Gazda noastră merge să deschidă uşa apartamentului. Este Sarah. Nu o recunosc.

A întârziat, abia mai respiră, râde. Este ca o furtună. Vorbeşte tare, repede, scoate din geantă o sticlă de vin, ceva de mâncare, o mulţime

de lucruri. Îşi dă jos eşarfa, paltonul, mănuşile, căciula. Le aruncă pe jos, pe mocheta crem. Se scuză, glumeşte, se agită. Vorbeşte urât, folosind cuvinte vulgare, care plutesc în aer mult timp după ce le-a pronunţat. Face prea mult zgomot. Înainte, nu exista nimic, numai tăcerea, râsete superficiale, feţe ceremonioase şi dintr-odată, acum, nu mai există decât ea. E supărător. Gazda îşi încruntă sprâncenele, în rochia ei de seară. Sarah nu-şi dă seama de nimic din toate astea, sărută viguros pe toată lumea. Se apleacă spre mine, miroase a sfârşit de decembrie. Are obrajii roşii de la cei care s-au grăbit să o sărute. Este machiată prea strident. Nu s-a aranjat, nu şi-a luat cea mai frumoasă ţinută, nu este elegantă, nu şi-a prins cu grijă părul. Vorbeşte mult, se întinde după un pahar de vin care i se oferă, râde din toată inima când aude o remarcă inteligentă. Este plină de viaţă, neliniştită, pasională.

Este ca un moment în reluare. Paharul îmi scapă din mână, iar însoţitorul meu exclamă: oh nu!, paharul se învârte în aer, toată lumea priveşte, nimeni nu poate să facă nimic, este deja prea târziu, paharul se izbeşte fără zgomot de mocheta crem, iar conţinutul se varsă în întregime formând o pată abstractă de vin roşu pe mocheta crem, un frumos tablou minimalist, mă fac albă ca varul, apoi mă înroşesc de ruşine, gazda noastră izbucneşte, în rochia ei de seară, este o catastrofă, un dezastru, pata roşie pe mocheta crem, ceva imprevizibil, un accident. O greșeală.

Mai târziu luăm cina. Ne entuziasmăm văzând fața de masă, tacâmurile şi meniul încântător. Există un plan de aşezare la masă. Suntem şapte. În rochia ei de seară, gazda ne spune cine se aşază şi unde. Sarah stă lângă mine. În dreapta mea.

4

Este violonistă. Fumează. Este prea machiată, arată şi mai rău când o priveşti de aproape. Vorbeşte tare, râde mult, este haioasă în felul ei. Foloseşte un argou personal, cuvinte pe care nu le cunosc. Se distrează, inventează expresii, îi place să facă rime. Spune lucruri amuzante, poveşti pline de peripeţii. Amabilă, îmi răspunde când îi cer detalii. Este plină de viaţă. În timpul conversaţiei aflu că îi plac jocurile de societate, drumeţiile pe munte, să cânte alături de oameni dragi. Merge la psiholog de câţiva ani buni. I se pare ciudat să vorbească despre ea într-o tăcere glacială, dar crede că este important să facă asta. De două ori pe săptămână. Uneori chiar de trei ori.

5

În zori plecăm cu toţii şi ne îndreptăm către cea mai apropiată staţie de metrou. Ne îmbrăţişăm pe trotuar cu senzaţia stranie a primei zile din noul an. Ne amintim de paharul de vin vărsat ca de o întâmplare memorabilă, refacem filmul, adăugăm detalii, descriem sprâncenele încruntate ale gazdei, în rochia ei de seară.

Însoţitorul meu îşi aminteşte de Sarah: „Ce fată stranie!“

6

Îmi scrie în fiecare zi, în primele zile ale noului an. Suntem în ianuarie, şi din nou are loc un miracol. Iarna se dă bătută, se mişcă domol şi încearcă o ultimă lovitură de graţie, dar este prea târziu, s-a terminat, primăvara a câştigat. Când ies de la liceu, cerul este foarte înalt, albăstrui, de un albastru stins, ca o pânză vopsită. Nori nepăsători aleargă în vânt. Luna, discretă, într-un colţ, este şi ea prezentă, şi faptul că ziua şi noaptea merg împreună, ca doi buni prieteni, unul alături de celălalt, mă face să tremur uşor. În fiecare zi, umbrele sunt din ce în ce mai prelungi pe asfalt şi mă întorc acasă printr-o lumină aurie, nemaiîntâlnită. Pe străzile mărginite de case din piatră se aude ciripitul păsărilor, o vorbărie neîntreruptă şi chiar

mugurii ce străpung ramurile, verzi, delicate, fragile. Privesc lumina care colorează în roz vârful clădirilor. Oare de câte ori voi mai avea şansa de a asista la toate acestea? Oare de câte ori voi mai privi acest spectacol? O dată? De cincisprezece ori? De şaizeci şi trei de ori? Oare este ultima dată, mă întreb, oare este ultima dată când simt în corpul meu freamătul unui nou anotimp? Îmi scrie în primele zile ale noului an. Câteva cuvinte, mai întâi, la care răspund politicos. Apoi din ce în ce mai mult. Spune că i-ar plăcea să ne revedem. Îmi propune să mergem la un concert la Filarmonică. Îmi propune să mergem la cinema, la teatru. Ne vedem o dată, de două ori, din ce în ce mai des. Iarna se retrage puţin câte puţin, pe nesimţite, fără zgomot.

7

Într-o dimineaţă de martie îmi scrie că se află în apropierea liceului meu, mă întreabă dacă vreau să luăm prânzul împreună. Nu am timp, am prea multe lucruri de făcut, ar fi neplăcut dacă şi-ar da seama colegii mei. Însă spun da. Scap la ora stabilită, mă cuprinde o bucurie stranie. Este frumos afară. Mă aşteaptă la metrou. Cum ne întâlnim, începe să vorbească, foarte repede, foarte tare, face o mulţime de gesturi cu braţele. Ochii îi sclipesc. Merge pe şosea, pare că nu-i pasă de maşinile care ar putea să o agaţe. Cu siguranţă nu observă că îmi vine să o trag de mânecă la fiecare cinci minute, pentru că pare atât de distrasă, încât mi-e frică de un posibil accident. Este plină de viaţă.

8

La restaurantul coreean vorbeşte atât de mult, încât chelnerul vine să ne ia comanda de cel puţin trei ori. De fiecare dată, ea nu este pregătită. Îmi spune că nu se pricepe să facă alegeri, iar asta este o adevărată problemă. Că şi-ar dori totul şi contrariul. Îmi povesteşte că în timpul grevelor care au zguduit Franţa în 1995 a învăţat să meargă cu maşini de ocazie la Paris. O privesc, dar nu o mai ascult, o privesc în timp ce mă întreb cum trebuie să fi arătat la cincisprezece ani şi cum era viaţa ei atunci. Parisul complet paralizat, redus la tăcere fără

toate aceste maşini care zumzăie pe străzi, sau în orice caz un oraş mai silenţios, răguşit. Parisul gâtuit. Şi Sarah la cei cincisprezece ani ai ei, în mijlocul a toate astea, fără îndoială încă de pe atunci cu pleoapele ei căzute, fără îndoială cu vioara ei, în cutie, la spate, mergând ca o echilibristă de-a lungul trotuarelor din arondismentul 16, unde a crescut, făcând cu mâna în speranţa că cineva o va lua cu maşina. Ca să ajungă la liceu, la Conservator, la prietenii săi pentru repetiţii. La capătul lumii. Asta îmi imaginez. La cincisprezece ani, Sarah făcea autostopul în Parisul afon pentru că voia ca cineva să o ducă la capătul lumii. Asta îmi imaginam şi asta mi-a rămas în minte.

Mai târziu, când mă însoţeşte la liceu sau poate chiar în timpul aceleiaşi conversaţii îmi povesteşte când a băut pentru prima oară bere cu tatăl ei. Era miezul zilei, îmi amintesc că mi-a povestit cum tatăl ei venise să o aştepte după ce fusese plecată o săptămână sau a însoţit-o să prindă un tren. Era vorba despre o gară, în orice caz. Aşa îmi imaginez scena. Sarah şi tatăl ei, amândoi aşezaţi pe scaunele din metal ale unei cafenele dintr-o gară. Ziua, în plină zi, asta îmi amintesc că mi-a spus. Este tânără, îmi imaginez că e frumoasă, dar n-am de unde să ştiu asta… Cât despre el, e greu de spus cum arată. Acum cincisprezece ani era poate brunet? Zâmbitor? Pus pe glume, aşezat în faţa fetei lui adolescente? Comoara vieţii lui, lumina zilelor sale, fata lui dragă. Îmi povesteşte râzând această amintire, nu ştiu de ce, dar râde, *a posteriori*, câţiva ani mai târziu, râde în hohote de expresia ei când a comandat prima bere, de mândria care pusese stăpânire pe ea în acel moment, de siguranţa ei. Îmi imaginez figura ei închipuită, culoarea de neuitat a primei beri comandate cu mândrie, în toiul zilei, la o cafenea, împreună cu tatăl ei. Îmi povesteşte această amintire şi râde, nu se mai opreşte, râde atât de mult, încât râsul ei devine contagios. După aproape douăzeci de ani, râde povestindu-mi despre îndrăzneala ei.

9

O întreb cum ar defini ea latenţa. Îşi apleacă uşor capul când îi explic că acest cuvânt se suprapune peste toate imaginile din viaţa mea, că nu-mi iese din cap, nu ştiu bine de ce, dar mă obsedează.

După o tăcere: „Este răstimpul dintre două mari momente importante“.

10

Zilele trec. Primăvara își face apariția, calm, fără grabă. Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Sarah își face apariția în viaţa mea calm, fără grabă. Mă invită la teatru, la cinema. Fumează în bucătăria mea într-o seară în care o invit la cină. Îmi povesteşte un secret. Îmi spune că e un secret pe care nu l-a mai spus nimănui, niciodată. Nu-şi dă seama că sunt tulburată. Îmi oferă ultimul disc înregistrat împreună cu cvartetul ei de coarde. Un disc de Beethoven. Nu ştie că următoarele zile îl ascult încontinuu. Nu ştie că încep să citesc despre muzica de cameră. Nu ştie că vreau să ştiu tot, să înţeleg tot, să cunosc tot. Nu bănuieşte că sunt extrem de supărată pe mine pentru că nu am fost cea mai bună elevă când mergeam la Conservator.

Însoţitorul meu se amuză pe seama acestei prietenii subite, neaşteptate. Nu îi spun că dacă am de ales între a petrece timpul cu el sau cu ea o aleg întotdeauna pe ea. Merg împreună cu el la bienala de cvartete de coarde, la Filarmonică, să o vedem cântând. Este o după-amiază de duminică. Când ajungem acolo, sala este plină, nu mai sunt locuri libere. Mă cert cu vânzătorul de la ghişeu, îi fac ochi dulci, îl implor, tun şi fulger. Însoţitorul meu îmi spune nu face nimic, putem veni să o ascultăm altă dată. În fine, hai, vino, să bem o cafea afară, la soare. Refuz să mă dau bătută. Plâng de furie. Nu înţelege ce am. În ultimul moment obţin două locuri. Sunt locuri la strapontină, departe de scenă. Mijesc ochii pentru a vedea ce se întâmplă pe scenă. Îi zăresc pe ceilalţi trei membri ai cvartetului. Când intră pe scenă toţi patru, în şir indian, sunt atât de nervoasă, încât îmi vine să izbucnesc în râs. O văd pentru prima dată coafată, elegantă, distinsă. Poartă o rochie de concert tulburătoare, lungă, neagră, decoltată la spate. Salută publicul înainte de a începe să cânte. Mi se taie respiraţia. După prima mişcare a primului cvartet, sunt cât pe ce să aplaud. Nu cunosc regulile. Nu înţeleg nimic. Am privirea aţintită către silueta ei firavă, departe, pe scenă. La bis, cântă ceva care mă năuceşte. Mi se

spune că este o bucată dintr-un cvartet de Bartók, în *pizzicato*. Nu înţeleg nimic din ce ascult. Aplaud frenetic, tare şi îndelung, încât mă dor palmele.

11

Mă întreabă ce fac miercuri fără fiica mea. Merg la cinema, singură. Îi scriu ca să-i spun asta. Îi dau numele cinematografului, programul proiecţiilor. De fapt, sper că o să fie la ieşire, că mă aşteaptă. Filmul este despre relaţii pasagere care îţi permit să uiţi o mare iubire. Este un film alb-negru. Actriţa din rolul principal este foarte frumoasă. Mi se pare că seamănă cu filmele din Noul Val. Mă bucur din plin de acest moment, singură, în sala de cinema. Mă întreb dacă ea o să vină. Filmul se termină. Mă grăbesc să ies. Nimeni. Plouă. Merg cu paşi grăbiţi, cu capul plecat, îmi privesc cizmele cum înaintează singure pe pavajul umed al străzii Verrerie. Îmi sună telefonul. Este ea. Mă întreabă unde eşti, îmi spune eu sunt pe strada Verrerie, sosesc.

12

Îmi spune că se gândeşte la mine în timp ce mă îndrept într-o dimineaţă însorită, spre Palatul de justiţie. Mă întreabă, mai târziu, la un pahar de vin, cum a fost. Nu mă scapă din ochi când îi povestesc despre aşteptare, judecător, tatăl fiicei mele, decizia de a o păstra un weekend din două, soarele prea puternic, şi despre mine, îmbrăcată toată în negru, pentru că purtam doliul acestei iubiri pierdute.

13

Îmi propune să o însoţesc la Cartoucherie, să vedem o piesă de teatru. Mă aşteaptă la staţia de metrou Château de Vincennes, la magistrala 1. Poartă o rochie care nu i se potriveşte deloc, ca de obicei. Mă salută râzând şi vorbeşte tot drumul cât străbatem parcul Bois de Vincennes. Se face noapte. Ea vorbeşte, vorbeşte întruna, fără oprire. Este plină de viaţă. Îmi pune întrebări despre meseria mea,

despre liceul la care predau. Nu se opreşte din vorbit decât atunci când luminile se sting. În întuneric, genunchii noştri se ating.

14

Teatrul se numeşte *Teatrul furtunii*.

15

Piesa de teatru a bulversat-o. Vrea neapărat să-l salute pe actorul din rolul principal. O privesc abordându-l şi naturaleţea ei mă impresionează. Îi vorbeşte cu pasiune. El zâmbeşte. Ea mă întreabă dacă sunt obosită sau vreau să mergem să bem ceva. Adaugă că staţia de metrou Château de Vincennes nu este chiar cel mai grozav loc din lume unde să bei ceva. Este însă un bar în apropiere, Les Officiers. Intră. Se aşază. Întreabă ce bere au la halbă. Răspund la fel, exact la fel, când chelnerul mă întreabă ce vreau. Pare tristă, uşor abătută, o stare pe care nu am mai văzut-o până acum la ea. Mă întreabă dacă vreau să ieşim să fumăm o ţigară. Îşi priveşte picioarele. Este răcoare, în noaptea întunecată. Trimite fumul de ţigară spre cer, formând un rotocol care se alătură norilor. Îşi adânceşte privirea în ochii mei. Spune cred că m-am îndrăgostit de tine.

16

Schiţează un gest foarte uşor, un pas înapoi, ca o mişcare de dans, aproape zâmbeşte când mă bâlbâi, ah bine, nu ştiam. Spune că o să mai fumeze o ţigară, ca să sărbătorească îndrăzneala, curajul ei, chibritul se frânge în noapte, mirosul de sulf devine de-acum înainte şi pentru totdeauna mirosul mărturisirii care eliberează, mirosul realităţii inexprimabile în sfârşit exprimate, mirosul adevărului dezgolit, aşezat în faţa mea ca un cadou.

Sulful este un element al grupului de calcogeni. Este un nemetal polivalent abundent, insipid şi insolubil în apă. Sulful este cunoscut mai ales sub formă de cristale galbene şi se găseşte în multe minerale,

în special în regiunile vulcanice. Răspândeşte la ardere un miros puternic şi insuportabil. Sulful este un corp simplu. Este elementul chimic cu numărul atomic 16. Are simbolul S.

17

Povestea asta este despre Sarah, despre frumuseţea ei inedită, nasul abrupt de pasăre rară, ochii de o culoare neobişnuită, ca de piatră, verzi, ba nu, nu verzi, ochi absint, malachit, de un verde-gri întrepătruns, ochi de şarpe cu pleoapele căzute. Povestea asta este despre Sarah entuziasmul, Sarah pasiunea, Sarah sulful, povestea asta este despre momentul în care băţul de chibrit se frânge, momentul în care capătul de lemn se transformă în foc, scânteia luminează noaptea în care din neant ţâşneşte flacăra. Acest moment exact şi infinitezimal, cel mult o secundă. Povestea asta este despre Sarah, care are simbolul S.

18

Sulf. Din latină *sulfur*, sulf, fulgerul, focul cerului. A suferi. Prima persoană, singular. Sufăr. Din latină *suffero*, a suporta, a prelua responsabilitatea, a îndura. Mai ales a fi pedepsit de cineva pentru ceva. A îndura o durere.

19

Mi-a oferit mărturisirea ca pe un cadou. Se îndepărtează în noapte. Câteva zile mai târziu îmi zice da când îi propun să mergem la cinema. Tocmai a apărut un film de Alain Resnais. Se numeşte *Aimer, boire et chanter* (*Să iubeşti, să bei şi să cânţi*). Ajunge mai devreme la întâlnire. S-a machiat mult prea strident pe pleoapele ei căzute. Suntem în martie. Dă din cap aprobator când zic că în curând vine primăvara. Îi este foame, foarte foame. Mă întreabă dacă vreau să mergem să mâncăm ceva, înainte de film. Comandă o clătită bretonă, cu lapte bătut. Mai apoi are poftă de bere. Comandă o bere tare. Chelnerul mă întreabă ce vreau. La fel, exact la fel. Îmi povesteşte

ultimul ei concert în timp ce bem bere. Îmi dă detalii, îmi explică lucruri pe care nu le înţeleg. Mă surprinde examinând-o, poposind cu privirea pe cel mai mic detaliu al corpului ei, al chipului ei. Mă întreabă la ce te gândeşti. Insistă, haide, spune, la ce te gândeşti. Evit întrebările. Nu răspund. Între noi, ca un cadou, există mărturisirea. Plec privirea. Povestea asta este despre tăcerea răsunătoare şi zilele pufoase în care plutim când dăruim adevărul.

20

După film, alte beri, cele mai tari de la bar, eu vreau acelaşi lucru, la fel, exact la fel. Alte beţe de chibrit frânte care luminează ochii ei de şarpe, pentru o clipă, înainte ca noaptea să ne acopere din nou, pe trotuar, unde ieşim să fumăm. Alte chiştoace aruncate cu dezinvoltură. Alte întâmplări povestite. Este atât de târziu, încât la un moment dat patronul ne spune că trebuie să mergem la culcare. O să închidă. Este miezul nopţii şi este obosit.

Filmul *Să iubeşti, să bei şi să cânţi* este o dramă franceză, scenariul şi regia aparţin lui Alain Resnais. Durata: 108 minute. Din distribuţie fac parte Sabine Azéma, Hippolyte Girardot, André Dussollier. Este ultimul film al lui Alain Resnais, mort pe 1 martie 2014.

Nu-mi amintesc nimic din el.

Ea merge uşor înaintea mea, pe bulevardul Montparnasse, în această noapte de martie. Pare mai puţin beată decât mine. Este plină de viaţă. Nu vede că fac eforturi pentru a merge pe urma paşilor ei, că sunt confuză, că asfaltul se clatină sub picioarele mele. Se întoarce dintr-odată, foarte repede şi îşi lipeşte gura de buzele mele.

Strigă după un taxi, îmi mângâie coapsa pe bancheta din spate a maşinii. Ochii îi strălucesc. Urcă cele două etaje care duc la apartamentul meu, în spatele meu, atât de aproape de mine, încât îi simt suflul pe gambe. Intră în casă. Îşi toarnă un pahar de apă. Se demachiază lângă mine în baia strâmtă. Oglinda reflectă chipurile noastre surprinse, serioase, extrem de serioase. Se strecoară sub

pătură, lângă mine, în lumina tremurătoare a zilei care se ridică. Îmi şopteşte că nu a făcut niciodată dragoste cu o femeie. Mă întreabă dar tu? Îi răspund că nici eu, la fel, exact la fel. Îmi mângâie faţa, gâtul, sânii.

21

Parfumul ei. Mirosul ei. Gâtul. Părul ei. Mâinile. Degetele. Fesele ei. Gambele. Unghiile. Lobul urechii. Aluniţele ei. Coapsele ei. Vulva ca o vioară. Şoldurile ei. Buricul. Sfârcurile ei. Umerii. Genunchii. Axilele. Obrajii. Limba ei.

A doua zi mă lasă la colţul străzii, pe drumul care duce spre liceu. Îmi face un semn din bărbie şi îşi continuă drumul. Pleacă fără să ştie că îmi tremură mâinile, că o să-mi tremure toată ziua, pentru că nu le vine să creadă ce au făcut, ce au atins. Pleacă fără să ştie că la sfârşitul dimineţii îmi fac o programare la doctor, pentru că nu mai pot lucra, am nevoie de un concediu medical pentru două zile, ca să pot să mă bag sub pătură şi să dorm în mirosul ei, în plină amiază. A doua zi împăturesc concediul medical ca să-l trimit la serviciu. În partea de sus a hârtiei, doctorul a scris: degradarea stării generale de sănătate.

22

Dragostea cu o femeie: o furtună.

23

Zilele care urmează nu mă gândesc decât la ceea ce s-a întâmplat, imaginile apar şi dispar în spatele pleoapelor imediat ce închid ochii. Nu m-am gândit niciodată că voi atinge un corp de femeie, că-mi va plăcea la nebunie şi mă voi gândi neîncetat, zi şi noapte, numai la asta. Nu-mi dă pace. Mă bântuie, goală, minunată, o fantomă care îmi accelerează pulsul. E o revelaţie, o lumină, o epifanie.

24

După prima noapte, să fiu departe de ea mi se pare o aberaţie.

25

Îmi scrie, îmi scrie mult. În vieţile separate pe care le ducem, cuvintele ţâşnesc toată ziua şi târziu în noapte. Ea îmi scrie, eu îi răspund, ea continuă să-mi scrie. Îmi pune întrebări, iar mie îmi place, şi încep să fiu obsedată de asta. Răspunsurile mele: da, da. Da. Viaţa exterioară nu mai există. Nici viaţa materială. Nu există decât ea. Ea, ochii ei de şarpe, sânii ei, fundul ei.

Îşi stabileşte programul astfel încât să ne putem întâlni. De fiecare dată acelaşi scenariu. Vine la mine acasă, în apartamentul meu. Şuşoteşte când îi cer să vorbească mai încet pentru că în camera de lângă noi fata mea doarme. Prelungeşte întotdeauna puţin momentul delicios al cinei. Povesteşte diverse întâmplări. Îşi bea paharul de vin privindu-mă în ochi. Fumează o ţigară la fereastră. Apoi nu mai rezistă şi se apropie de mine. Mă respiră, mă aspiră. Povestea asta este despre asta: suflul, sulful, furtuna.

Nu ştie că mirosul ei îmi întoarce stomacul pe dos. Nu-şi dă seama că nimic nu mă mai interesează, nimic şi nimeni. Mănâncă minicroasante în fiecare dimineaţă şi bea o cafea cu lapte. Încep să mănânc şi eu minicroasante în fiecare dimineaţă şi beau o cafea cu lapte. Se dă cu rimel în fiecare zi. Încep să mă dau şi eu cu rimel în fiecare zi. Foloseşte cuvinte vulgare pe care nu le cunosc. Încep să le folosesc şi eu. Îşi lipeşte sânii de ai mei când suntem singure şi mă strânge atât de tare, încât abia mai pot să respir, ca şi cum şi-ar dori să fim un singur trup. Pleacă în turneu cu cvartetul ei. Pleacă la Bruxelles, la Budapesta. Îmi scrie tot timpul. Mă întreabă dacă şi mie îmi este greu cu toate aceste despărţiri. Mă imploră să o aştept, îmi promite că va reveni cât de curând. În această furtună, ea este căpitanul de vas. Eu mă transform în soţia marinarului.

26

O coincidenţă fericită. Cvartetul cântă la Veneţia chiar în

momentul în care merg acolo în vacanţă. Călătoresc alături de o prietenă căreia îi explic că o cunoştinţă de-a mea, Sarah, se află şi ea la Veneţia şi că mi-ar face plăcere să o întâlnesc. Întâlnirea este stabilită, piaţa San Bartolomeo, într-o după-amiază de aprilie. În ziua respectivă, cu prietena mea, ne pierdem în labirintul străzilor veneţiene. Mi-e frică să nu întârziem la întâlnire. Merg repede. Inima îmi bate cu putere, o durere bizară de cap, mă dor tâmplele. O grăbesc pe prietena mea, care hoinăreşte, încântată de oraş. Nu am văzut-o pe Sarah de câteva zile. În lumina italiană, atât de departe de apartamentul meu din Paris mi se pare incredibil ce trăim de câteva săptămâni, că gurile noastre pecetluite şi corpurile lipite există într-adevăr. Mi se pare, deodată, imposibil ca această poveste să existe. Chiar mă întreb dacă ea există cu adevărat, ea, Sarah, sau dacă nu cumva este rodul imaginaţiei mele.

Piaţa San Bartolomeo, uneori numită Campo San Bortolo, este o piaţă situată la doi paşi de Rialto. Foarte animată şi foarte populară, Campo este unul dintre locurile de întâlnire preferate ale veneţienilor. În mijlocul pieţei se ridică statuia în bronz a lui Carlo Goldoni, autor dramatic veneţian al secolului al XVII-lea, creator al comediei italiene moderne şi autor, printre altele, al pieselor de teatru *L'incognita* (*Necunoscuta*), *La putta onorata* (*Fata cinstită*), *La dama prudente* (*Femeia precaută*), *La donna stravagante* (*Femeia capricioasă*), *La donna bizarra* (*Femeia ciudată*), *La donna sola* (*Femeia singură*).

În piaţa San Bartolomeo nu e nimeni. Mă rog, sunt sute de oameni, veneţieni grăbiţi, turişti de diferite naţionalităţi, grupuri, copii, fără îndoială fericiţi că sunt aici, în Veneţia, într-o zi de aprilie. Dar în rest nimeni. Cercetez fiecare chip, nu o găsesc, eram sigură, nu există nimic din toate astea, fundul ei, sânii ei şi ochii ei de şarpe.

N-am de unde să ştiu, dar ea ajunge la întâlnire mai devreme, mă caută, răscoleşte mulţimea, caută în fiecare colţ ascuns între faţadele roz, îi este cald, sub acest soare de aprilie, îi este teamă să nu mă fi inventat, că toate astea nu există de fapt, aşteaptă, i se strânge stomacul. Mă zăreşte, mă străpunge cu privirea, nu mai există nimic decât ochii noştri care se intersectează în piaţa San Bartolomeo, corpurile noastre care se îndreaptă unul către celălalt ca nişte iubiţi

malefici, de parcă ar fi vrăjiţi.

Face un semn discret, îmi face cu ochiul, într-o secundă de neatenţie a prietenei mele, apoi se ridică şi merge la toaletă. Mă ridic şi eu sub pretextul că am un telefon urgent de dat, o las pe prietena mea răsfoind un ghid turistic. Mă aşteaptă sprijinindu-se de chiuvetă. Buzele ei au gust de Campari, limba ei gust de măsline verzi. Mă devorează. Murmură, în sfârşit, în sfârşit, în sfârşit, în sfârşit, în sfârşit.

Prietena mea, după ce ne întoarcem, roşii în obraji, puse pe glume: „V-a luat ceva timp!“

27

Înainte să ia avionul, a organizat un joc de piste prin Veneţia. Mi-a lăsat mesaje cu indicii, ghicitori, enigme de descifrat. Găsesc mici cadouri pe care le-a împrăştiat ici şi colo. Într-o patiserie, la indicaţiile ei, îmi spun numele. Mi se aduce un suc de portocale şi biscuiţi cu dulceaţă, alături de o scrisoare. Este primăvară, lumina este necruţător de frumoasă, soarele sclipeşte pe canale, oraşul este îmbătător. Mă iubeşte. Scrie negru pe alb. Mă iubeşte.

28

În curând o să împlinească treizeci şi cinci de ani. Este veselă, de un haz irezistibil. Este entuziastă, exaltată, teatrală. O fascinează tot ce o înconjoară, se arată interesată de orice. Este tot timpul dornică să afle lucruri noi. Are un trup subţire, poartă haine mărimea 36. Uneori mărimea 34. Îi place la nebunie jambonul iberic autentic. De obicei, îi place să mănânce mezeluri, carne. Este carnivoră. Vorbeşte bine spaniola, ştie bine Madridul, dar iubeşte Italia. Unul dintre lucrurile ei preferate este trio nr. 1 al lui Brahms. Nu are deloc răbdare, cu nimic. Vrea totul imediat.

29

Împreună cu cvartetul ei pleacă în turneu în toată Europa. Îmi scrie din Ungaria, Belgia, Ţările de Jos, Spania, Portugalia, Italia, Elveţia. Între fiecare turneu are câteva zile la dispoziţie, iar uneori numai câteva ore ca să treacă pe acasă, să-şi desfacă valiza, să împacheteze din nou, să ia alte partituri, să verifice dacă totul este în regulă în apartamentul ei. Îşi face rapid bagajele, preferă să vină să mă vadă. Îmi spune că nu e nici o problemă dacă nu trece pe acasă între cele două zboruri, că o să-şi cumpere din următorul oraş haine noi ca să aibă îmbrăcăminte curată. Ajunge la absolut orice oră din zi şi din noapte, îşi scoate geaca din piele albastru închis, se dezbracă, se aruncă în patul meu într-o secundă, mă devorează. Ziua următoare bea o cafea cu lapte, ronţăie un minicroasant. Verifică ora de plecare a trenului, a avionului. Se îmbracă. Îşi ia geaca din piele. În momentul în care pleacă, cu vioara în spate şi cu valiza în mână, mă îmbrăţişează, îşi afundă nasul în părul meu. De fiecare dată începe să plângă. La început încet, apoi din ce în ce mai tare. Se agaţă de mine, se smiorcăie, plânge în hohote. Obrajii îi sunt murdari de rimel, faţa de mucozităţi. Spune că nu mai vrea nimic de la viaţa asta, că nu are sens, că ar vrea să rămână aici, să meargă la cinema, să ia cina cu mine, să facă lucruri normale, să ducă o viaţă normală. Insistă asupra cuvântului normal. Deodată vocea îi devine gravă, vocea furiei. Mă mângâie pe obraz, mă îmbrăţişează pentru o ultimă oară, lasă urme de rimel pe gulerul cămăşii mele, pe palme, un miros de piele albastru închis. Şi apoi, de fiecare dată, pleacă.

Se întoarce. Din nou, sărbătoare. Nopţile nedormite, în care stăm de vorbă şi facem dragoste iar şi iar până când păsările încep să cânte. Serile cu vin şi cu ţigări, prea mult vin şi prea multe ţigări, regăsirile cu săruturi prelungite cât mai mult posibil, până în punctul în care nu mai rezistă, îmi striveşte gura cum spargi o cireaşă. Cu violenţă. Cu răutate.

30

Mă iubeşte. Este scris cu cerneală veneţiană. Negru pe alb.

31

Este uimitor să descopăr că îi plac exact aceleaşi lucruri ca şi mie, să citească în cafenele, să mănânce mâncare japoneză, să meargă la teatru, să se piardă pe străduţe necunoscute, să organizeze petreceri. Locuieşte în Lilas, la capătul magistralei 11. Râde când îi spun că am devenit specialistă în staţia La République, că zbor, la propriu, ca să fac schimbul între magistrala 8 şi magistrala 11 când merg la ea, pentru că e de-ajuns un singur tren ratat ca să mi se pară că lumea se prăbuşeşte, să pierd trei minute din timpul petrecut împreună mi se pare de nesuportat. O cunoaşte pe fiica mea, îşi măsoară de câteva ori puterile înainte de a se înţelege de minune. Uneori se trezeşte înaintea mea şi pregăteşte micul dejun cu fata mea, ceea ce mă emoţionează şi mă amuză. Este primăvară, viaţa e dulce, nu mă mai uit la petalele pale ale magnoliilor când plec de la liceu. Mă aşteaptă, îmi face o surpriză, într-un colţ, se ascunde printre elevi. Nu ştie că nu mai ascult decât cvartete de coarde, că mă uit iar şi iar, când am un moment liber, la filmările în care cântă cu cvartetul ei, că preferatele mele sunt cele în care ea este vioara întâi, în care chipul ei se schimonoseşte interpretând, în care seamănă cu un monstru.

32

Într-un dicţionar medical. Latenţă: stare a ceea ce există în mod non-aparent, dar care, în orice moment, se poate manifesta prin apariţia unor simptome.

33

Nu are copii, nu ştiu dacă vrea să aibă. Citeşte extrem de lent, un roman poate să stea pe noptiera ei chiar şi câteva săptămâni. Poartă ochelari când merge la cinema, când conduce, uneori când exersează după partituri. Are doi fraţi, mai mici decât ea. Are un tată de la care a moştenit gustul pentru ceremonii şi o mamă de la care a moştenit gustul pentru petreceri. Îşi iubeşte enorm familia. A crescut în arondismentul 16, nu departe de Sena. Când votează, votează cu

stânga.

34

În acea primăvară ascult o singură melodie care nu face parte din cvartetul de coarde, *India Song*, pe care o cântă Jeanne Moreau. Când aud cele câteva note de început, înainte să intre vocea ei, îmi dau lacrimile. Cânt odată cu ea, cu vocea gâtuită de o durere care pare că vine de foarte departe, incapabilă să mi-o explic.

Cântec, tu care nu vrei să-mi spui nimic, tu care îmi vorbeşti despre ea, tu care îmi spui tot.

35

O petrecere, o seară, o clădire modernă, un apartament pe care nu-l cunosc. Etajul zece, în vârful unui turn murdar. Cabina liftului răsună din cauza muzicii prea puternice. Totul tremură. Ea este mult prea machiată, ca de obicei. Este începutul verii, poartă o rochie lungă şi roşie care îi dă un aer boem. Nu ne aude nimeni când sunăm la uşă o dată. Ţine degetul apăsat pe butonul soneriei până când cineva ne deschide. În apartament, siluete dansează în ritmul muzicii. E o petrecere la care au venit şi câţiva dintre prietenii ei. Mă prezintă. Îmi spune prenumele, mă trage de mână dintr-o cameră în alta. Îmi întinde un pahar. Bea. Bea foarte mult. Îmi toarnă şi mie de fiecare dată când îşi umple paharul. Se îmbată foarte repede. Dansează ridicându-şi părul. Mă priveşte în ochi. Camerele sunt pline, aproape că nu mai este spaţiu pentru dans, e foarte cald. Îşi lipeşte corpul de al meu, dansează cu faţa la mine. Nu îşi dă seama de dorinţa mea nebună, arzătoare, dureroasă. Închide ochii, îi deschide, mă priveşte, dansează, bea, dansează, se lipeşte de mine. Pe terasă, fumează şi stă de vorbă cu oameni pe care nu-i cunosc. Are un gest numai al ei prin care lasă scrumul să-i cadă din vârful turnului. Priveşte în depărtare, cu o privire beată, cu o privire nebună, dincolo de canalul Ourcq, pe care îl zărim de la baza turnului. Se întoarce la petrecere, bea, dansează. La toaletă, mă sărută cu furie, geme la mângâierile mele, în sunetul muzicii care nu se mai termină. Totul tremură. Bea în continuare, se

simte rău. În aerul cald, în plină noapte, pe balcon, îmi zice că vrea să plecăm acasă. Se agaţă de braţul meu, abia mai merge, este beată. Beată moartă. Nici un şofer de taxi nu vrea să ne ia cu maşina. Imediat ce îşi dau seama, ne zic că nu se poate. Ea râde, plânge, îmi zice că o să vomite. Se sprijină de mine. Când ajungem acasă la ea, se dezbracă de rochia ei de boemă. Este goală, complet goală. Vomită timp de minute bune, corpul ei tremură din cauza convulsiilor, cu fruntea în palma mea. Râde apoi de uşurare. Adoarme după ce şi-a făcut un duş. Spune că îi pare rău, rău, rău, că a stricat tot, că înţelege dacă o s-o părăsesc, după tot ce s-a întâmplat. Nu a înţeles nimic. În ochii mei, este încă şi mai seducătoare decât înainte.

36

Mă întorc singură acasă, cu metroul. Îmi tremură tot corpul. Zilele trec, săptămânile trec. Mugurii de un verde blând se deschid pe crengile care se conturează ca dantela pe cerul azuriu. Nici un nor, niciodată. Albastru pretutindeni şi roz-cireş japonez la toate colţurile străzilor. Pete de soare pe trotuare. Nici urmă de melancolie. Bucurie. Primăvara este o petrecere care nu se mai termină. Corpul meu nu-şi mai revine. Degradarea stării generale se accentuează. Urc strada, merg din ce în ce mai repede, împing uşa apartamentului meu, o trântesc încercând să o închid. Scotocesc prin bibliotecă, găsesc dicţionarul, dau nerăbdătoare paginile şi uşor ruşinată găsesc în cele din urmă şi citesc cu voce tare, ca pentru mine, definiţia cuvântului pasiune.

37

Nu poartă decât tanga. Aproape niciodată sutien. Doarme în diferite cămăşi de noapte, dintre care una foarte sexy, dintr-o ţesătură care seamănă cu mătasea. Are întotdeauna o sticlă de apă cu ea, i se face sete foarte des, bea ca şi cum viaţa ei ar depinde de asta, închide ochii, fără să respire. Uneori bea dintr-o înghiţitură o sticlă întreagă. Face foarte multe lucruri ca şi cum viaţa ei ar depinde de ele.

38

Se aşază deasupra mea, cu sânii goi şi îndrăzneţi, frumoasă, de o frumuseţe tragică. Timpul se retrage, pare că se opreşte. Totul devine lent şi prelung. Inima îmi zvâcneşte în piept, în vene, în tâmple. În genunchi, aproape de mine, ca o icoană, o imagine religioasă. Pentru o secundă, ai zice că se roagă. Nu mă atinge. Mă mângâie cu privirea. Moment de graţie. Moment sacru. Tăcere. Apoi mă priveşte în ochi şi îşi înfige degetele în mine, departe, foarte departe, atât de departe, încât mă face să-mi întorc capul, să cobor pleoapele. Suflă spre sprâncenele mele, gura ei este foarte aproape de a mea. Murmură cuvinte de dragoste care mă străpung. Degetele ei sunt departe, pierdute în mine, cântă în adâncul pântecelui meu o muzică înnebunitoare. Îmi face corpul să se contorsioneze, să mi se arcuiască spatele, nu se opreşte niciodată. Merge din ce în ce mai departe, din ce în ce mai repede, deşi nu mai sunt decât o păpuşă din pânză, o marionetă.

39

Pantin, Romainville şi Bagnolet sunt oraşe învecinate cu Lilas, care datează din 24 iulie 1867 şi regrupează o parte din teritoriile lor. S-a luat în considerare ca noua localitate să se numească Napoléon-le-Bois sau Comuna de Padoue, ca trimitere la un duce de Padova, care trăise aici odinioară. În cele din urmă, numele a fost ales datorită grădinilor înflorite care acopereau colina în timpul celui de-al Doilea Imperiu. Până la legea din 10 iulie 1964, Lilas făcea parte din departamentul Senei. De atunci, aparţine regiunii Seine-Saint-Denis după un transfer administrativ în data de 1 ianuarie 1968.

Localitatea este situată în apropiere de staţia Porte des Lilas şi este deservit de staţia Mairie des Lilas de la magistrala 11 a metroului parizian. Are o populaţie de 22 762 de locuitori, codul poştal este 93260. Locuitorii se numesc lilazieni. Sarah locuieşte pe Strada Libertăţii.

Deviza oraşului este „Am fost floare, acum sunt oraş“.

40

Dimineaţa, cu greu mă lasă să plec la muncă. După ce ducem copilul la şcoală, se urcă în autobuz lângă mine, cu vioara la spate. Mă înghesuie pe strada care trece pe lângă primăria arondismentului 15. Este relaxată, povesteşte nimicuri, se amuză din orice. Scoate din punga de hârtie o mână de cireşe pe care le devorează fără nici o reţinere. Se amuză să vadă cum mă ruşinez când se apropie prea mult de mine, când mâna ei încearcă să o prindă pe a mea. Îmi spune oh, e în regulă, elevilor tăi chiar nu le pasă, îi educăm, nu e nimic rău. Striveşte pe asfalt sâmburii cireşelor pe care le mănâncă în timp ce merge. Zice oh, colegii tăi n-au nici o treabă, tu chiar crezi că nu au mai văzut până acum lesbiene? Mă împinge în holul unei clădiri. Cheamă liftul, mă trage de braţ să intrăm. Îşi pune gura pe a mea când îi zic că n-avem timp de glume, că o să întârzii, că nu putem face asta. Zice pentru că nu vrei să te sărut în faţa liceului tău, trebuie să mergem în altă parte. Alege ultimul etaj, al unsprezecelea. Pe jos este mochetă, un rând de uşi, din spatele cărora se aud voci înăbuşite. Mă lipeşte de perete, îmi mângâie dinţii cu limba, îmi zdrobeşte sânii cu degetele. Miroase a piele albastră şi a dorinţă furtunoasă.

În timpul unei cine, când afară plouă, o ploaie măruntă de început de vară, le explică unor prieteni ce înseamnă *con fuoco* pe o partitură. Vorbeşte agitându-şi braţele. Ea însăşi este focul, un vârtej al sufletului. Are înfăţişarea unui demon. E atât de frumoasă, n-ai cum să-i reziști.

Bea mult. Fumează ţigară după ţigară. Mă priveşte în ochi în timp ce fumează şi simt cum mă trec fiori prin tot corpul. Îmi este rău, atât de mult o doresc, atât de nerăbdătoare sunt să o arunc pe pat, să-i desfac nasturele pantalonilor şi să îmi apropii gura de ceea ce mă uimeşte. Îşi pune mâna pe ceafa mea în timp ce îi mângâi sexul cu limba, face o mişcare care pleacă de la şolduri şi care mă ameţeşte, care prăbuşeşte totul în jurul nostru.

41

E ca un copil de şase ani şi jumătate. Mă aşteaptă la ieşirea de la liceu cu un minicroasant şi zâmbind ştrengar. Mă invită la concerte, să luăm cina pe terasă cu prietenii ei. Mă însoţeşte peste tot, mă duce peste tot, nu mă părăseşte nici o clipă, nu mă scapă din ochi. Mă trezeşte din somn cu degetele ei care pătrund în mine, anunţând o zi lungă şi însorită. Nu oboseşte niciodată să-şi lipească trupul de al meu. Îndrăzneala ei sfidează insolenţa. Cere mai mult somon cu *chirashi*, într-un restaurant japonez de pe strada Monsieur-le-Prince. Adoptă un ton pe care nu i-l recunosc pentru a spune am cerut *chirashi* cu somon şi am mai mult orez, cum explicaţi asta. Se face că nu vede cum, pe scaunul din faţă, m-am înroşit până-n vârful urechilor. Îmi face cu ochiul când chelnerul revine cu o farfurie plină de felii minunate de somon proaspăt. Ciocnim pentru a sărbători festinul gratuit. Spune în cinstea ta, iubirea mea, în cinstea acestei orgii de somon. Râde în hohote la Comedia Franceză, la balcon, mult prea puternic pentru acest loc delicat. Nu îi pasă de convenienţe, de reguli. Este plină de viaţă.

Pasiune. Din latinescul *patior*, a simţi, a îndura, a suferi. Substantiv feminin. Exprimă durata suferinţei sau a succesiunii de suferinţe: acţiunea de a suferi. Exprimă lipsa de măsură, exagerarea, intensitatea: iubirea considerată o atracţie irezistibilă şi violentă spre un singur obiect, degenerând uneori în obsesie, ducând la pierderea sensului moral, a spiritului critic care poate să provoace o ruptură a echilibrului psihic. În filozofia scolastică, ceea ce o persoană îndură, prin ce este legată şi supusă.

42

Îmi oferă un loc la balcon, la Comedia Franceză. Piesa se numeşte: *Visul unei nopţi de vară.*

43

Mi-a închis telefonul în nas, furioasă, cu glasul întretăiat de lacrimi. Câteva ore mai târziu reuşeşte, nu ştiu cum, să intre în liceul meu. Vine în sala unde sunt aşezată la masă, preocupată să pun

coperta unor cărţi, mă concentrez pe ceea ce fac, străduindu-mă ca lipiciul să nu formeze bule deasupra copertei. Are o pungă de hârtie plină cu caise. Aruncă o privire în jur. Se aşază lângă mine fără să spună nimic. Se mulţumeşte să scoată din când în când câte o caisă din punga pe care o deschide, cu unghiile, printr-un gest sigur şi precis, aproape nervos. Duce fructele la gură, nu îmi oferă nici măcar una. Aşază sâmburii unii peste alţii, ca într-un soi de construcţie bizară şi strâmbă, cât pe ce să se prăbuşească de fiecare dată când ne mişcăm. Nu spune nimic. Se încăpăţânează. După ce s-a scurs aproape o oră în tăcere şi în zeama fructelor de pe încheieturile ei, îmi şopteşte, atât de încet, încât abia o aud: cred că te iubesc prea mult.

44

A luat păduchi de la fiica mea, care, la rândul ei, a luat păduchi de la şcoală. Preia controlul situaţiei, râde de mine pentru că sunt un dezastru, cumpără soluţie împotriva păduchilor, pune hainele la spălat maşină după maşină, cu perdelele mele alături de perdelele ei, îmi spune, nu-ţi face griji, nu e nimic grav, o să treacă. Când ea este aici, nu îmi fac griji.

Pleacă de la mine în jurul orei opt să se întâlnească cu nişte prieteni. După întâlnire, pe la ora trei dimineaţa, mă sună pentru a continua una dintre discuţiile noastre lăsate în suspans. Nu înţelege că se epuizează, că mă epuizează.

Visul unei nopţi de vară de William Shakespeare este o piesă greu de încadrat, în care comicul şi fantasticul merg mână-n mână. Textul oferă o reflecţie asupra puterii imaginaţiei în faţa caracterului arbitrar al legii şi cu precădere în faţa rigorilor legii familiei. Noaptea, loc al dezordinii, al viselor, al fantasmelor, se opune zilei, loc al realităţii, al ordinii şi al disciplinei. Traducerea în franceză a lui François Victor Hugo transpune de minune umorul dramaturgului englez mai ales în dialogul de mai jos de la sfârşitul actului V, când personajul Pyrame revine pe scenă şi zăreşte haina frumoasei sale pătată de sânge şi se sinucide crezând că este moartă.

DEMETRIUS: Poate că a vrut să zică „pierd“, fiindcă de pierit nu

ştiu dacă o pieri, dar de pierdut pierde sigur, că nu e, săracul, deloc în zar.

LISANDRE: Care zar? E mort de-a binelea, degeaba atâta zarvă!

THESEU: Dacă s-ar milostivi cineva de ei, ar putea, pesemne, scoate ceva din zarzavatul ăsta.[1]

1. William Shakespeare, *Visul unei nopţi de vară*, trad. Dan Grigorescu, Editura Univers, vol. 3, Bucureşti, 1984. Traducerea în franceză foloseşte un joc de cuvinte diferit. (N. tr.)

45

Iunie se sfârşeşte repede, iar iulie se întinde între prima mea vacanţă de profesoară, cocktailurile cu suc de rodii la terasele cafenelelor şi finala Campionatului Mondial de Fotbal. O văd de departe ţopăind în frigul gării Montparnasse la prima oră a dimineţii. Mergem la casa familiei mele, care se află aşezată între lac şi ocean. Prima seară, lacul, sublim, îi pregăteşte o primire somptuoasă, ca să se oglindească în asfinţit. A doua zi, după câteva sardine pe grătar devorate în faţa oceanului, priveşte cum mă învăluie valurile maliţioase şi râde când vede cât de mult îmi place asta, cât de mult îmi place să mă las aruncată pe rocile ascuţite, pe micile scoici înţepătoare, să pornesc imediat la atac, să cad, să mă ridic, să cad din nou. Nu-i vine să creadă că aş putea să petrec ore întregi între valurile imense, puternice şi autoritare, ce mă răstoarnă. Mă priveşte cum mă scufund, înghit apă, nu mă mai gândesc la nimic, mă las frământată, stoarsă, apoi frământată din nou şi rămân ore bune acolo, în această rostogolire de valuri imperioasă şi despotică, cu apa murdară până în adâncul gurii, ochii închişi, pumnii strânşi. Noaptea, vorbeşte despre fricile care-i vin din copilărie şi care fac parte din ea. Şuşoteşte sub pătura groasă.

46

Pleacă în turneu, cu cvartetul ei. Mă simt slăbită. Îmi scrie vino la mine, fără tine nu pot trăi. Îmi scrie vino, te aştept, viaţa nu are sens dacă nu eşti aici. Îmi scrie cânt la Castelul Chambord, este foarte

frumos aici, haide, vino la mine. Nu ştie că la aceste cuvinte tresar, îmi fac repede bagajul şi sar într-un tren obscur, că mă aşteaptă o călătorie de şapte ore care începe cu un capuccino la barul de la sosiri. În gara Montceau-les-Mines unde câini vagabonzi rătăcesc în iarba stufoasă de un verde blând, aflu de moartea lui Yann Andréa într-un număr din *Libération* smuls dintr-un teanc. Ora 14 şi 59 de minute, mai sunt patru ore până la sosire. În căldura care îngreunează mersul trenurilor din gara Moulins-sur-Allier, tot ce pot să fac e să mănânc un sendviş cu jambon şi unt şi să beau o limonadă. Cu ochii lipiţi de peronul gol încep lectura cărţii lui Hervé Guibert, *Les Aventures singulières*. Îmi scrie oh repede, draga mea, repede, iubirea mea, mă plictisesc fără tine am nevoie de pielea ta. Alerg ca o nebună să prind legătura de la Saint-Pierre-des-Corps. Soarele coboară, călătoresc de la prima oră a dimineţii. De la gara din Blois iau un taxi spre Chambord. Vederea castelului care apare dintr-odată după o cotitură îmi taie respiraţia. Îmi scrie începem verificarea sunetului, cântăm cvintetul lui Franck, este atât de frumos, abia aştept să-l asculţi. Alerg pe poteca din pietriş care duce spre castel cu rucsacul pe umăr. Este acolo, în depărtare, o siluetă firavă. Merge cu grijă pe peluza goală şi abandonată cu pantofii ei de concert, pantofii cu tocuri înalte, în rochia neagră şi distinsă. Mă strânge în braţe, îmi inspiră suflul scurt între buzele ei. Domneşte peste Chambord, îmi stăpâneşte inima, îmi guvernează viaţa. Este o regină.

47

În pavilionul de vânătoare, la miezul nopţii, după concert, după mondenităţi, mă întinde pe patul mic din camera ei, unde îmi linge îndelung interiorul încheieturilor mâinii, îmi înăbuşă ţipetele cu mâna, îmi mănâncă tot corpul şi fiecare bucată atinsă păstrează toată noaptea urma umedă a gurii ei şi mirosul salivei ei. În trenul care ne duce la Paris, a doua zi, face o reuniune de lucru cu cvartetul, îşi ridică adeseori privirea spre mine, m-am aşezat deoparte, şi îmi zâmbeşte, iar zâmbetul ei se imprimă în mine ca un tatuaj.

48

Aşa trece vara. Când suntem împreună, viaţa se scurge prea repede, o ia la sănătoasa. Ea aleargă şi eu alerg în spatele ei, pe culoarele metroului, ca să prind la timp toate trenurile, să ne regăsim când se întoarce. Ea merge şi eu merg în spatele ei, pe străzile Parisului pe care îl străbatem fără să ne descurajăm, ţopăie pe coloanele lui Buren, este un copil, se minunează de culoarea norilor. Iubesc un copil. Se strecoară în baie şi eu mă strecor în spatele ei, trag perdeaua de duş şi îi spăl trupul cum speli un obiect sacru. Stă dreaptă şi eu stau dreaptă în spatele ei, în faţa panoului de la plecări, când se pregăteşte să plece din nou. În această nouă viaţă pe care o duc alături de ea sunt gări şi trenuri, dar niciodată pentru mine. Povestea asta este despre asta. Despre trenuri, trenuri pe care vrei să le prinzi, trenuri pentru care ajungi la timp, trenuri aglomerate, trenuri de noapte, trenuri în întârziere. Sunt aeroporturi, avioane, ore de îmbarcare, ore de aterizare, benzi rulante unde îţi aştepţi valizele; taxiuri, metrouri, schimbări de metrou. Dar nu pentru mine, niciodată pentru mine. Eu o însoţesc, alergând cu răsuflarea tăiată, ne împărţim bagajele şi ne grăbim spre peron de multe ori cu doar un minut înainte de plecare, dar uneori avem timp să ne sărutăm îndelung înainte de semnalul pe care îl ştim atât de bine. Plecări: eu spun cuvinte liniştitoare: *călătorie plăcută, profită de drum ca să te odihneşti*, cuvinte prosteşti, *nu mă uita*, sau chiar *scrie-mi, promite-mi că-mi vei scrie*, eu spun cuvinte pe care le articulez mai degrabă cu ochii, şi buzele mele iau forma unor *eu te i* cele mai bizare, fac inimioare cu degetele, înaintez uşor când trenul porneşte fără să-mi iau privirea de la ea, râd de prostiile pe care le face în spatele geamului şi apoi mă opresc, cu mâinile în buzunar mă întorc în oraş, care nu s-a oprit din trăit. Sosiri – aştept pe peron cu inima zvâcnind, îi analizez chipul, observ în trecere cum sunt ceilalţi, toţi ceilalţi, dar nu mă interesează nimeni, analizez şi tresar, vreau totul, imediat, silueta, zâmbetul ei, ochii ei, parfumul, gura ei. Adeseori, soseşte seara şi pleacă a doua zi dimineaţa. Adeseori, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore ne regăsim pe peronul unei gări şi ne spunem adio pe peronul alteia. Uneori, al aceleiaşi gări. Aşa s-a scurs viaţa mea în vara aceea.

Într-un restaurant unde luăm prânzul pentru a sărbători primul meu an ca profesoară, înroşindu-mă, le spun părinţilor mei că sunt îndrăgostită de o femeie. Răspund ah, da, cum o cheamă?

50

Mi se alătură în casa parcă ivită dintr-o poveste, la nişte prieteni de-ai mei, în Aveyron. Este încântată de grădina de legume, de caravana din câmp unde ne facem siesta, adormind cu nasul ei lipit de al meu. Tresare când se apropie furtuna. Tresare când citesc cu voce tare un text erotic scris de Hervé Guibert. Îmi pregăteşte o baie, îmi usucă părul, îmi sărută obrajii umeziţi de lacrimi, supărată că o să plece din nou, în curând. Mă priveşte cum pregătesc un risotto cu lămâie şi mentă, cu ceapă, cu alune. Sub cearşaful cu flori, în camera scăldată de o lumină albăstruie, facem dragoste fără-ncetare. Fuge prin ploaie cu geaca pe cap ca să cumpere lubrifiant de la farmacie. Se întoarce, râzând, imită chipul farmacistei când îi cere ce are nevoie. Spune ce proastă ce proastă, ar fi rămas indiferentă dacă aş fi cumpărat prezervative. Pune viniluri, insistă să învăţăm să dansăm boogie-woogie, găseşte filmări cu nişte cursuri de dans pe care le privim râzând, ieşim în stradă ca să dansăm în voie, e ora trei, patru dimineaţa. În piaţa oraşului aveyronez întinde braţele, numără timpii, unu doi trei chapata, unu doi trei chapata şi din nou, piciorul stâng, chapata şi chapata aprinde o ţigară, transpiraţia i se scurge printre sâni, râde, spune este haios, cu tine nu mi-e niciodată somn, nopţile noastre sunt mai frumoase decât zilele.

51

În casa golită, ascult încontinuu cvartetul nr. 13 al lui Beethoven, opus 130. Cafeaua veche se varsă ca o caracatiţă neagră în chiuveta cioplită din porţelan cioplit în care îmi înec supărarea spălând vasele. Pe masă rămân două ţigări uitate în graba ei de a pleca şi atingerile sunt încă aici, chiar aici. Persistenţa imaginii pe retină transformă aceşti pereţi crăpaţi în ecrane albe pentru teatrul de umbre.

52

Intensitatea dintre noi este prea puternică, izbucneşte furtuna. Devine răutăcioasă, ţipă atât de tare, încât se cutremură casa, cade în genunchi plângând sfâşietor. Se ridică, se clatină, se cuibăreşte în braţele mele, îmi cere iertare. Un cuvânt în plus şi începe să ţipe din nou, spune că nu se mai poate, nu se mai poate, trânteşte uşile. În cele din urmă cedează, nu se împotriveşte când o dezbrac şi o oblig să intre în baie unde o spăl pe-ndelete sub privirea derutată a pisicii, plânge în tăcere în timp ce îi spun ş̧ş̧ş̧ printre dinţi ş̧ş̧ş̧ ca atunci când vrem să alinăm un copil căruia îi ies dinţii, un voinic cu febră, un bătrân care trage să moară, haide, ş̧ş̧ş̧, s-a terminat, ş̧ş̧ş̧.

Cvartetul de coarde nr. 13 în si bemol major opus 130 al lui Ludwig van Beethoven a fost terminat în decembrie 1825 şi publicat după moartea sa. Lung de şase mişcări, se termina iniţial cu *Marea Fugă*. Dar confruntându-se cu lipsa de înţelegere a publicului şi cu insistenţa editorului său, Beethoven s-a hotărât să separe *Marea Fugă* de restul cvartetului. Astfel, compune, în toamna lui 1826, un alt final, care este ultima lui operă terminată. *Cavatina* ţine loc de a cincea mişcare şi este considerată vârful dramatic al operei sale şi una dintre cele mai emoţionante melodii scrise de Beethoven. Majoritatea execuţiilor din zilele noastre se termină cu *Marea Fugă* căci intensitatea dramatică este prea puternică şi are nevoie de un final eliberator.

53

La jumătatea lunii august zboară la Istanbul pentru şase zile care par o eternitate. Mă sună în fiecare zi. Îmi povesteşte despre acest oraş pe care îl cunosc, dar pe care îl descopăr din nou prin ochii ei. Îmi vorbeşte despre momentele în care exersează la vioară, singură în apartament în timp ce colegii ei se plimbă de-a lungul Bosforului. Pare dezamăgită când îi spun că nu o să fiu aici când se va întoarce. Nu-şi dă seama că este o şmecherie. Soseşte, uşor obosită mi se pare, nu bănuieşte că sunt în aeroport, nu ştie că o aştept acolo de ore bune, că mă învârt ca un tigru în cuşcă, că am cumpărat deja cafea de la

toate automatele disponibile din Terminalul B, că am tot analizat panoul cu sosiri, poarta metalică, chipurile călătorilor. Nu ştie că o privesc în timp ce îşi ia rămas-bun de la colegii ei de călătorie, că analizez în detaliu fiecare parte a corpului ei, a chipului ei, că râd când o văd râzând, că tremur din toate încheieturile când mă gândesc că o să fie în curând lângă mine. Face un salt în spate când mă vede lângă ea, dă drumul la valiză, mă ia în braţe, izbucneşte în lacrimi. În taxiul care ne duce la ea, până în patul din Lilas, îşi încrucişează picioarele cu ale mele. A doua zi, pleacă foarte devreme în turneu. Mă prinde de mână ca să fugim împreună pe culoarele gării din Lyon. Este în întârziere, ca de obicei, nu a reuşit să se trezească la timp după o noapte de iubire devoratoare. Cu toate astea, se opreşte în faţa pianului din gară, cu vioara pe spate, în mijlocul mulţimii, începe să cânte o melodie siropoasă din anii ’40, atinge clapele fără să le privească, fără să se uite la ele pentru că mă priveşte pe mine, mi-e ruşine şi sunt mândră de ea, mă priveşte fix în ochi şi cântă, tare, cât o ţin plămânii, în mijlocul mulţimii, *dreams are my reality.*

54

Povestea asta este despre asta, despre Sarah necunoscuta, Sarah fata cinstită, Sarah doamna precaută, Sarah femeia capricioasă, Sarah femeia ciudată, Sarah femeia singură.

55

Telefonul sună doar o dată în gol apoi se aude muzica de aşteptare. Este Vivaldi. *Anotimpurile*. Vara. O voce de bărbat îmi spune Alo, aici Serviciul Medical de Urgenţă din Paris. Mă ascultă fără să scoată un cuvânt când îi spun ce mi se întâmplă, am o durere ascuţită în stomac, care persistă, în partea stângă, care rezonează în braţ pe aceeaşi parte şi mă împiedică pur şi simplu să mă mişc. Vocea de la celălalt capăt al firului îmi pune mai multe întrebări, destul de precise, îmi cere să fac mai multe mişcări. Bărbatul pare surprins. Îmi spune nu închideţi, o să cer părerea medicului de gardă. Îl aud punând jos receptorul, pasul greu care se îndepărtează în urechea mea, ascult,

ascult ceilalţi operatori care pun la rândul lor întrebări, încă aştept, trece un timp. Pasul revine. Vocea bărbatului se aude alo, alo, domnişoară, trăiţi cumva o poveste de dragoste, oare nu aveţi, cum s-ar spune, o durere de inimă sau mai degrabă, ştiţi dumneavoastră, inima grea?

Îmi scrie vino la mine, este încă vară aici. Îmi scrie nu pot să mă bucur de soare şi căldură fără tine, ascult greierii în fiecare dimineaţă, dar vreau să mă trezesc lângă tine. Îmi scrie coboară în gară la Avignon, vin să te iau cu maşina, mă descurc, haide, vino, iubirea mea, este prea complicat când suntem departe. Nu ştie că auzind-o tresar, îmi fac valiza în câteva minute, sar în primul tren spre Avignon. Mă aşteaptă pe peron într-o rochie purpurie uimitoare, este bine îmbrăcată, pentru prima dată este bine îmbrăcată şi frumos coafată, cu gust, mi-a adus o cafea, vrea să-mi arate un articol dintr-o revistă despre cvartetul ei, nu face asta intenţionat, dar fură revista, uită să o plătească la chioşc, atât de emoţionată este de regăsirea noastră, iese cu revista sub braţ din chioşc, izbucnind în râs, puternic, mă întreabă aşadar ce e cu durerea de piept, doar n-ai vreun cancer de sân sau ce, continuă să râdă de gluma ei bună, eu mormăi ceva, nu, de fapt nu e nimic, a trecut, aproape că aleargă până la maşină şi eu în spatele ei, maşina s-a încins din cauza soarelui necruțător, care loveşte tare şi cu precizie, deschide geamurile şi porneşte în trombă înainte de a-şi fixa centura, râde în hohote învârtindu-se în cerc în parcare, auzind cauciucurile cum scârţâie, zice merg cu viteză ca să nu ne urmărească pentru revistă, până la urmă suntem nişte hoaţe, ne îndreptăm spre Arles, suspină când o mângâi de-a lungul coapsei, când îi îndepărtez pliurile rochiei purpurii ca să o mângâi acolo unde trupul ei este cel mai dulce, cel mai fraged, în partea de sus a coapsei, închide ochii pentru o miime de secundă când introduc degetul în sexul ei umed, îşi muşcă buzele când îl introduc pe cel de-al doilea, apasă pe acceleraţie şi juiseză, cu geamurile deschise, la nouăzeci de kilometri la oră, în cântecul neobosit şi obsedant al greierilor.

56

Temperatura plăcută din abaţie este o alinare, ca şi cum pietrele

vechi ar avea această delicateţe de a revigora pe oricine pătrunde în locurile sacre. Repetă cu cei şapte colegi ai ei. Mi-a spus că o să cânte un octet, mi-a povestit asta în aşternuturile şifonate la prima oră a dimineţii. Nu prea am ascultat-o, ameţită cum eram la vederea corpului ei gol în soarele care pătrundea printre obloane. Ea este vioara întâi. Îmi aruncă des priviri pe care i le întorc din claustru, unde m-am aşezat ca să citesc Hervé Guibert. Abaţia se umple, oamenii se înghesuie pe băncuţele din lemn, îmi trimite un mesaj, vino la mine în cabină, îmi deschide uşa şi descopăr un stup în plină agitaţie, fetele se privesc în oglindă, se dau cu rimel, serioase, aplică un ultim strat de ruj, singurul băiat din orchestră îşi încheie cămaşa şi mănâncă un fruct, toată lumea glumeşte, cuvintele de încurajare zboară dintr-o parte în alta. Îmi cere să-i trag fermoarul de la rochie, să îi spun dacă îi stă bine cocul, îmi spune haide, du-te în sală şi aşază-te, nu o să mai prinzi loc. Şi are dreptate. Sala s-a umplut imediat, mă aşez sub unul dintre stâlpii claustrului, la adăpostul acestor pietre vechi de sute de ani, intră în scenă, e prima, îşi ţine vioara şi arcuşul în aceeaşi mână, se opreşte, aşteaptă ca şi ceilalţi şapte colegi să ajungă pe scenă, salută publicul, îşi aranjează instrumentele, timpul se opreşte, două sau trei secunde de vid, se aud câteva tusete din public şi apoi toată lumea îţi ţine respiraţia. Îşi priveşte colegii, inspiră adânc şi se aruncă cu trup şi suflet în muzică.

57

O surprinde obsesia pe care o manifest brusc pentru octet, dorinţa mea de a-l asculta încontinuu, fără încetare, de a asculta toate înregistrările posibile. Nu ştie că să o văd cântând mişcarea a patra a fost una dintre cele mai minunate experienţe din viaţa mea. Nu bagă de seamă că am palmele febrile, pulsul accelerat, vocea firavă. Şi dintr-odată tăcere, lumină vie, pe scenă, lumină puternică, dură. Prezentul suspendat, în întuneric, în tăcere. Şi nimic. Pentru câteva secunde nimic. Doar pulsul meu zvâcnind. Apoi ea intră pe scenă. Toată lumea aplaudă. Nu aud nimic. O privesc. Rochia ei lungă. Strălucirea cerceilor ei. Luciul incisivilor. Vampirul meu. Vioara ei. Cocul ei. Alura ei în depărtare. Suflul meu tăiat. Partitura pe care o

deschide. Genele ei când se aşază. În tăcerea copleşitoare. Octetul lui Mendelssohn şi ea, vioara întâi. Opt trupuri, treizeci şi două de corzi, nimic nu se mişcă. Viaţa a încremenit. O să dureze o sută de ani, ca în basme. Dar nu. Gestul ei din bărbie şi totul izbucneşte. Ea este o flacără care se înteţeşte, în *allegro*. Sare, sălbatica mea, tropăie, ţâşneşte. *Con fuoco*, şi nu sunt eu cea care spune asta. Nu vioara ei cântă, ci ea. Aş vrea să dureze, ca în poveşti, o sută de ani, să nu se termine niciodată. Şi mai apoi, în *presto*, îşi arcuieşte spatele, micuţul meu soldat, ea merge la război şi eu sunt ostaticul ei, cu mâinile şi picioarele legate. Sunt ultimele măsuri, se pregăteşte, se încordează, devine un titan. Totul vibrează, explodează. Cu sânii ei mândri, defilează şi triumfă. Are alura celor care pleacă la drum. Pleacă la război. Nu ştie când se va întoarce.

Nu ştie că mama ei care este în public, în abaţie, m-a văzut, lipită de stâlpul claustrului, neavând ochi decât pentru fiica ei, mistuită de admiraţie şi de dorinţă, şi că acea femeie, care nu mă cunoştea, şi-a spus că lumea în care trăise până atunci avea să se schimbe pentru totdeauna.

58

De multe ori se descalţă de sandale, dintr-o mişcare de călcâi, şi conduce cu picioarele goale. Are tălpile negre de la pedale. Preferă să facă duş mai degrabă dimineaţa decât seara. A jucat mult timp badminton. Când este bolnavă, înghite greu pastilele, se strâmbă şi îşi scutură capul ca să alunece de-a lungul gâtului. Foloseşte cuvinte ieşite din uz, improbabile şi ridicol de demodate. Nu ştie să danseze bine, dansează chiar foarte prost.

59

Spune nu-mi pasă, o să le zic, sunt atât de fericită cu tine, încât îmi vine să strig ca să afle toată lumea. Zice sunt părinţii mei, dacă mă iubesc o să fie fericiţi că sunt fericită, asta înseamnă să fii părinte, nu? Zice uite, părinţii tăi au reacţionat atât de bine! Şi în plus acum toată lumea ştie, fiica ta, fraţii mei, prietenii noştri, nu pot să le mai ascund

asta. Pleacă, cu un entuziasm inocent, să ia cina cu părinţii ei, lăsându-mă cu un presentiment ciudat. Mă sună câteva ore mai târziu, abia articulează cuvintele, plânge la telefon, mă imploră pot să vin la tine, mi se aruncă în braţe când deschid uşa, îmi spune draga mea, e oribil, a fost cea mai proastă zi din viaţa mea, au fost îngrozitori, tata nu vrea să mă mai vadă niciodată. Povestea asta este despre asta, despre faptul că nu putem iubi, bea şi cânta în pace, pentru a trăi fericite trebuie să trăim pe ascuns.

Anotimpurile sunt patru concerte pentru vioară, compuse de Antonio Vivaldi, care deschid colecţia intitulată *Il cimento dell'armonia e dell'invenzione*. Confruntarea dintre armonie şi invenţie. *L'estate*, vara, este compusă dintr-un *allegro*, dintr-un *adagio* şi dintr-un *presto* care vin să întrerupă brutal *adagio*. Vivaldi a notat ca indicaţie pentru această ultimă mişcare *tempo impetuoso.*

60

Toamna soseşte fără să ne avertizeze. Ea dă buzna cu o grămadă de produse de patiserie, ne spune haideţi, dragile mele, să facem piaţa. Mă sărută, îmi propune să facem o salată mare, vrea să facem dragoste tot timpul, absolut tot timpul. Nu mă lasă să dorm decât atunci când sunt bolnavă. Organizează picnicuri pentru toate trei în parcul din apropierea casei. Îşi consultă agenda, spune plecăm foarte des în turneu, o să ne vedem foarte puţin înainte de Crăciun. Pare distrusă. Mă aşteaptă la ieşirea din noul meu liceu cu un trandafir sau un minicroasant sau o carte împachetată într-o hârtie drăguţă pe care a scris câteva cuvinte de dragoste. Mă însoţeşte la petrecerile organizate de prietenii mei. La rândul ei organizează petreceri în Lilas cu prietenii. Vine să ia micul dejun cu mine, aduce sendvişuri şi o pungă de hârtie plină de prune coapte, ne aşezăm pe trotuar, pe o stradă lăturalnică din cartierul în care lucrez pentru a devora festinul nostru de regine. Mă sărută cu buzele moi, umede încă de la sucul de prune. Este plină de viaţă. Nu-şi dă seama că nu mă mai interesează nimic altceva decât momentele petrecute împreună cu ea, că mă simt deprimată, că nu-mi mai place meseria mea, că încerc să obţin concediu medical de câte ori pot.

61

La Bruxelles adoarme pe iarbă şi o privesc dormind timp de minute bune, uşurată că iubirea ei pentru mine ia o scurtă pauză, că tace în sfârşit, că s-a oprit din alergat. În Helsinki îşi cumpără un palton lung din caşmir gri, cutreieră oraşul crepuscular ca o scufiţă, merg în spatele ei spunându-mi că mai degrabă eu, eu sunt scufiţa, iar ea este lupul, şi va sfârşi prin a mă devora.

62

Într-o duminică, cântă la teatru din Champs-Élysées. Are trac, pentru prima dată de când o cunosc. Concertul este sublim, şi ea, de o graţie absolută. Nici nu ne privim la plecare, atât de repede dispar ca să evit întâlnirea cu părinţii ei. Nu ştie ce plăcere nebună îmi face când mi se alătură, mai târziu în aceeaşi zi, după dejunul monden obligatoriu, la părinţii mei, în casa lor de la periferie, la ora siestei. Se lipeşte de mine în patul camerei de oaspeţi. Mi-e greu să cred că strâng în braţe fata care se afla pe acea scenă prestigioasă cu câteva ore în urmă.

Niki de Saint Phalle o emoţionează. Buzele ei au un gust de *wasabi* când o sărut la ieşirea dintr-un restaurant japonez, pe bulevardul Rochechouart. Îmi cere să o aştept la Palatul Regal, comand o cafea care se numeşte antract. O aştept şi mi-e teamă că nu o să vină, că s-a terminat, mă panichez fără motiv. Când în sfârşit soseşte mă găseşte în lacrimi.

Mă devorează. Tot timpul are chef să facă dragoste. Provoacă certuri din ce în ce mai violente. Mă muşcă. Imediat după, îmi propune să ne uităm la un film de François Truffaut. Alege *Domiciliul conjugal*.

63

Pleacă într-un turneu în Japonia, cu cvartetul. Deschide cadourile pe care i le dau, descoperă o ediţie de buzunar din *Hiroshima, dragostea mea* şi agende. Zâmbeşte când îi spun că mi-ar plăcea să

scrie muzică, pentru că văd destinul ei mult mai grandios decât este în prezent. Privirea ei de şarpe mă străpunge când îi spun că, dacă ar fi să moară mâine, aş vrea ca nimeni să nu o uite. Şi că mă voi ocupa eu de asta.

Aflată la capătul celălalt al lumii, nu e decât o umbră pe ecranul calculatorului meu. Seamănă cu o fantomă când vorbim la ore imposibile, atât pentru ea, cât şi pentru mine, din cauza decalajului orar. Corpul ei se mişcă, dar chipul rămâne fix, seamănă cu un tablou de Picasso, cu o moartă în viaţă. Mă sună dintr-o cameră de hotel în alta. La Tokyo, se dezbracă, foarte lent, în spatele camerei. Sânii ei pe ecran mi se par ireali. Îmi plac sânii ei mici şi supli, de o tandreţe pe care nu am mai regăsit-o niciunde altundeva. Îşi mângâie corpul, este un supliciu şi totuşi aşa de bine. Se satisface, la kilometri distanţă de mine, cu gura deschisă şi ochii închişi, fantoma mea vie. Când se întoarce, suntem în decembrie. Nu-i vine să creadă că a trecut un an de când ne-am întâlnit în acest apartament pompos. Are chef să organizeze o mare petrecere, cu toţi prietenii noştri. Se dovedeşte a fi un succes. În apartamentul ei din Lilas, dansăm până la miezul nopţii. A doua zi, provoacă o ceartă la micul dejun. Urlă, îmi vociferează în faţă. Mi se face frică. Îmi smulge pielea de pe braţ cu unghiile, încercând să mă reţină, când sar într-un taxi ca să pun capăt la toate astea. Nu ştie că sângerez, că nu vreau să o mai văd niciodată.

Are o verişoară care lucrează la Opera din Paris şi care ne invită să vizităm atelierul în care se realizează decorurile. O uşă mică dă în scenă. Sarah se strecoară şi eu o urmez într-un miros prăfuit şi acru. Nici un zgomot, doar câteva sunete înfundate, paşii tehnicienilor, oameni care stau de vorbă în culise. Pe scenă, în faţa fotoliilor goale şi tăcute, pare mică. Dezarmată. Inofensivă.

64

Pleacă din nou. Mă lasă cu mine însămi, pradă unei vieţi care nu mă mai interesează. Pleacă din nou, fericită să-şi regăsească colegii, tracul uşor de dinainte de concert, glumele de după. Mă lasă acolo, cu inima oscilând. Nu ştie că ascult fără oprire octetul lui Mendelssohn,

pierdută, lungită în patul meu, îndurerată. Pleacă din nou. Îşi face bagajele rapid, fără să mă privească, aşezată pe cealaltă margine a patului. Aleargă prin tot apartamentul pentru a găsi o anumită partitură, anumiţi chiloţi. Pierde tot, se enervează. Se grăbeşte să prindă trenul. Mă lasă cu mine însămi, cu ocupaţiile mele de mamă, de profesoară dedicată. Puţin îi pasă.

Domiciliul conjugal este un film francez, scris şi realizat de François Truffaut, apărut în 1970. Durata: 100 de minute. Din distribuţie fac parte Jean-Pierre Léaud, Claude Jade, Hiroko Berghauer. Este vorba despre continuarea la *Sărutări furate*, apărut în 1968. Trilogia aventurilor lui Antoine Doinel se încheie mai târziu, în 1979, cu apariţia filmului *Dragoste pe fugă*.

65

Uneori, îşi pierde minţile. De furie, apoi de durere. Începe să urle, se aruncă asupra mea, îmi zgârie faţa, cu o expresie monstruoasă. Arată mai rău decât o vrăjitoare din poveşti. Este supărată pe mine pentru tot, pentru că i-am furat timpul, pentru că i-am furat tinereţea, pentru că i-am furat iubirea familiei ei, pentru că i-am furat ideea pe care şi-o făcuse de mică despre modul în care trebuie să-şi ducă viaţa. Nu o spune, dar o aud, îmi ţiuie în urechi, hoaţo, hoaţo, hoaţo. Îmi reproşează prostii, o grămadă de lucruri, dar în fond simt, îmi reproşează că exist, că m-a întâlnit, îmi reproşează că sunt femeie. Este supărată pe mine pentru că dintr-odată nu ne mai putem iubi în pace. Are crize de o furie mistuitoare, imposibil de uitat. Corpul ei fragil se transformă. Seamănă cu o bestie, o bestie furioasă, se înroşeşte, se face complet roşie. Nu-şi mai aminteşte, în acele momente, de iubirea veneţiană, de săruturile pe ascuns, de mângâierile fără sfârşit. Remediul împotriva acestor nebunii este întotdeauna acelaşi. Aştept un moment de acalmie, o oblig să se dezbrace. Odată dezbrăcată, mă concentrez pe ceea ce am de făcut. Vociferează întotdeauna când o împing sub duş, părul îi intră în ochi. Acceptă într-un final, se mai calmează puţin când apa i se prelinge pe corp. Îi dau cu săpun mai întâi pe tălpi, încetişor, urc de-a lungul gambelor, încerc să opresc spasmele care îi fac picioarele să tremure. Duc capătul duşului deasupra capului, înălţându-mă pe vârfuri, sunt udă, podeaua e udă, covorul din baie e ud, dezastru peste tot, ea geme sub apa caldă, furia se domoleşte, mă lasă să opresc apa ca să-i masez capul cu şampon, încet, apoi mai puternic, mă dor fălcile pentru că am mandibula încleştată, îi vorbesc în gând, îi spun calmează-te, opreşte-te, da, îi vorbesc la duş, îi spun haide, iubirea mea, s-a terminat, s-a terminat, e în regulă, o să vezi, totul o să fie bine, o scot de acolo, încerc să o mişc cum pot, o şterg cu prosopul, o înfăşor într-un alt prosop şi o aşez pe marginea căzii. Se smiorcăie puţin, dar uraganul a trecut, pornesc foehnul şi îi usuc părul, uşor, cu răbdare, până când este complet uscat. Se lasă condusă până la pat unde se prăbuşeşte, o dau cu cremă încet, încercând să nu trezesc bestia furioasă printr-un

gest prea brusc, un cuvânt înţeles greşit. Se lasă acoperită cu pătura, cu chipul umflat de la atâta plâns. Închid fără zgomot uşa apartamentului meu şi, în plină stradă, încep să urlu din toţi rărunchii, cu pumnii încleştaţi, ca un lup într-o noapte cu lună plină, urlu până când simt cum îmi arde gâtul, urlu iubirea care dispare.

66

Hiroshima, dragostea mea este scenariul filmului lui Alain Resnais, scris de Marguerite Duras, publicat la Gallimard. Prima ediţie: 1960. Într-o scrisoare deschisă, la apariţia filmului, după ce a aflat că Ministerul Francez al Afacerilor Externe se opunea selecţiei filmului la festivalul de la Cannes, a scris: „Am vrut să facem un film despre dragoste. Am vrut să surprindem cele mai vitrege condiţii ale iubirii, condiţiile cele mai blamate, cele mai condamnabile, cele mai inadmisibile“. Legătura dintre iubire şi moarte din *Hiroshima, dragostea mea* este unul dintre principalele motive ale operei lui Marguerite Duras. Şi în *Amantul*, cartea care i-a adus premiul Goncourt, iubirea este sortită eşecului.

Mă priveşte. Are o privire aspră, în spatele ochelarilor. Aspră, dar visătoare. Mă priveşte Marguerite. Marguerite Duras, de pe afişul expoziţiei pe care am vizitat-o împreună. Pe afiş este scris *expoziţie*. Scrie *15 octombrie–12 ianuarie*, lângă ochelarii lui Duras, care îmi face ochi dulci. Povestea aceasta este despre Sarah, care hoinărește printre rândurile lui Marguerite. Era iarna de dinainte. Pe afiş este scris *portretul unei scriituri*. Pe afiş scrie *Duras Song*. Este titlul expoziţiei. Mă priveşte cu un aer visător. La ce te gândeşti, Marguerite? Îţi aminteşti de iarna trecută, când umblam pe străzi, ea şi cu mine? Tu cânţi, Marguerite? Pe afiş scrise *Duras Song*. Duras visează şi visul continuă, visul dulce al unei nopţi de vară.

În *Hiroshima, dragostea mea*:
Ea: Nu am inventat nimic.
El: Ai inventat totul.

67

Încă mă aşteaptă, uneori, la ieşirea de la liceu, însă puţin mai rar decât înainte. Dimineaţa mergem împreună să ducem copilul la şcoală. Râde pentru că mă trezesc greu, spune că sunt un urs, ursul ei morocănos. Îi place mâncarea japoneză, asta comandăm la două seri. Îi place să aibă un pătrăţel de ciocolată alături de ceaiul ei de plante. De preferat neagră. Fesele ei sunt extrem de moi, nu mă pot abţine să nu le ating când suntem împreună. Mai ales în pat. Dimineaţa, îi place să facă dragoste când este încă uşor adormită.

68

Iarna s-a întors. Spune că nu-i place deloc anotimpul ăsta. Într-o dimineaţă în care trebuie să se trezească extrem de devreme ca să plece în turneu, ieşim sub fulgii mari de zăpadă. Povestea asta este despre asta, despre o dimineaţă devreme după o noapte întunecată de ianuarie, cu luminile galbene de lampadar, străzile sumbre din Lilas, silueta ei, pe care o cunosc atât de bine, cu vioara la spate şi picioarele ei fragile, valiza pe care o trage după ea cu mâna dreaptă, cu gluga pe cap. Deschide gura ca să înghită fulgii de zăpadă, râde, are nasul roşul, iar genele albe, mă priveşte şi spune este mult prea frumos, iubirea mea. Ca să sărbătorim, insistă să aşteptăm să se deschidă brutăria, la şase fix, intră şi iese cu două minicroasante. Povestea asta este despre asta, despre viaţa care izbucneşte în orice împrejurare. Alergăm ca să prindem metroul şi, la căldură, în metroul care porneşte, înfulecăm în cele din urmă produsele noastre de patiserie, cu mâinile îngheţate, cu muci la nas.

Insistă să vină în vacanţă cu mine şi cu fiica mea. Nu ştie că aş prefera să plec singură, că sunt epuizată de această poveste, de prezenţa ei în viaţa mea. În trenul de noapte, ocupă patul din faţă, patul de sus. Lasă lampa aprinsă. Când copilul adoarme, chiar dedesubt, pe una dintre saltelele din mijloc, coboară încet aşternutul din tren de-a lungul corpului ei, mă priveşte în ochi şi îşi mângâie încet sânii.

69

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. S-a scurs un an, un an de muzică, un an de frisoane, un an de sulf. Spune că vrea să mă părăsească, că viaţa pe care o ducem este mult prea tumultuoasă, este ca o furtună. Căpitanul părăseşte nava. Nu ştie că plâng la duş în fiecare dimineaţă, că mă doare stomacul în fiecare seară, că nu pot să adorm fără somnifere. Spune că sunt femeia vieţii ei, singura şi unica ei iubire, spune că nu mai ştie ce să facă, să continue această viaţă extravagantă sau să uite totul, spune că iubirea noastră este cel mai minunat şi cel mai îngrozitor lucru care i s-a întâmplat vreodată. Spune că nu ştie să aleagă, că asta este o adevărată problemă. S-a hotărât să ţină pasiunea la distanţă, spune că putem încerca să nu ne mai vedem decât de două ori pe săptămână, pentru a rări momentele de nebunie, ca să facem viaţa mai puţin intensă, mai puţin mistuitoare.

Ştie să fie minunată, îmi pregăteşte baia, îmi masează spatele, face o mâncare delicioasă, mă însoţeşte la întâlniri importante, îmi spune că sunt libertatea ei, acalmia ei, gura ei de aer. Ştie să fie nesuferită, nu mai răspunde când îi trimit mesaje, vorbeşte monosilabic, face în aşa fel încât să nu fie disponibilă, spune că o sufoc, că are nevoie de aer, de aer, de aer.

Îi este îngrozitor de foame, se întinde ca o felină şi vrea să luăm un mic dejun delicios. Apoi are chef să se plimbe, iar alegerea ei este Angelina, aproape de Tuileries. În ceainăria ultracochetă, este tăcută, aproape stinsă. Între noi s-a căscat o gaură neagră. Îşi mănâncă pâinea prăjită fără zgomot, fără să râdă răsunător, fără să-mi povestească anecdote. Abia schiţează un zâmbet când mă prostesc ca să o fac să râdă. Se ridică şi se duce la toaletă, fără nici un cuvânt, fără nici o privire. Tresare când simte prezenţa mea în spatele ei. În oglinda aurie care împodobeşte toaleta pentru femei, la primul etaj, cu vedere spre grădină, zâmbeşte în sfârşit la vederea reflecţiei mele când o ţintuiesc de chiuvetă ca să facem dragoste în tăcere, pe furiş, cu fusta ridicată deasupra emailului alb imaculat. Suspinele ei de plăcere nu mă liniştesc.

Avea o adevărată pasiune pentru maşini când era adolescentă. Ştia un număr impresionant de modele diferite. Îi plăceau mai ales modelele de la Renault. Era înnebunită după R5, dar îi plăcea mult şi Renault 25 şi mai ales Renault 21, pe care îl considera mai puţin pretenţios şi pompos decât 25 şi care i se părea mai degrabă modern. Modelul ei preferat era, fără îndoială, Alpine A110, apropiat de maşina de curse. Ştie să calculeze rapid, este foarte tare la calcule mintale. Ortografia ei este aproape perfectă. Se încăpăţânează totuşi să pună un accent circumflex pe o-ul cuvântului idiome. Nu îi este frică de aproape nimic, dar are două mari fobii – fluturii de noapte şi statuile, toate statuile. Nu poate să stea într-o cameră în care este un fluture de noapte. Nu-i plac pentru că sunt imprevizibili, nu ştii niciodată în ce direcţie zboară, sunt schimbători, derutanţi, versatili. Cât despre statui, o înspăimântă ideea că s-ar putea însufleţi din senin. Că din moarte o să devină vii.

Este la fel de frumoasă ca nudurile lui Bonnard. Este la fel de roz şi de galbenă ca rozul şi galbenul lui, la fel de emoţionantă ca femeile pe care le pictează, la fel de delicată şi la fel de fragilă. Ar putea să fie modelul meu dacă aş şti să pictez. Ar poza pentru mine, în toate tipurile diferite de lumină, ar fi de fiecare dată mai frumoasă decât în tabloul de dinainte. Ar fi femeia ideală, femeia întunecată şi splendidă, o icoană.

Priveşte cicatricea de pe trupul meu în urma cezarienei. Nu-mi spune nimic, urmăreşte cu degetul linia albă până la părul negru şi aspru, îmi şterge lacrimile cu cealaltă mână, îmi şopteşte că sunt frumoasă, nu ştie că asta nu mă consolează deloc, că aş vrea să am o frumuseţe la înălţimea frumuseţii ei, un destin la înălţimea destinului ei. Seamănă cu un personaj de roman. Nu-şi dă seama cât de dureros este pentru cei care o înconjoară. Este plină de viaţă.

71

Râde de plăcere când îşi dă seama că am minţit-o, că nu mergem la teatru, ci la gara din Lyon ca să luăm trenul spre Marsilia. Mă întreabă de cât timp pregătesc surpriza asta, vrea să ştie toate detaliile, cum am

reuşit să mă organizez, să-i anunţ pe cei din cvartet şi mai apoi să-i anunţ familia, cu care trebuia să petreacă Paştele. La Marsilia, timpul se întinde la nesfârşit. Juisează de mai multe ori, în aceeaşi dimineaţă. Îmi strânge puternic mâna când o duc să ne plimbăm prin locurile noastre preferate, de la Vielle Charité la rocile din Malmousque. Intră în chiloţi în apa îngheţată de aprilie, zâmbeşte larg şi i se întăresc sfârcurile. În ultima zi, mă plesneşte, o palmă precisă, răsunătoare, care îmi întoarce capul. Nu bagă de seamă că suntem pe strada Consolat.

Iese însoţită de fiica mea în timp ce eu dorm, merge să cumpere sparanghel şi primele căpşuni apărute pe piaţă. Zice pune-ţi o dorinţă, draga mea, când mănânc prima căpşună. Nu-şi imaginează că îmi pun dorinţa ca în sfârşit toate astea să se oprească, inconstanţa ei, capriciile ei, nebuniile ei, nebunia ei. Nu-şi imaginează cât de mult simt nevoia să fiu consolată.

72

Pentru a sărbători prima aniversare de la momentul ei de curaj, al mărturisirii care a aruncat totul în aer în luna martie, îmi oferă o călătorie la Veneţia. Trenul de noapte este anulat. Spune că nu îi pasă, şi rezervă două bilete de avion în ultimul minut. Găseşte întotdeauna soluţii. Se lasă purtată de valul vieţii cu un entuziasm care trezeşte admiraţia. Viaţa şi lumea trebuie să se învârtă cum este mai bine pentru ea, după dorinţa ei atotputernică. Debordează de energie.

În trenul care ne aduce de la Veneţia, între Grenoble şi Paris, închide uşa compartimentului nostru şi se dezbracă lent, fără un cuvânt. Mi se dăruieşte, înspăimântător de frumoasă, cu coapsele deschise, cu sexul ei umed în zorii zilei, lângă perdeaua de la fereastra deschisă care dădea spre câmpul reavăn al dimineţii ce se întindea într-o ceaţă verde.

73

Îi place să-mi citească romane cu voce tare, mimează diferite

personaje luând voci diferite, îşi agită braţele construind dialoguri. Nu se pricepe, în ciuda eforturilor, să pregătească ceva la cuptor. Spune hai să mergem la cinematecă, hai să mergem la scăldat. Spune *partoches* partiturilor ei, unde este *partoche*-ul lui Brahms, am rătăcit *partoche*-ul 132 al lui Beethoven, ai văzut cumva *partoche*-ul meu de Schubert. Pierde deseori lucruri, le regăseşte, le rătăceşte din nou.

Mă duce la Filarmonică să ascultăm sonatele lui Schubert, mă ia de mână când emoţia este mult prea puternică. Dimineaţa deschide ochii şi mă priveşte insistent spunându-mi că trebuie să oprim această poveste, că asta o va ucide. Mă duc la *Théâtre de la Ville* să vedem un spectacol de Pina Bausch, aplaudă frenetic şi urlă bravo în direcţia dansatorilor şi a dansatoarelor, în picioare, minute bune, bravo, bravo! Lângă ea, mă înroşesc de ruşine şi de mândrie în acelaşi timp. La cinema, luminile se aprind, ea devine o oglindă ciudată, chipul ei tumefiat de lacrimi reflectă chipul meu tumefiat de lacrimi. Spune inimile noastre bat în acelaşi ritm, spune este o nebunie legătura asta, este o nebunie comuniunea asta. Spune nimeni nu poate înţelege asta, nimeni.

Mă sună la miezul nopţii. Nu se mai opreşte din plâns. Spune gata, ajunge! Nu ştie că la celălalt capăt al firului mă sufoc în lacrimile mele, că nu mai pot respira, beată de suferinţă, că mă doare tot corpul, îmi este imposibil să-mi imaginez viaţa fără ea. Mă loveşte şi obrazul meu păstrează mult timp urma roşie a degetelor ei pe pielea mea albă. Spune că ar vrea să ne despărţim, dar soseşte după o oră aducându-mi programul noii sesiuni a teatrului nostru preferat, vrea să mergem la o mulţime de spectacole, face planuri, este veselă ca o zi de primăvară.

74

Vrea să mergem la cinema, vrea să facem dragoste, vrea să adormim una în braţele celeilalte, vrea să nu ne mai scriem şi să nu ne mai vedem pentru câteva zile, vrea să luăm mâncare japoneză, vrea să mergem în weekend la ţară să se odihnească, vrea să încetez să mai plâng, vrea să meargă la o petrecere fără mine, vrea să nu aibă nici o responsabilitate, vrea să fie relaxată, vrea să fie liberă.

75

Luna iulie soseşte ca un bumerang. Parisul este asfixiat, abia mai poţi respira. Zâmbeşte când descoperă geanta de piele galbenă pe care i-o fac cadou de ziua ei. Îmi oferă, în aceeaşi zi, un trandafir roşu care se usucă în câteva zile din cauza căldurii caniculare. Ne face o surpriză, mie şi copilului, şi ni se alătură, când plecăm în vacanţă la malul oceanului. Conduce atât de repede, încât o opreşte poliţia pentru exces de viteză. Ascunde un cadou în valiză, o eşarfă cu stele. Râde în hohote, totul o amuză, este un copil de şase ani şi jumătate care face castele de nisip ore întregi, care construieşte cu fiica mea un vapor din materiale reciclabile. Pleacă din nou, viaţa devine din nou întunecată şi cumplit de plictisitoare.

Participă la o emisiune alături de cvartetul ei pe France Musique, este foarte emoţionată când îi povestesc la telefon că am bătut la toate uşile din sat şi am implorat să mi se împrumute un radio, că am căutat un loc unde să prind frecvenţa şi că am ascultat-o cu sfinţenie întinsă în iarbă în mijlocul insectelor cu urechea lipită de aparat.

76

Îmi spune nu, niciodată, aud bine, niciodată nu o să se urce într-un astfel de carusel, un carusel în care ajungi cu capul în jos, care îţi face inima să tresară şi în care îţi vine să vomiţi. Nu mă ascultă când recit foarte încet poemul lui Max Jacob[2], *caruselele se mută*, să mă bucur de voi, carusele, nu mai am… ce nu mai am?… vârsta, se simte lezată când o iau peste picior, de parcă ar fi o cocotă spune bine, în regulă, haide, te însoţesc, se aşază lângă mine şi urlă mai să-mi spargă timpanele în timp ce ne învârtim în noaptea caldă. Când coborâm are un zâmbet de fetişcană, spune că vrea să o ia de la capăt imediat, spune încă o dată, încă o dată, încă o dată, este un copil, iubesc un copil. Spune este minunat parcul de distracţii, îmi zâmbeşte în faţa standului unde neoane ţipătoare clipocesc *no limits*, nu ascultă când continui să-i recit poemul despre carusel.

2. Este vorba despre poemul *Avenue du Maine*, construit pe un joc de

cuvinte. (N. tr.)

Mon manège à moi este un cântec compus de Norbert Glanzberg în 1958, cu versuri de Jean Constantin, care a lucrat din greşeală pe o bucată muzicală ce urma să facă parte din coloana sonoră a filmului *Unchiul meu*, filmul lui Jacques Tati, şi care nu fusese gândită ca un cântec. A devenit unul dintre cele mai mari succese ale lui Edith Piaf.

Cântecul spune: Mă faci să-mi întorc capul, tu eşti caruselul meu.

77

I se face frică atunci când mă întorc acasă beată, într-o seară în care are grijă de fiica mea, atât de beată încât am dinţii negri de la vin, buzele vineţii. Nu înţelege că m-am săturat de această viaţă pe care ea mi-o propune, de această viaţă care merge prea repede şi în care nu vrea să se implice cu totul, de instabilitatea ei, de nesiguranţa ei, de abandonurile şi de capriciile ei, de capriciile ei de prinţesă.

Nu-i mai convine nimic, detestă că sunt obosită, că vreau să adorm devreme seara, vrea să vorbim toată noaptea, să facem dragoste fără oprire. Îmi spune nu te mai iubesc şi simt cum pământul se deschide sub picioarele mele. Mă aşteaptă în faţa liceului, la fel ca înainte, cu un buchet de margarete. Mă însoţeşte la o nuntă, unde cântă la vioară pentru prietenii mei. Râde la glumele fiicei mele. Se enervează pe mine, îmi loveşte pieptul cu pumnii încleştaţi, mă imploră să-i punem capăt. Mă sună şi îmi propune să ne ducă la mare, spune pregătiţi-vă bagajele, o să trec mâine la prima oră să vă iau. Mă sărută ca prima dată pe autostrada dintre Paris şi Honfleur. Povestea asta este despre Sarah, imprevizibilă, schimbătoare, confuză, versatilă, înspăimântătoare ca un fluture de noapte.

78

Îmi zâmbeşte când copilul adoarme pe ea, salivând pe pieptul ei, în timp ce ascultăm toate trei *Le sacre du printemps* (*Ritualul primăverii*). Mă ajută să fac calendarul de advent pentru fata mea, are şase ani şi jumătate când ascunde surprizele, este un copil, iubesc un copil. Pregăteşte o prăjitură cu portocale, curry de pui, *tajine* cu lămâi. Se bucură că sărbătorim pentru prima dată Crăciunul împreună. Probează o rochie într-un magazin, mă împinge în cabină, trage perdeaua după ea, facem dragoste în picioare, lipite de oglindă. Mă insultă în autobuzul plin, spune că nu mai poate, că trebuie neapărat să-i punem capăt. Mă însoţeşte la saună, se lasă masată şi înconjurată de aburi. Cumpără două kilograme de clementine, devorează jumătate dintre ele în metroul care ne duce la Lilas. Dansează o bună parte din

noapte la o aniversare la care suntem invitate. Este plină de viaţă.

Cere mai mult rom în cocktailul ei mojito, într-un bar din cartierul Saint-Germain-des-Prés. Foloseşte o voce pe care nu o recunosc când spune am comandat un mojito şi am primit o limonadă cu mentă, cum explicaţi asta? Se preface că nu vede cum, aşezată pe scaunul din faţa ei, m-am înroşit până-n vârful urechilor. Îmi face cu ochiul când chelnerul se întoarce cu un pahar plin de alcool. Ciocnim pentru a sărbători beţia gratuită. Spune în cinstea ta, iubirea mea. Apoi devine serioasă. Vrea să-i punem capăt, şi chiar pe bune de data asta. Nu vreau să mai aud de tine. Şi nici tu nu o să mai auzi de mine. Bea mojito cu paiul. Îmi spune mă sufoci. Mă priveşte cum plâng, cu un aer sever, cu braţele încrucişate.

79

Povestea asta este despre Sarah, despre frumuseţea ei necunoscută, plină de cruzime, nasul ei auster de pasăre de pradă, ochii ei de silex, ochii ei criminali, asasini, ochii ei de şarpe cu pleoapele căzute.

80

Nu mă sună. Nu aleargă după mine pe stradă, pe culoarele de la metrou. Nu îmi scrie zilele următoare, nu mă invită să mergem la teatru, să vedem marea, să vizităm o grădină, să bem un ceai, să mâncăm mâncare japoneză. Nu mă întreabă ce am mai făcut, nu mă întreabă ce mai face copilul. Nu ştie că întregul meu corp îmi arde, capul îmi arde continuu, nu am simţit niciodată o astfel de durere fizică, atât de surdă şi atât de puternică. Iese din viaţa mea aşa cum a intrat, plină de avânt. Victorioasă.

Seara, mă întorc de la liceu în noaptea albastră şi roz vorbind singură. Absenţa ei mă face să tremur. Îmi petrec zilele plângând, lacrimile se preling pe obraji, pe gât şi până pe sâni. Am ochii umflaţi şi obrajii îmi ard. Mă duc să văd *Mamma Roma* la cinema, într-unul din cinematografele în care mergeam împreună, tremur de frig, scrâşnesc din dinţi, nu înţeleg nimic din film, absolut nimic.

Hoinăresc prin Paris, prin ploaie. Vorbesc singură, ca o nebună. Hoinăresc prin Paris, îndelung. Trec o dată şi încă o dată pe sub fluviu. Alerg adesea după autobuz, după porumbei, după ea. Mă plimb prin oraşul meu. L-am străbătut oare împreună atât de mult, încât fiecare colţ îmi trezeşte o amintire despre tine? Nu există nici măcar o afurisită de vitrină, de cafenea, de refren, de pasaj pietonal, de nuanţă a cerului, de cinema, o afurisită de atmosferă, un afurisit de cerşetor pe care să nu-l bântui, vrăjitoareo? Iau un tren de noapte să merg la casa din poveşti, casa în care am dansat boogie-woogie. Ajung în Marsilia, iau autobuzul spre Malmousque, urlu pe stâncile ascuţite, urlu din toţi rărunchii. Aş da orice ca ea să fie aici cu mine, în chiloţi, să facă baie în apa îngheţată şi aurie. Vizitez Cité radieuse, mă târăsc prin autobuzele marsilieze. Radioasă zici. Radioasă pe naiba. Pe acoperişul care domină oraşul, mă ia cu ameţeală gândindu-mă că aş putea sări, tăcerea ei mă îmbolnăveşte. Pe acoperişul clădirii lui Corbusier mă întind pe spate şi plâng îndelung, sub privirile confuze ale turiştilor care îmi ocolesc trupul cu delicateţe, fără nici un cuvânt, cu o atitudine servilă. Suntem în martie. Întâi martie, Marte, Marsilia, oraşul vindecare, oraşul rezilienţă, oraşul astral. Corpul meu arde, chiar şi fără apa mării. Toate aceste cicatrici şi focul din pântecele meu când mă gândesc la tine, aceste nopţi şi aceste imagini cu tine, pe care le văd pe tavan trecând ca nişte comete şi casa nebuniei pe care o iubeai şi rătăcirile mele în duhoare care te înduioşau. Am o lumină în ochi, o lumină intensă, atât de albă şi de proaspătă, aproape acidă. Lumina pe Marte străpunge oasele, repară scheletul, cârpeşte sufletul. Mă simt bine să ştiu că împărţim acelaşi cosmos.

81

Într-un alt dicţionar medical. Latenţă: după un traumatism psihic, timpul care se scurge între eveniment şi apariţia sindromului de repetiţie în nevroza traumatică. Aparent liniştită, această perioadă este deseori însoţită de momente de izolare, dificultate de adaptare, stări depresive sau, dimpotrivă, stare de euforie paradoxală. În mod normal durează de la câteva săptămâni la câteva luni, poate să fie foarte scurtă sau să se prelungească ani întregi.

82

O tresărire, în gara din Marsilia. Suntem în luna martie, doi ani de la chibritul aprins, mirosul de sulf şi mărturisirea oferită ca un cadou. Suntem în luna martie, au trecut deja câteva săptămâni de când nu am mai auzit sunetul vocii ei. A zis nu vreau să mai ştiu de tine, nici tu nu o să mai ştii nimic de mine. Mă epuiza, dar fără ea simt că mor. Nu reuşesc, e mult prea greu. Mi se taie respiraţia când aud telefonul sunând în gol, o dată, de două ori, de trei ori. Apoi închide. Îi aud vocea. Zice alo. Zice alo. Este în viaţă. Pare tristă, uşor abătută, are o voce suferindă, o voce pe care o cunosc prea bine, surdă, dezgolită, fără urmă de orice iubire şi de orice răutate. Inima mi se strânge. Se face uşor frig, dintr-odată, pe peronul 2 al gării din Marsilia. Tăcere, foarte lungă. Îi aud suflul şi aş vrea să-l înghit. Îmi privesc picioarele şi mai apoi cerul. Acolo sus, deasupra trenurilor, un nor se alătură altor nori.

Spune am vrut să te sun, să ştii, dar n-am putut, trebuie să-ţi spun ceva, sunt bolnavă, este grav, am cancer la sân.

II

1

Este o primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. O primăvară capricioasă, cu nopţi calde şi ploi reci. Nu reuşesc, în camera umedă, să-mi desprind ochii de la corpul gol şi craniul ei ceros, de la profilul ei de moartă. Pentru ultima dată, observ fiecare părticică din corpul ei, din acest corp pe care îl iubesc atât de mult. Vreau să imprim în mine, pentru totdeauna, degetele ei ca nişte pernuţe, fineţea gleznelor ei, rotunjimea tulburătoare a gambelor, moliciunea coapselor, sexul ei ciudat şi neted de sugar şi de femeie bătrână, pântecele ei indulgent. Vreau să imprim în mine, pentru totdeauna, frumuseţea sânilor ei. Nu vreau să-i privesc chipul. Mi-e frică să o privesc cum doarme. Mi-e frică să o văd cum moare. Mi-e frică să o sărut pentru ultima dată. Mi-e frică să nu o trezesc. Mi-e frică să nu revină la viaţă.

Acum doarme, în sfârşit. E moartă.

Mă ridic fără să fac zgomot, în acest răsărit murdar şi gri, dezgustător, părăsesc camera în vârful picioarelor. Inima îmi bate mai să sară din piept. Nu am timp să mă îmbrac, îmi arunc toate hainele în geantă, mă încalţ, arunc o ultimă privire aici, unde m-am simţit ca acasă. Pentru o secundă, îmi atrage atenţia o strălucire roz în colţul drept al încăperii. Florile de magnolie lovesc geamul, flori mari şi frumoase de magnolie, cu petalele deschise, pline de rouă şi de lumină. Deschid uşa de la intrare, apoi o închid fără zgomot. Sunt în cămaşă de noapte, în zorii zilei. Odată ajunsă în stradă, nu mă mai întorc, încep să alerg cu toată puterea. Alerg ca o nebună pe străzile cartierului ei pe care îl cunosc pe de rost. Mi-e frică să nu mă urmărească, ca de atâtea ori, să nu mă tragă de mânecă şi să mă

oprească, să nu o iau de la capăt. Ajung la metrou, gâfâind, cobor treptele patru câte patru, împing dintr-o mişcare de şold poarta de fier şi mă arunc în metrou, care porneşte imediat, Doamne ajută. Sunt departe deja. Nu o s-o mai văd niciodată. E moartă. Nu o să-i mai simt niciodată mirosul. E moartă. Nu o să-i mai mângâi niciodată corpul, nu o să mai facem dragoste niciodată. E moartă. Nu o să-i mai privesc niciodată gura, uluită, spunându-mi că nu mă mai iubeşte, că nu mai este îndrăgostită de mine. Sunt salvată.

Metroul se cufundă în întuneric. Respir din nou. Închid saliva cu gust de fier, cu gust de sânge. Îmi acopăr faţa cu mâinile. Degetele mele au păstrat mirosul sexului ei. Le miros ca o nebună. Iubita mea. Iubita mea moartă. Mirosul sexului iubitei mele moarte pe degetele mele.

Trebuie să plec. Repede. Să nu mai rămân în acest oraş. Timp de două, trei zile, poate, merg prin Paris, aproape fără să mă opresc. Noapte şi zi. Trec o dată şi încă o dată pe sub fluviu. Alerg adesea. După autobuz, după porumbei, după ea. Merg prin oraşul meu. L-am străbătut oare atât de mult împreună, încât fiecare colţ de stradă îmi aminteşte de ea? Trebuie să iau un tren, un avion. Un vapor. Să plec. Repede. Mi-e frică să nu mă găsească. Să se afle ce am făcut. Mi-e frică să nu mă urmărească. Moartea pe urmele mele. Ea este moartea. Sarah moartea. Mi-e frică să nu mă prindă iar în mrejele ei. Nu vreau să-i mai văd ochii. Ochii ei atât de frumoşi. Ochii ei cu pleoapele căzute.

Încerc să respir calm, să mă gândesc. Trebuie să-mi fac un plan. Un plan de acţiune, un plan de atac. Trebuie să ies din asta. E moartă, la dracu'! Nu mă mai iubeşte. Nu vrea să mă mai iubească. Nu mai vrea dimineţi în care nici măcar radioul care urlă nu reuşeşte să ne desprindă corpurile înlănţuite. Nu mai vrea râsete la telefon, satisfacţia de a ne găsi atât de bine cuvintele, glumele, de a ne potrivi perfect încât viaţa părea armonioasă tot timpul. Nu mai vrea excursii, escapade, ieşiri. Nu mai vrea întâlniri care-mi fac corpul să vibreze, mâinile să tremure, care mă agită. E moartă. Nu sunt sigură. Dar cred că a murit, într-o noapte de primăvară. O primăvară ca oricare alta, o primăvară care îmbie pe oricine la melancolie. Eu am ucis-o. Nu sunt

sigură. Dar cred că eu am ucis-o. Spunea că nu mă mai iubeşte. Avea boala asta la sân, în sânul ei. Sânii ei pe care îi lingeam în timp ce îmi zâmbea. Spunea iubirea mea, iubirea mea. Şi după, câteva secunde după, spunea că nu mă mai iubeşte. Şi e moartă. Poate. Nu puteam să-mi desprind privirea de la corpul ei gol şi de la craniul ei ceros. De la rămăşiţele ei.

2

Draga mea fiică. Copilul meu atât de dulce, atât de haios. Copilul meu plin de viaţă, ieşit viu din pântecele meu, ce minune. Şi care de atunci continuă să trăiască şi să trăiască din nou. Va trebui să o las. O să plec. Fără ea. Cât mai departe posibil. Ca să uit profilul lui Sarah în lumina dezgustătoare a dimineţii. Profilul ei palid în lumina palidă.

O să fug ca să-mi spăl ochii. Respir mult prea repede. Mă doare tot corpul. Ştiu ce am de făcut. Gesturile mele sunt vii, precise. Mă ridic pe vârful degetelor ca să cotrobăi sus pe dulap. Mâinile mele caută, găsesc cureaua, trag, rucsacul îmi cade în cap. Rucsacul meu roşu. Îl deschid, zip, zip, două fermoare. Pun o pereche de pantaloni, câteva bluze, chiloţi, un fular mare şi un pulover călduros. Mă îmbrac. O pereche de pantaloni şi pulover. Nu iau nici o fustă, nu iau nici o rochie, nu iau nici o cămaşă. Fug. Cu moartea pe urmele mele. Oare la ora asta s-a trezit deja? Acolo în apartamentul ei cu magnolii? Oare se miră că nu mă vede lângă ea? Probabil se întreabă pe unde sunt după această noapte petrecută una lipită de cealaltă. Corp la corp. Se gândeşte poate că am ieşit să cumpăr micul dejun. Că mă voi întoarce. Că o să-i zâmbesc. Cu o pungă de hârtie în mână cu două minicroasante. O pungă de hârtie, plină. Ca în toate dimineţile din lume după o noapte de dragoste. Şi degetele mele care păstrează mirosul sexului ei, ţinând punga de hârtie. Dar nu. E moartă. Ştiu asta. Nu o să se mai întoarcă niciodată la viaţă. Nu o să-şi mai vină niciodată în simţiri. Nu o să mă mai sune. Nu o să-mi mai spună că s-a înşelat, că mă iubeşte, că trebuie să mă întorc. Va rămâne acolo, întinsă pe pat. Dama cu magnolii. Ştiu asta. Şi o să-i găsească cadavrul, într-un moment al zilei în care strălucirea roz a florilor va forma pe fruntea ei goală o cunună de umbre.

Un bilet de avion *low-cost*. Asta cumpăr dând click pe prima ofertă primită, fără să mă gândesc la nimic. De câte ori n-am visat la asta, să cumpărăm un bilet doar dus, fără întors, o aventură, cu care să ne mângâiem sufletul pentru a ne calma când viaţa devine prea complicată, prea obositoare, copiii prea zgomotoşi, oricum o să plec departe şi o să-i las aici, o să iau un avion şi nu o să mă mai întorc niciodată, o să încep o nouă viaţă altundeva, fără ca nimeni să ştie unde, singură, fericită. Nu mă gândesc, dau click, o dată şi încă o dată, validez, spun da la tot ce mă întreabă calculatorul, da, da, da, nu am de ales, trebuie să plec, să uit profilul ei de moartă, craniul ceros şi gustul de sânge din gură. Avionul pleacă foarte devreme a doua zi, atât de devreme încât mă hotărăsc să dorm la aeroport, ceea ce şi fac, plec, cu rucsacul meu roşu în spate, trântesc uşa apartamentului meu fără să ştiu când mă voi întoarce, în câteva zile, în câteva săptămâni, mai degrabă, da, asta e, în câteva săptămâni, când totul se va fi aranjat cât de cât, când voi putea respira normal din nou, când imaginile îngrozitoare se vor fi risipit în mijlocul celorlalte imagini îngrozitoare, mormanul de păr de la puii de pisică înecaţi în chiuveta casei de la ţară, bătrâna care a căzut din pricina greutăţii prea mari pe trecerea de pietoni din faţa poştei, imaginile cu oamenii eliberaţi din lagăre pe care le-am văzut într-o sală cu perdelele trase într-o zi caniculară, turnurile din 11 septembrie şi oamenii care cădeau din vârful clădirii, spânzurarea hipnotizantă a lui Saddam Hussein cu corpul lui mare ca o marionetă ruptă la capătul unei corzi.

În autobuz adorm repede. Merg de câteva zile prin Paris ca să nu mă găsească, mă adăpostesc în librării de ploile reci care contrastează cu nopţile mistuitoare pe care le petrec pe cheiurile Senei, moţăind aproape de apa care se zbate ca şi cum ar lupta cu un inamic invizibil. Adorm legănată de mişcarea trenului ce traversează cartiere necunoscute care îmi par tot un posibil pământ de azil pentru că numele lor nu-mi spun nimic, La Courneuve, Le Blanc-Mesnil, Sevran-Beaudottes, Villepinte. Când ajung la aeroport mă simt imediat puţin mai bine. Aproape uşurată. În mod sigur aici nu o să vină să mă caute. Ochii ei nu o să mă mai prindă. Nici zâmbetul ei de vampir. Nu o să mi se spună că a murit. În baia ei de magnolii. Că nu s-a mai trezit niciodată. Nu o să mă întrebe ce ştiu, nu o să-mi pună

întrebări despre ultima ei noapte, despre saliva mea cu gust de sânge, despre fuga mea nebună. Mă fac nevăzută în pântecele aeroportului imens. Devin una dintre acele siluete anonime de care nimănui nu-i pasă. Îmi fac cumpărături din *duty free* pentru a pregăti o cină pe cinste ca să sărbătoresc asta. Lucruri pe care nu le mănânc niciodată. Dulciuri în pungi enorme. Încerc mai multe farduri de pleoape de la marile branduri de lux. Nu mă grăbesc.

Aici nimeni nu mă cunoaşte. Nimeni nu ştie că sunt aici. Nimeni nu mă întreabă nimic. Privesc sticlele de alcool, sticlele şi cutiile lor frumos gravate, pierd timpul răsfoind ghidurile Italiei. Aproape că mă bucur de vacanţa asta forţată. Mă gândesc la fiica mea, la ceea ce o să-i spun când mă voi întoarce. Pentru moment, am lăsat-o la bunici. Probabil acum doarme, înfofolită în pătura ei, bucurându-se de aceste zile neaşteptate. O să-i spun că am fost să-mi vindec o suferinţă din iubire în Italia. O să devină o aventură pe care o vom povesti, la cafea, duminica la micul dejun, la masa de familie. Fiica mea va spune că într-adevăr mama ei e un personaj de roman. Da, este romantic să fugi pentru a-ţi vindeca o pasiune, să-ţi abandonezi copilul pentru a-ţi lăsa inima să se cicatrizeze. Mă opresc pentru o secundă în faţa sticluţelor de parfum frumos aranjate. Zăresc parfumul lui Sarah pe o etajeră. Îl iau, pulverizez puțin pe încheietura mâinii stângi pe care o duc la nas. Durerea apare pe loc. Stomacul mi se strânge. Îmi muşc mâna ca să nu urlu. Ies din magazin alergând, cu punga cu dulciuri într-o mână, cu fularul în cealaltă. Alerg drept înainte, spre geamul care dă spre pistă, până când nu mai am unde. Afară e întuneric. Mă lovesc de noapte. Beculeţe galbene clipocesc pe piste. Avioane mari, liniştite şi paşnice îşi aşteaptă pasagerii. Este atât de liniște. Ca şi cum nu aş mai auzi nimic, deodată, ca şi cum o tăcere imensă tocmai s-a abătut asupra lumii. Mă sprijin de geam. Am impresia că o să vomit, dar încep să plâng, copleşită, prăbuşită, devastată.

3

Noaptea este lungă, înţesată de imagini cu Sarah pe fondul zgomotului neobosit al vieţii care colcăie în pântecele aeroportului, zgomotul valizelor care se deplasează, al întârzierilor, al anunţurilor,

al oamenilor care plâng, care vorbesc la telefon, care sunt între viaţă şi viaţă, în acest moment mişcător în care nu mai ştim foarte bine cine suntem, ce facem și de ce. Fascinaţia de a fi acolo, în plină noapte, fascinaţia de a fi aici, în viaţă, în plină viaţă, în ciuda suferinţei asurzitoare care mă copleșește şi a disperării care mârâie înlăuntrul meu.

Un coşmar. Toate vânzătoarele din magazinele aeroportului, toate însoţitoarele de zbor, toţi pasagerii de sex feminin se numesc Sarah. Nu mai există decât un singur prenume pentru femei, al ei. Cu siguranţă şi eu mă numesc tot Sarah, vreau să verific pe paşaport, îl caut, mai întâi calmă, apoi cu nervozitate, îmi răstorn buzunarele pardesiului, nimic, buzunarele exterioare ale rucsacului, nimic, mă panichez, vreau să fug, să urc într-un avion, să termin cu toate, dar fără paşaport nu pot, este clar. Oamenii se strigă unii pe alţii şi pentru că toate femeile se numesc Sarah este un adevărat dezastru, nimeni nu ştie cui să răspundă, îi aud prenumele peste tot, în gura bărbaţilor care le sărută pe cele care pleacă, pe curând, Sarah, iubirea mea, în ţipetele taţilor care urlă spre fetele lor, în anunţurile din difuzoare. Merg la biroul poliţiei din aeroport ca să declar că mi-am pierdut paşaportul. Poliţistul îmi cere numele ca să-mi înregistreze reclamaţia. I-l dau. Izbucneşte într-un râs zgomotos şi, pe un ton sinistru, îmi răspunde, dar e imposibil, numai cele cu numele de Sarah au supravieţuit.

Sunt ghemuită pe fotoliile din plastic. Mi-e frig. Mi-e rău. Îmi lipseşte. Unde eşti, nenorocito?

Urc în avion în timp ce noaptea se destramă. Ştiu că deasupra norilor o să fie zi, ce uşurare. Nu-mi privesc colegii de aventură, nu prea am chef să ştiu cu cine împart această călătorie. În curând o să mă alătur cerului, doar asta contează. Avionul mare, paşnic şi binefăcător decolează. Cu nasul lipit de geam, admir toată această distanţă dintre ea şi mine şi îmi vine să râd. Asta e, s-a terminat. Sunt salvată. Miraculos. Îmi apare imaginea fiicei mele, mă gândesc la viaţa noastră. Seara, când o întâlnesc în curtea şcolii în lumina adorabilă, cu obrajii înroşiţi de la atâta joacă, bucuria imensă de a vedea picioarele ei micuţe care se grăbesc când mă zăreşte şi să simt corpul ei lipit de al meu. Drumurile noastre prin Paris, călătoriile

noastre cu metroul, ieşirile noastre seara, la sfârşit de săptămână, chiar dacă nu stăm mult, ca să nu fie obosită a doua zi. Mi se pare că seamănă cu acei copii din perioada interbelică, cu acele mii de chipuri pe care le-am privit în cărţile vechi, prăfuite, când căutam Dumnezeu ştie ce, pe Dumnezeu pur şi simplu. Momentele petrecute întinse pe covorul marocan din camera ei, sporovăind, povestindu-mi cum este viaţa când ai patru ani, fricile care-ți strâng stomacul, speranţele pe care ţi le faci, visurile la care aspiri şi micile plăceri pe care le ai. Ar fi trebuit, poate, să-l previn pe tatăl ei, să-i spun că plec în Italia, că mă întorc în scurt timp, să-i cer, mai ales, mai ales, să aibă grijă de ea, să-i explic că am ceva de rezolvat, dar că mă voi întoarce curând. Lucrurile spuse astfel sună oarecum bizar, dar nu sunt sigură că ar înţelege. Tăcerea este adeseori mai bună. Îşi va da seama, oricum, când va vedea că nu răspund la telefon şi că bătăile în uşa mea vor rămâne fără răspuns.

Prin hublou, admir conturul insulelor tivite de nisip, modul european de a împărţi terenul în parcele, pădurile ruinate şi pământul gol şi virgin, pare-se, tuns, da, tuns. Stâncile de care se lovesc valurile sunt ca o cucerire continuă. Ultimul tremur al avionului seamănă pesemne de departe cu o pasăre care se scaldă, într-o zi cu soare, într-un şanţ plin cu apă de ploaie.

Uitasem cât de tare te dor urechile la aterizare. Dar mă bucur de fiecare durere. Spatele meu anchilozat, ceafa mea înțepenită, da, timpanele mele care vor exploda, de ce nu, fiecare durere din corp mă face să uit durerea inimii, durerea pe care o am de trăit din moment ce ea este moartă, este poate moartă, durerea că mi-am ucis iubirea, că nu am putut să mor în locul ei. Splendoarea fugitivă a munţilor care înconjoară lacul Garde îmi taie răsuflarea. Asta e tot, aşadar? Viaţa se poate opri, iubirea poate muri şi lumea poate continua, alături, în acelaşi timp, în acelaşi spaţiu, să strălucească de frumuseţe?

4

Ploaia cade pe obrajii mei învăpăiați şi se amestecă cu lacrimile mele arzătoare. Mi-e cald, atât de cald, nu este nimeni pe străzile

milaneze pe care merg năucită, şi aceste picături îmi fac mult bine, sunt picături grele de sfârşit de aprilie, le aud cum aproape explodează una câte una când ating trotuarul, ca o lovitură de pantofi la step. Ploaia are miros de stridii şi gust de saké, simt prezenţa chiar deasupra mea a unui imens nor gri umflat de mare şi care vine fără îndoială direct din ocean. Am ieşit la prânz din aeroport şi continui să merg, dacă nu aş fi atât de obosită, cred că aş lua-o la fugă. Mă înghesui într-un metrou şi îmi las corpul să decidă pentru mine, să aleagă ce schimbări să facă, şi mă trezesc în metroul care merge la Isabella, căreia îi spun sosesc, este o urgenţă, nu o să rămân.

Nu e nimeni în metrou, nu e nimeni nicăieri, mă întreb dacă mai plouă, închid ochii pentru o secundă. Şi, dintr-odată, metroul accelerează la urcare, se pregăteşte să iasă din membrana neagră care îl strânge, precum un copil care iese din pântecele mamei sale, vagonul vibrează din ce în ce mai tare şi, după un moment de suspans, nu mai mult de o secundă poate, ţâşneşte şi dintr-odată culoare, zgomot, aer. Soarele inundă vagonul complet gol, dar nu mai contează, sunt atât de slăbită, ghemuită pe scaunul meu, sunt un sugar expulzat din oraşul-mamă, am faţa tumefiată de mici boxeri nou-născuţi, urechile îmi ţiuie şi îmi vine să ţip pentru că mi-e greu să respir cu o explozie sub craniu pentru că. Pentru că acum mult timp ne-am trezit devreme într-o duminică dimineaţa ca să mergem să vedem un film în cinemaul nostru preferat. La ora la care oamenii abia îşi încep ziua de duminică, luăm metroul ca să ne întoarcem acasă, pentru a lua micul dejun, puţin ameţite că am petrecut, încă adormite, două ore în întunericul cinemaului. Ne întindem într-un colţ al vagonului unde sunt şase locuri, trei locuri faţă în faţă, şi, legănate în acest întuneric prin mişcări şi zdruncinături, nu aşteptăm decât un lucru, momentul în care vagonul se prinde de pământ pentru a ieşi la suprafaţă. Culcate pe spate, cu ochii larg deschişi, pândim cerul care apare brusc şi lumina care ne îmbată şi ne face să întoarcem capul timp de o secundă. Şi apoi, cu vocea ei pe care o iubesc atât de mult, spune, ai văzut soarele, draga mea?

5

Totuşi, acest gust de sânge nu dispare. Asasino! am senzaţia că citesc pe buzele fiecărui italian. Ucigaşo! Nebuno! Mână funestă! Am ucis-o în timp ce ea murea, în această noapte palidă, am ucis-o pentru că nu suportam că moare, nu suportam când buzele ei se deschideau pentru a spune nu te mai iubesc, nu suportam să sufere, să sufere de o boală pe care eu însămi o strecurasem în sânul ei, în sânul stâng, pe partea cu inima, o boală ca un pumnal în inimă, şi eu la capătul mâinii care ţine cuţitul. Am ucis-o pentru că îmi era imposibil să trăiesc cu ea, alături de ea, să fiu partenera ei, să plecăm împreună la drum, am ucis-o pentru că prefera muzica, am ucis-o pentru că nu suportam imaginea corpului ei osos, craniul ei ceros, profilul ei de moartă. Am ucis-o pentru că avea capricii de divă. Am ucis-o pentru că o uram, pentru că o iubeam atât de mult, încât aş fi vrut să mor în locul ei.

În fine, nu sunt sigură. Nu mai ştiu exact ce s-a întâmplat. Am făcut dragoste. O crimă este aproape acelaşi lucru, până la urmă. Aşadar, poate nu este moartă, poate cântă la vioară, acolo, în casa ei scăldată în lumina roz a magnoliilor. Exersează fără îndoială octetul. Îmi amintesc de asta, ştiu cum este.

6

Isabella soseşte repede. Nu o aştept decât câteva minute în locul în care mi-a dat întâlnire şi unde-şi face apariţia zâmbind larg. Poartă o rochie neagră drăguţă, cizme de piele de căprioară foarte elegante, ochelari de soare care îi ţin părul. Este îmbujorată. Strigă *ciao* când mă zăreşte de pe cealaltă parte a străzii, pentru o secundă, uit tot. Traversează alergând şi mă îmbrăţişează puternic, strângându-mă încă şi mai tare, un mare *abbraccio*. Spune uită-te bine unde suntem, ca să nu te rătăceşti. Aici este Piazza della Conciliazione. Înţeleg: împăcare.

Locuieşte în apropiere, într-un apartament mare, în întregime alb, cu parchet vechi. Are un birou cu o bibliotecă ce urcă până la tavan, trei pisici, care trândăvesc în camere spaţioase, o bucătărie somptuoasă cu o masă imensă din lemn, care parcă te cheamă să iei loc imediat, să bei o cafea, să scrii câteva rânduri şi un balcon unde poţi să citeşti lângă o iasomie cu un miros divin. Mă simt ca acasă, la

adăpost, protejată, desprinsă de lume. Nimeni nu o să vină să mă caute până aici, în mod sigur, şi nimeni nu mă cunoaşte aici, sunt transparentă, ignorată, incognito. Inocentă.

Nu ştiu când mă voi întoarce la Paris, îi spun Isabellei aş vrea să vizitez puţin Italia, să merg mai departe de Milano, poate până la Napoli, să iau trenul de noapte pentru că nu am bani şi pentru că îmi place asta mai mult decât orice, da, de ce nu până la Napoli, aş vrea să mă trezesc la malul mării, într-un oraş care sclipeşte şi pute la fel ca Marsilia, aşa cred despre Napoli, că pute. Şi am nevoie de asta, m-am gândit, fără să i-o spun, am nevoie de putoare ca să acopăr mirosul de sânge care nu-mi dă pace, care mă urmăreşte ca un nor roşiatic plin de brumă sângerie, mirosul pe care îl simt peste tot, de care sunt impregnată şi care scrie pe fruntea mea *asasină*. Napoli, întreabă ea şi râde în hohote, cu râsul ei zgomotos, dar este la celălalt capăt al lumii, *carina*, Napoli este în sud, este aproape o altă ţară, o altă viaţă. Murmur că da, asta îmi doresc, o altă viaţă.

7

Îmi amintesc de viaţa suspendată, de această viaţă pusă pe pauză, când mi se oprise respiraţia şi nu-mi mai simţeam greutatea. Aşteptam, da. Pluteam de-a lungul zilelor care treceau, pluteam încercând să mă prefac că nu s-a întâmplat nimic. Îmi era greaţă când mă trezeam şi mă simţeam obosită în mijlocul zilei, o oboseală cruntă, copleşitoare, ca şi cum eu aş fi plecat în Japonia. Am încercat să-i spun pe Skype, unde schimbam câteva cuvinte la ore imposibile. Cu aceeaşi voce, număram zilele care rămâneau până la întoarcerea ei. Mai mult de optsprezece zile. Încă optsprezece zile. Fixam cu privirea gura de pe ecran ca şi cum viaţa mea depindea de asta. Buzele ei articulau cuvinte de dragoste care ajungeau la mine cu întârziere. În momentul în care urma în sfârşit să închidem, pământul japonez a început să tremure cumplit, era ca un rău de mare contagios, aveam senzaţia că începe să se mişte şi camera mea, că parchetul meu tremura, corpul meu pâlpâia. Cât timp a durat cutremurul, am glumit fără oprire din paturile noastre şi nu puteam să mă opresc din a mă gândi că noi eram cutremurul, povestea noastră de iubire era şocul

seismic care face ca totul să tremure la kilometri distanţă, că era o zguduire, un cataclism. O catastrofă. Îmi amintesc de asta, că mi s-a spus, credeţi-mă, nimeni nu o să iasă teafăr.

8

Mă prăbuşesc pe canapeaua din biroul Isabellei, îmi acopăr trupul cu o cuvertură indiană pe care o găsesc acolo. Alunec într-un somn brusc, ca un leşin. În starea aceasta de comă o aud pe Isabella, care face curat, face un duş, iese la cumpărături, clac uşa apartamentului, intră pălăvrăgind la telefon, clac uşa apartamentului, le vorbeşte pisicilor ei în italiană, aranjează obiectele în bucătărie, pregăteşte masa, bombăne. Aş vrea să rămân aici toată viaţa, să dorm în zgomotul celor care continuă să trăiască, al celor care nu ştiu, în zgomotul naiv al celor care nu au făcut nimic rău.

Când mă trezesc, curăţ două kilograme de cartofi, ca să o ajut, fără să fac zgomot şi fără un cuvânt. La radio se aud voci în italiană, pisicile moţăie. Mă întreb ce o să spună tatăl fiicei mele când îşi va da seama că am dispărut. Nu sunt sigură dacă o să anunţe pe cineva, atât este de ciudat. Mă simt slăbită, într-o viaţă întreruptă, viaţa altcuiva. Isabellei i se pare că sunt palidă şi mă sfătuieşte să ies puţin la aer. Îmi spune cum să ajung la Trienala din Milano, care se ţine la Pallazo dell'Arte, în parcul Sempione. Am sentimentul că dacă nu-i urmez sfatul, dacă nu ies imediat, atunci nu o să mai ies niciodată din casa ei, voi rămâne claustrată şi prăbuşită în acest apartament necunoscut, în acest oraş necunoscut. Nu iau nimic, îmi pun doar haina şi ies, clac.

În cartier, străzile sunt largi, mărginite de case mari, care sunt mai mult decât nişte case, vile, locuinţe antice. Pe XX Settembre, trotuarul se fărâmiţează sub glicinele mov şi posomorâte. Merg privind aceste imense clădiri, coloanele lor, obloanele sumbre şi dispreţuitoare. Mă gândesc la bogăţia romană, la ideea pe care mi-o fac despre bogăţia romană, decadentă şi exuberantă. Merg printr-un soare nebun, un soare îndrăzneţ, un soare indecent. Un soare imposibil, un soare pe care nu-l merit. Pallazo dell' Arte este somptuos, grădina magnifică. Toată această frumuseţe mă răneşte, îmi face rău, îmi pătrunde sub

piele ca un briceag. Aş vrea ca lumea întreagă să fie pătată cum sunt mâinile mele pline de sânge, cerul să fie jos şi gri, soarele să-şi aplece capul cum eu îmi aplec eu chipul, ruşinoasă şi vinovată.

Când mă întorc la Isabella, masa este aranjată aproape de fereastră, tacâmuri vechi şi pahare frumoase, rafinate, sunt aranjate cu grijă pe faţa de masă albă din in, lumânările răspândesc lumină în cameră. Râde de faţa mea înspăimântată, crede cu siguranţă că sunt surprinsă şi fericită pentru că mă primeşte astfel, spune am invitat câţiva prieteni la cină, nu ştie că tot acest fast mă zăpăceşte, că mi se pare opulent şi grotesc, că nu mai e nevoie decât de nişte ciorchini de struguri şi, iată, suntem acasă la nişte romani decadenţi, iar preparatele maiestuoase îmi provoacă greaţă. Greaţa mă încearcă şi în faţa rochiei frumoase de seară pe care o poartă, pe care tocmai mi-a arătat-o rânjind, greaţă în faţa profilului ei fardat, greaţă auzind invitaţii sunând la uşă.

Fac un efort şi, în ciuda a toate astea, mă coafez, mă fardez cu puţin roz în obraji. În oglindă, încerc să-mi îndrept părul, să am o mină mai veselă. Cauză pierdută.

9

Îi sunt recunoscătoare femeii care mi se prezintă spunându-mi *Ciao, sono Benedetta,* pentru că nu mai vorbeşte cu mine după aceea, dar mi se alătură în bucătărie ca să gătim împreună un sos cu lămâie pentru paste, pentru că mă lasă să o ajut. Ca o marionetă îi copiez gesturile, strivesc şi amestec un căţel de usturoi cu sucul de lămâie pe care îl presează, adaug ulei de măsline, parmezan, amestec, amestec, amestec. Privesc hipnotizată cum se contopesc diferitele ingrediente şi formează o pastă, ca şi cum nu am mai gătit niciodată în viaţa mea. Sosesc şi ceilalţi invitaţi. Isabella îi spune fiecăruia unde să se aşeze la masă, deschidem o sticlă de vin care pare scump, un vin incredibil, antologic, pare să spună unul dintre invitaţi după ce l-a gustat, un om brunet, care pare cam bădăran. Suntem opt invitaţi. Nu înţeleg mare lucru din conversaţiile lor, toată lumea vorbeşte foarte tare şi foarte repede, fac multe gesturi şi râd, nu înţeleg decât câteva cuvinte care

seamănă cu cele din franceză şi care îmi dau un indiciu despre conţinutul conversaţiei. Oricum, mi-e indiferent, sunt acolo fără să fiu acolo, sunt în camera din apartamentul din Lilas, aproape de corpul adormit al lui Sarah, aproape de corpul lui Sarah moartă, aproape de corpul ei cald pentru încă o secundă, aproape de chipul ei frumos şi impasibil, aproape de craniul ei chel şi ceros încununat de umbra magnoliilor. Liliac şi magnolii, un buchet frumos pentru o defunctă. Aşa cum meriţi, dragostea mea.

Nu sunt în stare să mănânc nici măcar o bucată din friptura pe care ne-o serveşte Isabella en *secondi piatti*, văd în ea corpul lui Sarah, corpul lui Sarah dezmembrat şi tăiat alături de piureul gătit din cartofii pe care eu însămi i-am decojit. Îi privesc, pe rând, pe toţi cei şapte invitaţi, în hainele lor frumoase, cuvintele lor frumoase din limba lor frumoasă şi gesturile lor frumoase, sunt nişte căpcăuni care îi devorează corpul, îi sfâşie carnea cu dinţii, fără să lase măcar o firimitură. Mi-e greaţă. La desert avem sorbet de grepfrut, accept cu plăcere, acidul rece se prelinge pe gât şi îmi calmează senzaţia de vomă. O să merg la culcare fără un cuvânt. Adorm brusc, din nou, cad ca într-un leşin, înconjurată de vocile lor stridente de nesătui, de râsetele lor de antropofagi.

10

Îmi aduc aminte de asta, ştiu cum e. Dimineţile lipită de ea. Ora 7.04, France Inter, zgomotul sirenelor în camera jilavă, aş vrea să mă cufund din nou în somnul spulberat şi pierdut, în acest somn călduţ, care urmează după nopţile de dragoste feroce, nopţile de iubire înfometate, devoratoare, nesătule, nopţile de iubire cărora nu credeam că o să le supravieţuim, credeam că o să murim acolo, pur şi simplu, nopţile de iubire în care ne devorăm inima, asta e, ne devorăm inima zdrobită în bucăţi în palma celeilalte, şi în care plâng în sinea mea, atât de mult aş vrea să mă incorporez, să mă scufund, să mă înec şi să dispar în corpul ei. Îmi amintesc, ştiu cum este, serile sălbatice în care cutreieram oraşul. Ora 00.34, complotăm în noaptea pariziană. Oamenii se întorc uşor spre siluetele noastre care se clatină, fără să cedeze, spre chipurile noastre care radiază aceeaşi expresie, de

plăcere, de obrăznicie, de încredere şi de curaj, un aer insolent şi aceeaşi impertinenţă în profunzimea ochilor noştri. În taxiul care ne duce acasă, facem socoteala la tot ce am băut şi nu reuşim să ne explicăm totuşi beţia care ne înalţă. Euforia vine din orele petrecute împreună, din nebunia acestei vieţi pe care o ducem pe repede înainte, din timpul furat timpului. Îmi amintesc de asta. Din primul moment în care suntem împreună apare magia.

11

Mă trezesc târziu, epuizată de parcă aş fi alergat toată noaptea. Isabella s-a trezit de mult timp, pălăvrăgeşte veselă cu doi dintre invitaţii din ziua precedentă, în bucătărie. Bărbatul brunet care pare la fel de bădăran, cu o voce extrem de gravă, şi o femeie în jur de patruzeci de ani, cu părul gri şi ondulat, foarte elegantă, într-o cămaşă de noapte din mătase, pe care o cheamă, îmi amintesc, Lisa. Înţeleg că e vorba de un cuplu. Isabella îmi spune că cei doi nu stau la Milano, că au dormit în camera de oaspeţi, că vor pleca la prânz, întorcându-se în Slovenia, unde locuiesc. Mă trimite să fac un duş. Rămân o vreme sub apa călduţă, aşezată în cadă, cu duşul între coapse. Mă gândesc la toate dăţile în care am făcut dragoste cu Sarah şi mă întreb cine îmi va mai atinge corpul acum că nu o s-o mai văd niciodată, acum că nu mă mai iubeşte, că nu mă mai doreşte, că a preferat să moară.

În bucătărie, conversaţia este în toi. Mă simt uşurată că nu înţeleg tot, că îi ascult vorbind cum asculţi un cântec de leagăn, fără să acorzi atenţie cuvintelor, doar bucurându-te de melodie. Isabella pune multă frişcă în cafeaua pe care mi-o pregăteşte, îmi întinde o farfurie drăguţă cu o bucată mare de *pinza*, o specialitate din Trieste pe care au adus-o invitaţii, o brioşă după care era înnebunit James Joyce. Pe cardul care însoţeşte prăjitura scrie *conservare nella sua confezione originale ad una temperatura non inferiore ai 15°* C, apoi *da consumarsi preferibilmente entro il*, fără să fie specificată vreo dată. Mă întreb la ce temperatură ar trebui conservat corpul lui Sarah ca să nu putrezească.

Cer informaţii despre Trieste, oraşul lui Joyce, despre care nu ştiu

nimic. Lisa începe să turuie într-un amestec de italiană, engleză şi franceză, din care înţeleg că este oraşul în care a crescut bunicul ei, că şi-a petrecut acolo fiecare vacanţă când era copil, că se întoarce rar, dar de fiecare dată copleşită de emoţie. După moartea bunicului ei, a moştenit apartamentul, dar nu are timp să-l întreţină, este o ruină. Ei trăiesc în Slovenia acum, ea şi bărbatul brunet cu vocea gravă. Trieste era pe drumul lor spre Milano, s-au oprit o noapte acolo, au dormit în apartamentul bunicului ei şi au trecut a doua zi să ia o *pinza* de la aceeaşi patiserie de unde cumpăra şi Joyce.

Cu cele şapte secole de istorie ale sale, castelul Sforza reprezintă o mărturie extraordinară a unor vremuri glorioase, dar şi a momentelor dramatice ale oraşului Milano. Este unul dintre cele mai importante din oraş şi din Lombardia, drag milanezilor şi cunoscut turiştilor din lumea întreagă: este nu doar un edificiu grandios, ci şi un cufăr preţios de capodopere şi un loc de studiu.

Isabella insistă să mergem să vizităm castelul. La cafeneaua la care ne aşezăm pentru un moment vorbim despre iubire, despre durerile pe care trebuie să le îndurăm ca să savurăm din plin bucuriile. Nu-mi pune întrebări când încep să plâng în tăcere. Spune doar, încet, cu accentul ei irezistibil, trebuie să traversăm noaptea şi să înflorim ziua. Şi apoi pleacă la muncă şi mă lasă acolo, la poalele pietrelor trecutului.

Îmi târăsc picioarele prin pietrişul care înconjoară castelul. Intru, fără tragere de inimă, în muzeu, cu obrajii pătaţi de sare. Mă bâlbâi când întreb cum se ajunge la sala pictată de Leonardo da Vinci. De la magazin cumpăr o carte poştală ca să i-o trimit lui Sarah, pe care scriu chiar acolo, în picioare lângă ceşti şi magneţi care reproduc *Cina cea de taină*. Încerc să mă întorc la apartamentul Isabellei. Mă rătăcesc. Este duminică la Milano, şi peste tot. Magazinele sunt închise. Glicine la tot pasul.

12

Când mă întorc în apartament, Lisa şi bărbatul cu voce gravă îşi

pregătesc bagajele. Lisa mă întreabă într-un amestec de limbi dacă vreau să vizitez Trieste, dacă sunt interesată, îmi poate împrumuta apartamentul bunicului ei pentru câteva zile. Dacă sunt interesată, trebuie să-mi fac şi eu valiza, drumul este lung până în Slovenia şi vor să ajungă înainte să se lase noaptea.

Deschid rucsacul roşu, îmi arunc fularul şi puloverul pe care le scosesem, îl închid la loc, alerg să o îmbrăţişez pe Isabella şi aproape că ţip la Lisa sunt gata, asta e, cu un soi de veselie bizară în voce. Dintr-odată, mă cuprinde o bucurie veritabilă. Nu mă mai gândesc la Sarah, la corpul ei osos, pe care l-am lăsat fugind, nu mă mai gândesc la copilul meu, la tatăl copilului meu, la părinţii mei, la elevii mei, mă gândesc doar la această maşină în care mă voi urca, această maşină necunoscută condusă de nişte necunoscuţi care mă vor duce într-un oraş pe care nu-l cunosc. Mă simt uşoară, îmi vine să râd. Este ca o euforie, sfârşitul unei aventuri, momentul binecuvântat în care lumea încetează în sfârşit să se învârtă.

13

Îmi amintesc de asta, de violenţa dintre noi, de ochii verzi şi furibunzi ai lui Sarah, ba nu, nu verzi, de ochii ei absint cu pleoapele căzute, de gura ei răutăcioasă, de gesturile ei de nebună. Ştiu cum e. Plec. Fug. Fug deja. Iau metroul. Şi apoi, de fiecare dată, gara Saint-Lazare, trenuri de periferie, nu contează care, primele care vin. Durata unei clipe, totul este bine, da, totul este bine. Trenul alunecă pe şine ca o amânare. Mă opresc oriunde, un oraş ales la întâmplare şi cobor încet din tren. Îmi amintesc de asta. Suntem în august, fetele au pielea aurie pe sub rochiile lor subţiri, băieţii în bermude miros a păr lăsat prea mult timp la soare. Nu merg niciodată departe, mă mulţumesc să mă opresc la prima cafenea pe care o găsesc. Cafeneaua gării cel mai adesea, unde dau uneori de călători. Numele contează prea puţin, oricum comand întotdeauna acelaşi lucru: o limonadă. Ştiu cum e, bulele care îmi pişcă nasul în timp ce suferinţa mă arde peste tot, gustul lămâii care mă poartă în copilărie, sau în orice caz undeva unde *este bine*. Aştept acolo mult timp mângâind cu degetul aburii care s-au format pe sticla mea până când se transformă într-o picătură. Nu mă

gândesc la nimic. Privesc oamenii trecând, îi invidiez că trăiesc această totală ignoranţă de care dau dovadă. Îi şi dispreţuiesc, poate, puţin. Săraci băieţi. Sărace fraiere. Nu ştiţi. Cât de mult durează durerea.

14

În maşină adorm repede legănată de conversaţiile Lisei şi ale partenerului ei, în italiană şi în slovenă. De multe ori ridică vocea ca şi cum s-ar certa, dar spunându-şi unul altuia *amore*. După o vreme facem o pauză pe autostradă. Bărbatul brunet, care nu vorbeşte o boabă de franceză, îmi oferă o cafea cu o infinită tandreţe, aproape cu milă în privire, ca şi cum ar şti ce am făcut, ca şi cum ar fi înţeles totul. O clipă suspendată. Nu se întâmplă nimic, numai ochii lui căprui mă privesc brusc în mijlocul agitaţiei din staţia de benzină, ochii lui căprui mă privesc fără să clipească, timp îndelungat. Dă din cap când îmi întinde un pahar. Mă simt demascată. Când urcăm în maşină, îi lasă volanul Lisei şi mă roagă să trec în faţă, lângă ea. Se întinde pe bancheta din spate, mă emoţionează să-l văd aşa, corpul masiv ghemuit ca un copil pe bancheta inconfortabilă. Imediat ce intrăm din nou pe autostradă, începe să sforăie.

Vorbesc cu Lisa într-un sabir ciudat. Îmi spune despre povestea ei de dragoste cu ursul sloven, cum s-au întâlnit pe când erau foarte tineri, într-o zi cu zăpadă chiar înainte de Crăciun, în Slovenia, ea mergea la o prietenă. Îmi descrie viaţa lor lungă împreună, îmi vorbeşte despre dorinţa lor de a avea copii şi mai ales despre soarta care a făcut să nu reuşească şi despre viaţa lor fericită în ciuda acestui lucru, mai ales de când au părăsit oraşul ca să se mute într-o căsuţă, la ţară.

Aţipesc puţin, uluită de frumuseţea luminii seara, lumina care se răsfrânge asupra podgoriilor pe care le privesc cum trec, ca într-o hipnoză. Când mergem de-a lungul Veneţiei, la radio se aude *Hit the Road Jack* şi vocea Lisei se suprapune peste vocea lui Ray Charles pentru a cânta refrenul, *hit the road, Jack, and don't you come back no more, no more, no more, no more*.

15

Ajungem la Trieste la apusul soarelui. După o curbă, după un viraj, dintr-odată, oferindu-se ca un cadou, etalându-se acolo de atâta vreme, sclipind aurie, orbitor de frumoasă, Marea Adriatică. Priveliştea asta este ca un pumnal înfipt în inimă. Cum este posibil ca frumuseţea să persiste după catastrofă, după ceva de neconceput? Ca aceste lucruri să subziste într-o viaţă fără ea? Marea atât de frumoasă, liniştea aerului blând care ne răvăşeşte părul, cântecele de la radio, o maşină pe străzile Italiei şi acest apus roşiatic, de un roşu ireal. Un soare imposibil.

Lisa şi ursul sloven mă poartă pe străduţele din Trieste. Lisa mă previne că apartamentul bunicului ei se află într-o stare precară, că îi pare rău, dar nu poate să-mi ofere ceva mai bun, şi, în ciuda acestui lucru, speră să mă simt bine, se bucură că o să locuiască cineva acolo pentru câteva zile. Apartamentul este la ultimul etaj al unui imobil vechi. Nu a mai fost locuit de foarte mult timp. Lisa deschide uşa şi mă izbeşte un miros de vechi. Îmi confirmă că nimic nu s-a schimbat din anii ’50, că nimeni nu s-a atins de nimic de la moartea bunicului ei, care locuia în acelaşi decor de ani buni. Îmi arată unde pot să găsesc aşternuturi curate, cum să deschid uşa de la terasă, îmi dă numărul ei de telefon, îmi spune să o sun fără să stau pe gânduri dacă am nevoie de ceva, de orice, mă îmbrăţişează şi pleacă, Slovenia este încă departe.

Tăcere. Prima tăcere veritabilă de când am plecat fugind din apartamentul din Lilas. Un gol. Stau în picioare, în camera de zi. Ameţită. Tăcere. Tăcere. Tăcere. E moartă. Am ucis-o. Boala ei a ucis-o. Iubirea noastră a ucis-o. S-a sinucis. A luat o doză prea mare de medicamente. Am ucis-o pentru că nu suportam să o văd cum suferă. Am ucis-o pentru că nu era posibil, corpul ei osos, chinuit, craniul ei chel. Am ucis-o pentru că mă înnebunea. Am ucis-o pentru că nu voia să mă mai iubească. Nu mai ştiu. Un gol înăuntrul meu. Nu mai ştiu ce s-a întâmplat. Am făcut dragoste, da, asta aşa e. Dar apoi… Cel puţin a murit cu adevărat? Nu mai ştiu. Am uitat tot.

16

După ce au plecat, am încuiat uşa. Petrecere! Sunt o copilă pe care părinţii o lasă singură acasă pentru prima dată. Alerg să deschid uşa mare care dă spre terasă. Nu am văzut, când am făcut împreună cu Lisa turul apartamentului, că are o terasă atât de spaţioasă, pe care se află o masă întinsă, iar priveliştea spre oraş şi spre mare îţi taie respiraţia. Nu-mi revin. Am chef să dansez, să cânt, să ţip cât pot de tare. Îmi deschid rucsacul, îmi scot lucrurile cu frenezie şi mă instalez. Cele câteva haine le-am aranjat frumos pe umeraşe, iar produsele de înfrumuseţare în sertarele de la mobila din baie. Îmi scot telefonul pe care l-am închis când am fugit de la Sarah. Pentru o secundă, îmi vine să-l deschid, să văd dacă nu a încercat să mă sune sau să-mi scrie un mesaj. Îmi spun că poate îşi face griji, că o să dau de vocea ei în căsuţa vocală, vocea ei pe care o iubesc atât de mult, vocea ei care mi-ar spune că s-a înşelat, că mă iubeşte, că trebuie să mă întorc. Şi apoi îmi amintesc că e moartă. Arunc telefonul într-un dulap din bucătărie, într-o oală, cu tot cu încărcător. După un moment de gândire, tot acolo îmi pun şi paşaportul. Aşez o oală peste prima oală şi închid dulapul.

Îmi netezesc hainele cu dosul palmei, mă dau cu puţin roz în obraji, cu puţin rimel. Îmi iau doar portofelul cu mine. Sunt deja ameţită de libertatea mea neaşteptată, dar îmi propun să ciocnesc cu mine însămi ca să sărbătoresc asta. În oglinda liftului la fel de vechi precum apartamentul pe care îl ocup, fac cu ochiul reflecţiei mele şi îi şuşotesc celei din oglindă nu ne descurcăm atât de rău, nu, pentru o criminală.

Odată ce sunt afară, vreau să dansez. Nu-mi vine să cred că sunt aici, singură, în acest oraş de care nu am auzit niciodată, în aerul blând al unei nopţi de sfârşit de aprilie. Cobor entuziasmată strada în pantă. Noaptea învăluie Trieste. Zăresc marea, care clipoceşte în luminile galbene ale vapoarelor. Păstrez pentru a doua zi bucuria de a le vedea mai de aproape. Dau buzna într-o cafenea cochetă, cafeneaua San Marco, care este şi librărie, spre bucuria mea. Aflu că se poate mânca până la miezul nopţii. Perfect, totul este perfect. Comand *gnocchi al ragù* şi o sticlă mare de apă minerală. Farfuria care mi se

aduce mi se pare cel mai îmbucurător lucru din lume. Îmi devorez mâncarea pe deplin mulţumită. Sticla de apă este atât de drăguţă, încât o strecor, fără nici o ruşine, în rucsac, vreau să o transform într-o vază pentru apartament. Când mă întorc, îmi pregătesc baia. Este sărbătoare! Aici sunt în afara lumii. Nu poate să mi se întâmple nimic. Mă culc, cu un zâmbet larg, pe canapeaua pe care mi-a arătat-o Lisa. Au un pat aranjat cu aşternuturile lor, în fosta cameră a bunicului ei, pentru momentele în care fac o escală între Milano şi Slovenia şi preferă să nu dorm acolo. Nici măcar nu mi-a arătat camera respectivă, şi eu, elevă conştiincioasă, nu am deschis uşa. Alunec imediat într-un somn profund.

17

Când deschid ochii, abia se crapă de ziuă. Mă grăbesc spre terasă ca să văd dacă nu am visat, dacă acest loc există cu adevărat. Da, priveliştea incredibilă este încă aici, şi mai frumoasă în lumina zorilor. Acoperişurile caselor se pierd în zare şi par că se aruncă în marea care dansează, în depărtare, albastră, cu nuanţe de violet. În bucătăria veche, îmi pregătesc un mic dejun din ce găsesc în dulap, rondele de orez expandat, puţină dulceaţă. Descopăr o cutie cu suc de grepfrut într-un colţ, verific data de expirare, iau o gură direct din cutie, cu picioarele goale pe gresia distrusă, aciditatea îmi arde gâtul, îmi anesteziază gura, îmi face un bine nebun. Cotrobăi prin sertare până când găsesc o strecurătoare pentru ceai. Mă simt ca Robinson Crusoe în acest apartament, un soi de pasager clandestin pe o navă imensă care este această clădire, pe o mare imensă care este oraşul. Caut o foaie de hârtie, cotrobăi ca un hoţ prin sertarele unui birou din lemn, găsesc un teanc de hârtii vechi. Mă-ntorc la rucsac ca să iau un stilou. Ies din nou pe terasă, cu picioarele goale, în faţa acestei privelişti incredibile. Pescăruşii mă privesc cu un aer batjocoritor, cocoţaţi pe coşurile de fum care mă înconjoară. Mă aşez la masa de pe terasă, îmi spun că trebuie să scriu, ca să încetez să mai vorbesc cu mine însămi, să încerc să-mi amintesc ce s-a întâmplat în noaptea aceea, în Lilas. Am făcut dragoste, ştiu asta. Dar după aceea. Îmi ia timp să strâng canapeaua, să aranjez puţin livingul, scutur câteva perne şi din ele iese

un nor de praf. Fără să stau prea mult pe gânduri, mă arunc într-o curăţenie generală cu instrumentele de la bord. Scutur toate pernele pe terasă, mă dor ochii de la praf şi mă face să strănut, curăţ etajerele cu o cârpă umedă. În bucătărie, fac inventarul ustensilelor, le scot din sertare şi din dulapuri pe cele preferate şi le aliniez cu conştiinciozitate pe masă. Mă hotărăsc să folosesc doar câteva. Un ceainic drăguţ din metal albastru, un ibric vechi, un tocător de lemn minuscul, tacâmuri care mă fac să mă gândesc la mama, un bol cu flori pentru salată. Le spăl şi le usuc, mai apoi le aranjez într-un dulap pe care de acum îl numesc dulapul meu.

Dintr-odată, mă hotărăsc să deschid uşa camerei bunicului Lisei şi rămân uluită. Camera este foarte mare, în comparaţie cu restul apartamentului, cu un parchet frumos şi o fereastră uimitoare, cum nu am mai văzut niciodată, o fereastră imensă şi rotundă. Sunt impresionată să descopăr un pat mare, pufos, acoperit cu o pânză de Jouy, şi cu dulapuri până-n tavan, ale căror uşi sunt căptuşite în acelaşi fel. Totul este uluitor, am putea spune că este un cocon crem şi roz, puţin kitsch, puţin emoţionant. Imaginea unui bărbat bătrân în acest decor à la Maria Antoaneta mă tulbură şi mă cutremură. Închid uşa cu grijă, ca şi cum nu aş vrea să deranjez, şi mă îndepărtez cu paşi mărunţi.

În baie, încerc să aranjez puţin. Regret că nu mi-am adus mai multe haine, mai mult machiaj, câteva bijuterii. Sunt încântată să descopăr, în micuţul salon, un pick-up şi câteva discuri. Îl aleg pe primul. Schubert. Mi se strânge inima, mă gândesc la Sarah şi deodată mâinile mi se înmoaie şi simt un gol în stomac, aproape scap discul din mâini când citesc *vioara* 1 şi *vioara* 2, pulsul se accelerează, întorc discul, îmi spun că nu este posibil, totuşi, să fie chiar un disc cu un cvartet de coarde, mă doare tot corpul. *Păstrăvul* scrie, şi râd uşurată. Îmi promit să ascult cvintetul când mă întorc de la plimbare. Coarde şi pian, iată ceva care nu are legătură cu Sarah.

18

Din nou, bucuria mă copleşeşte când ies din apartament, când închid cu cheia uşa adăpostului meu, ascunzătoarea mea, când mă

strecor în liftul care scârţâie ca un bătrânel. O să fie o zi frumoasă, cerul este senin. Aerul are un parfum dulce pe care nu-l recunosc. Cobor pe strada care duce în centrul oraşului, ca ieri-seară, trec prin faţa cafenelei San Marco fără să mă opresc, în ciuda scaunelor colorate din răchită care îmi fac cu ochiul. Vreau să văd marea; a devenit o nevoie irezistibilă, vreau să ştiu dacă este o mare în care te poți scălda, dacă este o mare în care aş putea să mă înec dacă aş avea vreodată chef.

Îmi amintesc de asta, de rătăcirile mele prin Marsilia când mi-a spus nu te mai iubesc, s-a terminat, înţelegi, s-a terminat, nu-te-mai-iu-besc, pronunţând apăsat toate silabele, îmi amintesc cum stăteam întinsă pe acoperişul de la Cité radieuse ca să-mi strig suferinţa, radioasă pe naiba, de unde radioasă, că am mers până în Malmousque în căutarea amintirilor noastre, că am mâncat cuşcuş la bătrânul evreu, care îmi spune întotdeauna fata mea, hai, mănâncă, fata mea, a spus, întinzându-mi farfuria, dar nu pot să mănânc nimic, am pus o bancnotă de zece euro pe masă şi am plecat ca o hoaţă. Îmi amintesc de asta, de gara Saint-Charles din Marsilia, de cuvintele care mi se învălmăşeau în gură, şi că aveam un chef nebun să-i spun pe un ton lent şi articulat, un ton pe care-l luăm când le vorbim bolnavilor, celor care şi-au pierdut minţile, în fine, iubirea mea, ne iubim, ştii şi tu, nu e aşa, şi îmi amintesc de ea, care m-a luat prin surprindere prin cuvintele ei, prin cuvintele ei îngrozitoare la care nu mă aşteptam, ea care murmurase, cu vocea ei îndurerată, am vrut să te sun, dar nu am putut, trebuie să-ţi spun ceva, sunt bolnavă, este grav, am cancer la sân. Îmi amintesc de asta, de răceala din corpul meu şi de norul care se alătura norilor, mai departe, dincolo de şine.

Nu înţeleg nimic din acest oraş, privesc plimbându-mă pe străzi stilurile diferite de arhitectură, totul este haotic şi totuşi bine ordonat, este un oraş care te ameţeşte şi încearcă să te păcălească, am impresia că sunt în Germania, în Austria, în Franţa, chiar în Suedia, câteodată, în Italia. În gura oamenilor, la fel, limbile se suprapun, se amestecă, nu mai ştim cine e cine.

În mijlocul faţadelor de toate culorile, bucuria, totuşi, nu mă părăseşte. Soarele pătrunde peste tot, traversează fiecare străduţă, şi

marea, marea este întotdeauna acolo, la capătul străzilor, al tuturor drumurilor, al sensurilor unice spre mirosul de iod. Într-un magazin puţin kitsch probez rochii, îmi place una verde, apoi îmi dau seama că-mi place tocmai pentru că are o culoare asemănătoare cu ochii lui Sarah, o aşez cu dezgust pe umeraş, ies din magazin, *arrivederci*. În faţa unei biserici, ascult minute bune un băiat foarte frumos care cântă valsuri vieneze la vioară, mă gândesc că ei nu i-ar plăcea asta, că i s-ar părea fără îndoială îngrozitor cum cântă, că masacrează partitura cântând, ştiu că dacă ar fi fost acolo m-ar fi enervat, mi-ar fi stricat toată plăcerea, îi răspund în gând, construiesc dialoguri şi derulez conflictul, dar nu are savoare. Este goală viaţa fără tine, dacă nu eşti aici să-mi dai replica. Ce idee ai avut şi tu, să mă laşi să te ucid.

La cafeneaua Specchi, comand un latte, cred că ar trebui să-mi cumpăr o pereche de ochelari de soare, plătesc şi plec pentru o plimbare lungă pe malul mării. Într-un supermarket, cumpăr un săculeţ de 250 de grame de *taralli* cu ulei de măsline, o sticlă de apă minerală, pentru că se face foarte cald. Mănânc toţi biscuiţii dintr-odată, şi merg mai departe.

Totul se amestecă. Arhitecturile, străzile, clădirile, limbile, chipurile. Nu mai ştiu de ce sunt aici, de ce merg de-a lungul mării în acest oraş pe care nu-l cunosc. Bucuria m-a părăsit aşa cum a venit, dintr-odată, brusc, fără să mă prevină. Peste tot, citesc pe cafenele *bar aperto*, nu pronunţ decât *aperto* în gând, şi asta rezultă, îi este frică devreme, îi este frică devreme, îi este frică devreme[3]. Rătăcesc fără ţintă. Îi vorbesc lui Sarah ca şi cum ar fi lângă mine. Sunt afişe albe şi roşii frumoase, la capătul străzii, care mă fac să continui să merg în ciuda oboselii mele neaşteptate, a picioarelor mele obosite. Mă apropii încet, cu paşi mărunţi şi nesiguri. Vino să vedem ce scrie acolo, pe afişe. Nu-i aşa, iubirea mea? Haide, să mergem! Este scris *vota Trieste, territorio libero di Trieste*, cred că trebuie să fie vorba de alegeri, mă simt mai bine când văd că încă îmi funcţionează creierul în ciuda norului sumbru care s-a abătut asupra craniului meu.

3. În franceză *a peur tôt* se pronunţă asemănător cu *aperto*. (N. tr.)

19

După afişe, dau de o stradă care coboară spre o clădire aparent abandonată. Este atât de cald acum. Am terminat sticla de apă minerală. Merg fără scop de când am părăsit apartamentul. Apropiindu-mă de construcţii îmi dau seama că este un port abandonat. Nu este nimeni, dar locul pare părăsit în grabă, ca un oraş-fantomă. Clădirile sunt pe jumătate scufundate, tâmplăria dezmembrată. A rămas o căsuţă albastră care trebuie să fi fost o casă de odihnă pentru muncitori şi unul sau două depozite din tablă care abia se mai ţin. Locul este invadat de buruieni, de o vegetaţie sălbatică ce se caţără peste tot. Urzicile îmi biciuiesc gleznele şi mă trezesc puţin din letargie. Îmi dau seama că vorbesc singură, cu voce tare, ca şi cum ea m-ar însoţi. Trebuie să-mi revin, să-mi amintesc ce s-a întâmplat în noaptea aceea, în apartamentul ei din Lilas, să-mi amintesc corpul ei de moartă, să-mi amintesc de ce a murit. Trebuie să mă concentrez, să-mi amintesc de ce sunt aici, la Trieste, în Italia. Este important.

În mijlocul depozitelor, se află o bancă de un albastru deschis, o bancă făcută din scânduri de proastă calitate, şi apoi vopsită în grabă. Mă întreb cine a făcut asta, cine şi-a rupt din timp, în acest şantier naval, să vopsească o bancă albastru deschis. Un muncitor, în timpul pauzei sale de masă, ca să profite puţin de soare, ca să nu bea cafeaua cu colegii lui pe jos, pe pietriş, ca să se întindă, poate, pentru o scurtă siestă. Locul este pustiu. Nu ai aer, nu este nici un pic de umbră. Mă prăbuşesc pe băncuţa albastru deschis. Mă doare tot corpul. Mintea o ia razna. De aici, se zăreşte puţin marea, dar mai ales o aud cântând, calmă, liniştitoare, îndepărtată. Mă simt bine să mi-o imaginez atât de aproape, să o ştiu acolo. Închid ochii.

Îmi întorc privirea spre lumină. Afară, sunt afară. Un miros de fum pluteşte în aer. Mă simt de parcă m-am întors în copilărie. Soarele alb de aprilie, la malul Adriaticii seamănă cu soarele alb de aprilie de când aveam cinci ani. Garajele amărâte, construite cu puţin lemn şi multă tablă, în capăt un perete din cărămidă, şi apoi vechea grădină de lângă casa albastră, este ca şi cum aş fi fost aici deja, ca şi cum aş

cunoaşte toate astea pe de rost. Verdele-migdală al obloanelor prăbuşite al unui vechi adăpost, mirosul de fum care mă îmbată, cântecul păsărilor. Este primăvară, este primăvară, o primăvară care face pe oricine melancolic. Nu mai ştiu de ce am venit aici, în această Italie nevoiaşă, Paris–Trieste, ca să o uit pe ea, pe Sarah? Să merg undeva unde ea nu a fost niciodată, într-un loc al cărui nume nu l-a pronunţat niciodată? Un teritoriu virgin de ea, de noi. Şi iată că dau de copilărie. Trieste este timpul regăsit.

Îmi amintesc de asta, de maşina care a țâșnit ca un glonţ pe centură, zigzaguri ca să ne strecurăm printre alte maşini. Când este roşu la semafor, ne privim în ochi, nu ne putem abține. Duminica petrecută la Versailles mergând împreună de-a lungul aleilor regale, privind mugurii roşii înfloriţi pe arborii bine tăiaţi. După-amiezile petrecute acasă la ea, acolo, în Lilas, bând ceai, cafea şi iar ceai, ascultând muzică și cântând. Libertatea zilei de miercuri, fără copil. Spre amuzamentul nostru: *este totuşi bine.* Este totuşi o pauză. Uneori, săruturi, alteori, nu. Într-o seară caută minute bune numele unui procedeu matematic pe care tocmai îl folosise. Nu şi-l mai aminteşte, bate cu degetele în masă, se ridică dintr-o săritură ca să caute pe Internet, revine la scurt timp. Şi, sprijinită de tocul uşii, spune ah da, iată, am găsit, este vorba despre formula de calcul prescurtat.

20

Încetează să râzi, te rog. Încetează să râzi în capul meu, încetează să râzi în apropierea mea. Lasă-mă, te rog. Te-am ucis pentru că te iubeam, pentru că nu mai puteam să te văd suferind, să-ţi văd corpul, corpul tău mândru, corpul tău de regină, corpul tău atât de iubit şi atât de dorit, nu mai suportam să văd cum este distrus de boală. Ţi-am spus toate astea în seara aceea. Chiar înainte. Ştii, îţi aminteşti? Am făcut dragoste. Eu îmi amintesc. Ştiu cum este. Degetele mele în profunzime în tine, în profunzime în tine care aproape nu te mai puteai mişca. Gura mea pe buzele tale uscate. Săruturile tale pe pleoapele tale vineţii. Dorința mea de a te satisface pentru ultima oară. La acel moment, luasem deja decizia. Am vrut să ai orgasm şi să

adormi, acolo, chiar acolo, în casa ta din Lilas. Să nu te mai trezeşti niciodată.

Îmi amintesc de asta, ştiu cum este. Săruturile noastre pe strada Gracieuse. Săruturile pe strada Gracieuse, în micul colţ ascuns, primele noastre săruturi. Ea spune se pare că avem o relaţie ilegitimă. Mâinile reci, ale ei, ale mele, nasul roşu, al ei, al meu. Este prima iarnă, iarna mărturisirii-cadou. Pachetele de şerveţele cumpărate cu o zi înainte, pe strada Monge. Spun parcă suntem un cuplu de bătrâni care îşi fac cumpărăturile. Săruturile de pe strada Gracieuse sunt săruturi de adio, da, pentru că asta nu mai poate cotinua, nu este posibil, am un partener, un copil, o viaţă aşezată. Şi mai apoi, câteva ore mai târziu, nu, nu suntem de acord. Şi cu atât mai rău dacă viaţa este ciudată, cu atât mai rău dacă nu mai ştim prea bine unde suntem pe malul stâng, sau malul drept, cu atât mai rău dacă traversăm Sena ca şi cum ai sări peste un şanţ, cu atât mai rău dacă şi ea, şi eu suntem uneori ursuze, şi adeseori melancolice. Şi mesajele care spun că dacă ne vedem în seara asta este interzis să fim nesuferite, plăcerile şi neplăcerile comune, tarta regilor adusă fără a sărbători ceva anume, euforia care ne cuprinde în timpul unuia dintre primele noastre prânzuri împreună, au pus ceva în vin sau ce, mai apoi, brusc, nu, doar că ne este bine împreună. Iarna care trece cu paşi tăcuţi privind zăpada care se aşterne. Mă întreb dacă şi-a dat seama cât de tare m-am schimbat de când mi-a făcut mărturisirea în mirosul de chibrit ars, dacă mă cunoaşte suficient încât să-şi dea seama de asta. Fără îndoială nu. Eu o ajut să-şi aleagă ochelarii în toate magazinele din cartierul ei, şi ea îmi trimite recomandări muzicale în funcţie de starea mea de spirit. Interfonul de la clădirea ei, numele parfumului ei, noul ceai pe care nu-l cunosc, librăriile în care am intrat, cafenelele din care am ieşit şi mâna ei care îmi face părul vâlvoi.

Am găsit drumul înapoi la apartamentul cocoţat în vârful oraşului. Am mers mult, fără să mă grăbesc, privind cu atenţie fiecare intersecţie ca să nu uit drumul până în portul naval abandonat, până la această mică bancă albastru deschis care mi-a oferit câteva minute de pace. Înainte să urc, mă opresc la supermarket ca să fac câteva cumpărături, să cumpăr câteva alimente. Pe toate produsele scrie

marca Spar. Nu ştiu ce să cumpăr, nimic nu îmi place, şi totuşi mi se face chiar foame. În cele din urmă iau un coş, pe care îl umplu mecanic. Spar, spar, spar. Citesc plec, plec, plec.[4] Inima mi se zbate mult prea tare în piept, tâmplele îmi zvâcnesc. Tremur din toate încheieturile, mă panichez. La raionul de iaurturi, izbucnesc în lacrimi. Sunt prea multe opţiuni. O văd, ca şi cum ar fi fost ieri, pe Sarah, la restaurantul coreean spunându-mi că nu ştie să aleagă, că asta este o adevărată problemă. Că îşi doreşte tot şi contrariul. Nu ştiu ce să cumpăr, citesc, plec, plec, plec peste tot, absolut peste tot. Zăresc două cutii de iaurt cu afine, preferatele mele, gnocchi cu spanac, iarăşi preferatele mele, nu cumpăr decât lucruri care îmi plac, mă gândesc la condamnaţii din America, la cei care au dreptul să mănânce tot ce îşi doresc înainte să fie duşi spre moarte. Ultimele zile din viaţa unei condamnate.

4. *Pars*, în franceză, înseamnă „plec“. (N. tr.)

Trag aer în piept când ies din Spar cu sacoşele de cumpărături, încerc să-mi înăbuş lacrimile şi panica resimţită în supermarket. Trebuie să mă adun, să trec peste. Viaţa fără ea este totuşi viaţă. Există băncuţa albastru deschis, mirosul mării. Până la urmă, am un copil care mă aşteaptă. Dar a iubi înseamnă a trăda. A iubi înseamnă a trăda, şi eu nu pot să fac una ca asta. Sunt de o loialitate mai presus de orice îndoială. Nu ştiu cum să te trădez, iubirea mea. Nu voi putea să iubesc din nou, ştii asta? Aş vrea să-mi amintesc întotdeauna de clipa dinainte de a afla că exişti. Aş vrea să-mi amintesc întotdeauna de momentele dinainte să înţeleg că exişti şi tot ceea ce urma să ni se întâmple. Sunt văduvă. Fără tine.

21

Cafeneaua Erica este micuţă şi se află la numărul 19 al străzii care duce spre apartamentul cocoţat. Citesc, în trecere, cu sacoşele de cumpărături, că un Aperol este 2,50 de euro. Mă opresc şi-mi spun că puţin alcool o să-mi facă bine după toate aceste peripeţii. Comand un pahar, pe care patronul, un bărbat mai în vârstă care ştie câteva cuvinte în franceză, mi-l serveşte cu măsline. Se aşază în faţa mea, pe

un scaun cârpit din loc în loc. Nu mai este nimeni la cafeneaua Erica. Abia putem sta în picioare înăuntru, atât este de strâmt. Este tejgheaua patronului şi apoi o uşă minusculă care dă spre o toaletă minusculă. Trei mese pe terasă. Mă întreabă dacă am vreo supărare, dintr-odată, ai vreo supărare, îmi spun că trebuie să se vadă pe chipul meu, în ochii mei, în modul în care merg, mă deplasez, fiecare dintre gesturile mele fiind încetinit de melasa în care mă mişc, dulceaţa lipicioasă a acestei realităţi evidente, realitatea fără ea, adevărul unei vieţi pe care va trebui să o petrec despărţită de ea.

Un Aperol, două, trei, patru. Nu mai ştiu foarte bine. Capul mi se învârte, bătrânul patron mă face să râd în franceza lui de cartier, nimeni nu vine să se aşeze la terasa lui, mă întreb dacă este aşa în fiecare seară sau suferinţa mea îi pune pe oameni pe fugă. Sau poate tu eşti, draga mea, aşezată aici, cu craniul tău ceros; o femeie atât de frumoasă, cu ochi atât de frumoşi şi verzi, ba nu, nu verzi, ochi atât de frumoşi cu pleoapele căzute şi apoi cu craniul gol, cheală trezeşte teama. Haide, ridică-te, mergem acasă.

Merg prin noaptea care se lasă încet călcând pe umbrele care se lungesc pe trotuar. Mă întreb cum vor fi, în zece ani, serile de iarnă. Îmi închipui o casă la periferia oraşului, nu urâtă, dar nici prea drăguţă, înconjurată de case nu urâte, dar nici prea drăguţe. Burniţa ţese gulere portocalii felinarelor, smoala străzilor seamănă cu un spate lung de peşte, trecătorii rari şi grăbiţi vorbesc repede la telefon scoţând aburi pe gură. În bucătărie, s-au format aburi pe geam, France Inter la maximum, o cină de pregătit pentru copii, fiica mea acum mare trântește uşile spunându-ne să facem mai puţin zgomot, merci, are teme de făcut. În *ricecooker-ul* cumpărat din Belleville cu 20 de euro, boabe de orez caramelizat. Orez ieftin cu sos de soia ieftin în farfuriile copiilor, încât le ia o mie de ani să termine de mâncat, şi asta mă enervează, deci le spun hei, nu mă mai enervaţi, grăbiţi-vă puţin, şi regret imediat că am spus asta. Clementine la desert, dinţii, mâinile; ora 20.30 pe France Inter, grăbim pasul, săruturi şi au acordul de a citi pentru cinci minute. Bat la uşa nepoatei mele, care ascultă muzică, suspină, nu insist. În bucătăria răvăşită, spăl vasele ca un robot ascultând toate nenorocirile din lume, la radio. Mă gândesc la anul în

care Sarah a murit, acum o eternitate, acum cincisprezece ani. Nimeni nu-şi mai aminteşte de asta. Nu mai este nici măcar posibilă euforia iubirii noastre. Nu mă mai pot atinge de viaţa aceea. Nu mai ştiu cum să o mângâi cu buricele degetelor, nu mai ştiu cum să trezesc la viaţă vechile amintiri ale tinerei care am fost. În timp ce încălzesc apa pentru ceai, mă întreb în treacăt de ce nu am ştiut cum să o ucid cu mâinile mele sau, mai degrabă, de ce a încetat să mă iubească.

22

Pentru că da, tu ai încetat să mă iubeşti. Mi-ai oferit mărturisirea ca pe un cadou. Şi apoi, ce s-a întâmplat? Apoi, lucrurile s-au înrăutăţit, furtunile, revolta, disperarea. Totuşi ne iubeam şi îmi amintesc de asta. Ştiu cum este. În această casă mare, departe de tot, timpul începe să se îmblânzească. Din patul cu aşternuturi aspre, privesc praful sclipind într-o rază de lumină şi o ascult cum vorbeşte cu pisica, spală vasele, pregăteşte cafeaua. Dimineţile se prelungesc când lucrăm, ea cu vioara ei în camera mare scăldată în lumină, eu cu micile poeme în proză, în atelierul prietenei mele, plin de pensule, de culori mate şi de schiţe sofisticate cu păsări. Este o emoţie care nu-mi dă pace în aceste zile petrecute să învăţ, în aceste zile petrecute pentru a lăsa divergenţele convergenţele discuţiile temerile dorinţele ciondănelile dispoziţiile să conviețuiască şi să invadeze atmosfera. Este o emoţie care nu mă părăseşte când privesc cum se întrepătrund concertele ei şi muzica mea de proastă calitate, seminţele ei de pepene roşu şi seminţele mele de pepene galben, pielea ei aurie şi pielea mea palidă. Este așa de bine să petrecem ore întregi lucrând, fiecare la un etaj al casei, ştiind că în curând ne vom regăsi pe scări, că buzele noastre se vor regăsi pe palier, că o să fim din nou împreună, ea şi cu mine. Este atât de bine să discutăm ore întregi ştiind că o să cădem de acord într-un moment sau altul. Este ca într-un film care nu există, dar pe care mi-ar fi plăcut tare mult să-l văd la cinema. Aş vrea să învăţ pe dinafară acele zile furate din vară şi acele momente preţioase cu care sunt presărate: plimbarea cu maşina, cu toate geamurile deschise şi cu părul în vânt, ca să mergem să cumpărăm vin de la podgorie, cinele în grădina din jurul micuţei mese albastru-verzui, ţigara pe care o fuma

seara, care mă enerva, dar pe care o aprindeam de fiecare dată când se stingea, râsetele nebune din bucătărie, secretele încredinţate, copilăriile povestite şi privirea măcelarului la care mergem să facem de trei ori cumpărături şi căruia i se pare că suntem tare drăgălaşe, ah, da, asta se vede. E o nebunie să o privesc cântând, aşezată pe treapta scării mari, cu privirile întrepătrunse, sonatele lui Bach, pe care le cunosc pe dinafară pentru că am ascultat de un milion de ori discul primit, copil fiind, la una din aniversările mele. Şi mai este ceva incredibil acest limbaj străin pe care ea îl stăpâneşte, şi eu nu, ceva incredibil deoarece ea ştie să citească ceea ce eu abia reuşesc să descifrez, vorbeşte în timp ce eu mă bâlbâi, ascultă în timp ce eu doar aud. Mă priveşte cum înaintez, cu ochii ei verzi cu pleoapele căzute, cu braţele legănându-se pe acest fir întins spre ea. Cu o tandreţe infinită mă lasă să spun ceea ce simt, să vorbesc despre ceea ce nu cunosc bine, cu cuvintele mele stângace şi uneori incorecte. Este vară şi îmi amintesc cum intru în muzică învăluită în *umanitatea* ei. Este educaţia mea sentimentală, şi educaţie sentimentală înseamnă de unde vii, care este numele tău. Oh, oh, vertijul iubirii.

Trieste este un oraş din Italia situat la poalele Alpilor Dinarici, cu ieşire la Marea Adriatică, foarte aproape de frontiera italo-slovenă. Trecutul complex al oraşului Trieste, care a fost ani buni, înainte de anexarea lui la Italia, principala ieşire la Mediterană a Sfântului Imperiu roman de naţiune germană, apoi a Imperiului austro-ungar, precum şi poziţia lui la intersecţia influenţelor latine, germanice şi slave au creat în oraş o cultură şi tradiţii cu totul deosebite. Populaţia oraşului este de 205 535 de locuitori. Codul poştal este 34100. Locuitorii oraşului se numesc triestini. Apartamentul cocoţat se află pe Via del Monte.

23

Mă trezesc încă o dată în apartamentul cocoţat, în această canapea-pat din cauza căreia mă doare spatele, ascultând *Păstrăvul* cu volumul la maximum. Mă trezesc încă o dată să contemplu Trieste de pe terasa invadată de pescăruşi batjocoritori, cărora nu le pasă de suferinţa mea şi îşi bat joc de ea râzând cu o răutate fără nume. Mă trezesc încă o

dată gândindu-mă că Sarah este aici, în apartament, gândindu-mă că ne petrecem vacanţa împreună, vorbindu-i în gând şi apoi cu voce tare. Mă trezesc încă o dată cu gâtul plin de suc de grepfrut, mă umplu de aciditate, mă roade pe interior, vreau ca toate astea să se oprească şi mai ales această întrebare care mă bântuie, ce s-a întâmplat în noaptea aceea în Lilas, ce s-a întâmplat. Mă trezesc încă o dată şi încă o dată. Zilele trec.

Toate zilele trec la fel. De pe terasă, arunc o privire oraşului care se aruncă în mare, cobor alergând pe strada pe care se află apartamentul, cuprinsă de bucurie, apoi merg pe drumul care duce spre şantierul naval. Aş vrea să vizitez alte locuri, sunt atâtea de văzut în Trieste. Dar paşii mei mă conduc inevitabil pe acelaşi drum. Fac asta de câteva zile, acelaşi drum, aceeaşi aşteptare, acolo, în mijlocul ierburilor sălbatice şi îngălbenite, aşezată pe băncuţa albastră. Fac asta de o săptămână, poate, nu ştiu, nu mai ştiu. Nu am calendar, nici ceas. Sunt un pasager clandestin. Când am obosit să aştept, mă întorc, cu paşi mărunţi şi siguri, urc colina oraşului, merg la cafeneaua Erica să beau Aperol, mult Aperol, apoi trec pe la Spar înainte să se închidă ca să iau o pungă de gnocchi cu spanac şi două iaurturi cu afine pe care le mănânc pe terasă în timp ce privesc noaptea cucerind oraşul, cucerind marea.

Mă trezesc din nou şi afară este furtună, un vânt nebun în ciuda soarelui uimitor, de neuitat, care se reflectă într-o oglindă şi care tocmai m-a orbit. Un soare imposibil. Cred că nu am mai auzit niciodată vântul bătând atât de tare. Din apartamentul cocoţat, efectul este bizar. Totul tremură, pereţii, ferestrele, uşa care dă în terasă. Se aude un zgomot, un zgomot lung, un muget, ca un animal sălbatic care hoinăreşte, ba nu, ca o ceată de animale care hoinăresc. Mă pierd uşor prin gândurile mele. Îmi imaginez uneori că este spiritul lui Sarah cel care suflă astfel, Sarah care vine să se răzbune, Sarah care vine să-şi ceară iertare, Sarah care vine să-mi spună că încă mă iubeşte.

Rămân ore întregi aşezată pe băncuţa albastru deschis. În fiecare zi, aduc cu mine o carte poştală cumpărată pe drum pe care scriu în soarele alb de aprilie. Sau în luna mai, nu mai ştiu exact în ce dată

suntem, ca să fiu sinceră. Îi scriu ei, lui Sarah. Adresa: Strada Libertăţii, în Lilas, atât de departe de aici. Nu le pun la poştă. Le păstrez, înghesuite în sutien. Îmi susţin inima slăbită. Noaptea, pun grămăjoara pe noptiera de lângă canapea. Veghează asupra mea. Toate aceste cărţi poştale pe care ţi le scriu, iubirea mea. Toate aceste cărţi poştale pe care am scris întotdeauna aceleaşi cuvinte, la sfârşit. Ai grijă de tine. Însănătoşire grabnică.

Din când în când, itinerariul zilei mele se schimbă puţin. Probez haine în magazine, hoinăresc prin librării, unde nu înţeleg nici un titlu, pe nici o carte. Abia îmi amintesc de viaţa mea de dinainte, viaţa mea pariziană, cu fiica mea, părinţii mei, prietenii mei, meseria mea de profesoară. Uneori plâng ca un copil, zdruncinată de lacrimi, pe canapeaua – pe care o pliez conştiincioasă în fiecare dimineaţă, ca şi cum ar fi ultima dimineaţă, ca şi cum aş pleca din Trieste, m-aş întoarce în Franţa, la Paris, acasă, la casa mea. Dar Lisa mi-a spus că ei nu vin aici aproape niciodată, ştiu că o să treacă o bucată bună de vreme înainte să se întoarcă în Trieste. Mi-a spus să pun cheia în cutia poştală când plec. I-am spus că voi rămâne câteva zile înainte să mă întorc la Milano. Îmi spun uneori că o să-mi pun lucrurile în rucsacul roşu, că o să merg la gară să cumpăr un bilet de tren spre Milano, voi urca în tren şi apoi de la Milano o să iau un avion nu foarte scump spre Paris, o să mă urc într-un autobuz de la aeroport şi o să merg să-mi iau fiica de la şcoală. Dar este peste puterile mele. Nu reuşesc decât să-mi trăiesc la fel toate zilele – sucul de grepfrut îmi distruge stomacul, mă îmbată cu aciditatea lui, insultele pescăruşilor răutăcioşi, drumul cu fantoma lui Sarah, care mă urmează îndeaproape până la băncuţa albastru deschis din şantierul naval, picnicul în mijlocul depozitelor unde mănânc biscuiţi prea săraţi, drumul înapoi, alcoolul deloc scump de la bătrânul italian de la cafeneaua Erica, gnocchi cu spanac şi un iaurt cu afine când am putere să-mi pregătesc cina. Şi nopţile îngrozitoare, nopţile înfiorătoare, cu mugetul care nu se mai opreşte, care urlă întruna, suflul vântului care pare că vrea să pătrundă în mine, până în profunzimile mele, un vânt glacial cu o respiraţie macabră care se încăpăţânează să bată la geamuri, să intre pe sub unghiile mele murdare, pe sub pielea mea.

24

Îmi dau seama că încep să uit, că nu mai ştiu ce zi este, că nu ştiu ce s-a întâmplat în noaptea aceea. Îmi recit ghicitori de când eram copil ca să-mi exersez memoria. Recit ca pe un pomelnic prenumele membrilor familiei mele. Fredonez cântece vechi franceze de varieteu pe care mi le amintesc.

Pe vechile şine ale şantierului naval, fac echilibristică. Într-o zi cad şi mă rănesc la braţ într-o grămadă de fiare vechi, iar ceva ascuţit mă străpunge adânc. Sângele care străluceşte şi apoi curge de-a lungul braţului îmi aduce aminte dintr-odată de fiica mea, la care nu m-am mai gândit de zile întregi. Îmi amintesc de sângele din gura fiicei mele. Sângele de pe bărbia ei, sângele de pe degetele ei, sângele de pe dinţii ei minusculi albi. Sângele ei auuu, spune. Şi în timp ce alerg prin zăpadă cu ea pe umeri repede, repede, repede, în timp ce mă gândesc să nu alunec pe trotuar, trebuie să ajung cât mai repede la pediatru, care ne aşteaptă, gândurile mele rătăcesc. Secolul acesta avea zece ani când ea s-a născut, şi eu douăzeci şi doi. Culoarea şi mirosul sângelui ei va fi întotdeauna pentru mine drumul direct către corpul ei minuscul, care a ieşit din pântecele meu către mirosul de pământ al craniului ei de care nu-mi amintesc, dar pe care nu-l voi uita niciodată, către materia organică ieşită din materie organică. Eu, materia organică. Sângele ei se scurge pe umerii mei şi câteva picături pe chipul meu între doi fulgi de zăpadă, alb alb roşu alb. Se lasă noaptea, mâinile mele îngheţate o ţin de picioare, grăbesc pasul, o aud râzând, atunci râd şi eu, uşurată. Câte zile au trecut aici fără să aud un hohot de râs?

25

Dimineaţa, imediat ce mă trezesc mă arunc asupra dulapului din bucătărie în care îmi amintesc că mi-am ascuns telefonul. Ca să mă liniştesc, trebuie neapărat să ştiu dacă ea este încă în viaţă sau nu. Am nevoie să ştiu dacă mă pot întoarce acasă, la viaţa mea normală. Dacă se poate termina coşmarul, pauză, gata, s-a terminat. Deschid dulapul, scot oalele, îmi dezgrop telefonul, îmi spun că ar trebui să-l încarc,

tastez codul. Îmi imaginez pentru o secundă acest moment, toate mesajele încărcate de neliniște care îmi vor face telefonul să vibreze, înnebunit. Îmi imaginez vocea părinților mei în căsuța vocală, vocea tatălui fiicei mele, a fostului meu partener, poate vocea lui Sarah sau a unor persoane care i-au găsit corpul, și renunț. Așez din nou telefonul într-una din oale, le pun una peste alta, apoi mă răzgândesc, scot încă o dată cele două oale, scot telefonul și încărcătorul, alerg spre terasă, nu mă uit la pescărușii răi, arunc telefonul peste balustradă cu un gest energic, cât de departe pot, îl văd cum se învârte în aer un moment, apoi se zdrobește de unul din acoperișurile de culoarea cărămizii din oraș, acolo, jos, între mine și mare.

Dintr-odată, simt nevoia să mă scald în mare. Nu știu cât timp s-a scurs de când sunt aici, nu știu de câte ori am făcut acest traseu de la apartamentul cocoțat la vechiul șantier naval, nu știu câte după-amiezi am petrecut aici așezată pe băncuța albastru deschis unde îmi recit ghicitori din copilărie, dar nici măcar o dată nu am simțit nevoia să mă apropii de mare, a cărei prezență vinețiе mă liniștește totuși de când am sosit la Trieste. Pentru că știu că există și este plină de viață, reușesc să adorm în fiecare seară. Pentru că știu că o să fie aici când deschid ușa de la terasă, reușesc să mă dau jos din pat. Pentru că știu că o să fie întotdeauna aici, în ciuda a orice ar putea interveni, în ciuda a orice s-ar întâmpla, reușesc să trăiesc în continuare. În ziua aceea, obsesia crește, mă gândesc numai la asta. Nu am liniște, pe băncuța mea albastru deschis, îmi imaginez cum va fi mirosul mării, să intru în mare. Mă întreb dacă aș putea să nu mai ies de acolo.

Seara, mai târziu, traversez orașul, cu picioarele goale, ascultând conversațiile foșnind la ferestre. Îmi așez prosopul pe pietriș, inhalez mirosul de mâl ușor sărat al Adriaticii. Privesc păsările tremurând ușor. Marea este roz precum cerul. Nu știu exact cine reflectă pe cine. Intru în apă, înaintez încet. Îmi ajunge la brâu când mirosul de mâl mă cuprinde și atunci nu mai rezist: bag capul sub apă și încep să înot, fără să mai respir, alunec ușor. Când scot capul din apă, câțiva metri mai departe, sunt în partea roz a mării. Mici cercuri concentrice se formează în jurul meu și se îndepărtează ușor. Marea este în același timp netedă și mângâiată de unde, marea este roz ca o poleială aurie,

blândă ca un murmur, marea este ca spuma laptelui când dă în foc. La ora 20.47, Sarah e moartă, iar eu sunt dezbrăcată în apa roz. Ora 20.47, marea este ca pielea de pe pântecele unei femei care a avut mai mulţi copii.

Îmi amintesc de asta, ştiu cum este. Vocea ei în telefon, când mă anunţă că asta e, nu mai are păr, nimic. Râde, are o voce veselă, vocea plăcută din zilele bune, vocea iubirii în timp ce se încăpăţânează să-mi spună că nu mă mai iubeşte. Îmi povesteşte despre primele tratamente care au avut efectele pe care toată lumea le cunoaşte, efectele despre care i-au vorbit medicii, descrie firele de păr pe care le găseşte risipite pe pernă, dimineaţa, şi apoi părul care cade în smocuri întregi, părul care îi rămâne în mână când încearcă să-şi facă un coc înainte să urce pe scenă. La capătul firului nu spun nimic, dar ei nu-i pasă, vorbeşte în continuare, tăcerea mea nu o îngrijorează, îmi povesteşte despre alegerea perucii ei, şi apoi îmi descrie această imagine insuportabilă. Îmi amintesc de asta, de groaza mea, de greaţa şi de mâna încleştată pe telefon, crispată, bolnav crispată, de gura mea prea uscată ca să reuşesc să-i spun să înceteze, că toate astea mă chinuie, că nu are dreptul să mă ţină la distanţă şi să-mi spună că nu mă mai iubeşte şi în acelaşi timp să-mi povestească asta, această scenă înspăimântătoare, îmi vine să urlu că este o vrăjitoare, că nu are pic de milă, că trebuie să mă lase în pace acum, că nu vreau să mai ştiu nimic. Dar vocea ei continuă, imperturbabilă, râde, spune oh, a fost haios, a fost atât de haios, încât am filmat tot, o să-ţi trimit filmarea dacă vrei, şi eu îi spun nu, nu, nu, în gând, nu nu vreau, taci, iubirea mea, te implor, taci, lasă-mă în pace, te rog. Îmi amintesc cum inima mea bătea mai încet când mi-a povestit ce a făcut, cum ceilalţi trei colegi din cvartet au aşezat-o pe un scaun, şi ea a închis ochii, că au luat foarfecele, trei perechi de foarfece în mâinile lor, care au lăsat deoparte instrumentele muzicale, mâinile lor atât de pricepute acum nepricepute, trei perechi de foarfece care s-au aruncat asupra părului ei, şi ei râdeau, asta îi făcea să râdă, puteau face orice, să îi taie părul doar dintr-o parte pentru început, ca unei berlineze de avangardă, şi apoi la spate, şi nu în faţă, să taie fără milă, şi îi făceau poze după fiecare etapă, şi apoi au trecut la maşina de tuns, au tuns-o şi râdeau, au filmat scena, şi în filmare se aud râzând, ea închide ochii şi ei gravitează toţi trei în jurul

ei, joacă într-un soi de piesă macabră, cu mâinile lor nepricepute, râsetele lor de şaman nebun şi maşina de tuns care toarce pe craniul în curând neted al lui Sarah. Îmi amintesc chipul ei la sfârşitul filmării pe care am primit-o aşa cum mi-a promis prin mesaje, şi pe care nu m-am putut abţine să nu o privesc, îmi amintesc chipul ei deja uşor îngălbenit mi se pare, ochii ei care privesc camera, ochii ei cu pleoapele căzute, râsul ei, acest râs pe care nu îl înţeleg, care îmi electrocutează corpul, pe care aş fi preferat să nu-l fi văzut şi auzit niciodată, acest râs care m-a dat peste cap.

26

Când mă trezesc, mă doare tot corpul. Cu fiecare zi care trece, resimt tot mai tare durerile. Corpul meu este adesea îngreunat de dorinţa corpului ei, de pielea noastră amestecată, de degetele noastre în profunzimile celeilalte, de micile noastre dimineţi îmbrăţişate. Şi oboseala asta care nu mă părăseşte de când ea a murit. De fapt, de când eu am plecat. Nu mai am somn. Oboseala corpului meu este, în acelaşi timp, curajul extrem al corpului meu, descoperit din întâmplare, în stare să meargă ore întregi în fiecare zi, să supravieţuiască aproape fără să mănânce nimic, fără să bea nimic. Dacă o să revin, dacă o să reuşesc să mă întorc acasă, nu trebuie să uit niciodată această copilărie regăsită descoperită aici, la Trieste. Această mică grădină, fragmentată de arbori de un verde blând, care servesc drept stinghie mulţimii de păsări cântătoare. Casa de pe colţ lângă afişele electorale, casa de pe colţ cu o faţadă de culoarea ruginii şi o faţadă bej decolorat. Tablă peste tot şi bariere de lemn care delimitează grădina. Pietricele şi petale de flori zdrobite deasupra pietrelor. Mă întorc în timp. Este ca şi cum aş avea din nou cinci ani, ca şi cum aş putea să observ dragostea părinţilor mei. Regăsesc aici acest mic teritoriu neînsemnat pierdut la celălalt capăt al lumii, savoarea primăverilor mele de copil. Dulceaţa eternă a ceaiului luat în grădină, pe vechiul mobilier din fier alb, o masă rotundă şi patru scaune aproape de trei trepte roşu-cărămiziu, care urcă spre grădină, spre podgoria sălbatică ce face struguri acizi. Şi prânzurile de sărbătoare, în această mică dimineaţă din bazinul parizian, aceste

prânzuri de sărbătoare despre care nu realizez decât abia acum că erau de sărbătoare, căpşunile la desert, fără îndoială, în bolul care pare să fie din cristal şlefuit, din cristal roz şlefuit, căpşunile la desert, fără îndoială, cu mentă şi floare de portocal, şi sucul prelingându-se pe farfuriile albe, aşezate pe faţa de masă albă. Mă întreb ce însemna asta, să fii invitat să iei prânzul duminica la părinţii mei. Mă întreb cum erau pentru părinţii mei anii aceia, dacă au fost *cei mai frumoşi*. Merg pe străzile din Trieste, întotdeauna aceleaşi ca şi cum nu ar exista decât un singur traseu posibil în acest oraş, nu fac decât să mă gândesc la acest bol care pare să fie din cristal roz, la acest bol în care mama făcea salată de căpşuni în toate zilele de sărbătoare, primăvara.

De ce aici este timpul regăsit? Oare asta am venit să caut? A fost complet iraţional să plec, să-mi abandonez copilul şi meseria, să iau un bilet de avion fără să stau pe gânduri, şi o maşină spre acest oraş care nu spune nimic nimănui. Şi dacă tocmai din cauza asta am venit aici? Pentru că nu spune nimic nimănui. Acest oraş mi-l însuşesc şi devine al meu, această bucată de pământ devine a mea, această viaţă este a mea. Fără tine sunt tot eu, fără tine este tot primăvară, fără tine viaţa tot zvâcneşte ca sângele într-o arteră strânsă tare. Chiar am făcut asta? Am plecat ca să rămân aici, ore întregi aşezată pe o băncuţă de un albastru deschis? O să găsesc un cuvânt ca să definesc culoarea acestei bănci, trebuie neapărat să găsesc un cuvânt pentru a defini culoarea acestei bănci. Nu, nu, este chiar albastră. Este ca ochii tăi, iubirea mea, ochii tăi cu pleoapele căzute, care nu sunt chiar verzi. Sau oricum de un verde imposibil. Băncuţa albastru deschis. O să rămân la Trieste şi o să scriu toată viaţa pe această bancă, o să scriu toată viaţa despre Sarah. Şi despre întoarcerea în copilărie. O pungă de *taralli*, un stilou. Să scriu, să scriu. Port în fiecare zi aceiaşi pantaloni, acelaşi pulover, de ce să port altceva? Cântecul păsărilor triestine. Iată, un titlu bun de roman. Cântecul păsărilor triestine, zgomotul loviturilor pe tablă, strigătele copiilor care acaparează întregul cer. Ca peste tot, de altfel, de fapt nu ca peste tot. Cum se procedează de fapt? Viaţa cu instrucţiuni de folosire. Scriitura sau viaţa. Iubesc la nebunie soarele care îmi încălzeşte coapsa prin blugi şi care mă împiedică să văd prea bine paginile caietului în care scriu compulsiv. Un roman al orelor lipsite de activitate în mijlocul unei

după-amiezi la Trieste.

M-am împrietenit în cele din urmă cu patronul de la cafeneaua Erica. Nu spune nimic, mă salută dând din cap, o mişcare a craniului său neted, îşi şterge uşor mâinile pe eterna lui cămaşă neagră, se întoarce în spatele minusculei tejghele ca să prepare un Aperol, pe care mi-l aduce fluierând întotdeauna cu aceeaşi stare, o stare pe care o recunosc acum, dar care nu îmi era familiară prima dată. Pe măsură ce trec zilele, pune tot mai mult alcool în băutura mea, pe măsură ce trec zilele mă hrăneşte în treacăt, parcă ar şti că nu mănânc decât *taralli* şi câteodată, seara, gnocchi cu spanac. La început, îmi aducea câteva măsline, şi apoi într-o seară mi-a pus în faţă o farfurioară pe care era o mică tartină cu pate. Nu prea mi-a plăcut, dar am fost atât de emoţionată, încât am devorat-o. A doua zi, a adus farfuria cu măsline şi două mici tartine. Uneori, un fel de sendvişuri cu jambon italian. Într-o zi, pentru că am îngăimat, cred că astăzi este ziua mea de naştere, mi-a adus o felie minusculă de prăjitură cu cremă, o prăjitură care nu ştiu de unde a apărut, dezgustătoare, cu o lumânare veche care mai fusese folosită. A fredonat cântecul tradiţional punând-o în faţa mea alături de un Aperol pentru a sărbători şi am plâns. În seara aceea, m-am întors acasă mai beată ca niciodată, am găsit cu greu uşa clădirii în care era apartamentul cocoţat, nu am reuşit să apăs pe butonul liftului vechi, aşa că am urcat scările nu ştiu cum, în patru labe, şi îmi venea să urlu ca un lup la lună, să-mi urlu suferinţa, singurătatea, nebunia.

Un coşmar. Merg pe străzile din Trieste, pe aceste străzi pe care le cunosc bine, aceste străzi pe care le străbat în fiecare zi. Străzile mele. Poteca trece prin mijlocul crengilor care au un miros plăcut, pictorul american care se instalează în fiecare dimineaţă pe trotuar, la ora la care trec, şi îşi aranjează şevaletul, acuarelele, paleta, apoi se aşază, cu pălăria de paie pe cap, într-un fotoliu de răchită, ca să picteze, conversând cu trecătorii, şi îmi place aşa de mult să încetinesc pasul ca să-i aud accentul savuros de Louisiana când vorbeşte în italiană, vânzătorul de ziare, care mă salută mereu, şi un scurt mesaj pe care îl descopăr dimineaţa lipit pe vitrina sa prin care ne anunţă că o să închidă chioşcul, biserica din capătul străzii şi violetele care înfloresc

pe aleea care duce spre ea, vânzătorul de biciclete cu barba frumoasă căruntă, şi asistentul lui care îmi face uşor avansuri, vecinii pe care îi recunosc fără să-i cunosc, motociclistul cu ochi frumoşi, mama brunetă a fetiţei blonde, cuplul peste care dau mereu la Spar, bunica şi căţelul ei, cea despre care cred că este învăţătoare la grădiniţă şi iubitul ei. Un afiş pe unul dintre ziduri îmi sare în ochi. Este un afiş al concertului pe care cvartetul Sarei îl ţine la Trieste. Mă uit la dată, uluită, citesc de trei ori numele oraşului, numele cvartetului, privesc insistent cele patru chipuri pe care le cunosc bine, şi mai ales chipul ei, chipul ei de moartă. Nu înţeleg de ce a acceptat o fotografie cu ea bolnavă, pentru afiş. Nu înţeleg de ce îi lasă pe toţi să o vadă în starea asta, să vadă că o să moară, că e moartă. Craniul ei chel, tenul ei galben, rochia ei lungă şi neagră de concert. Îmi continui drumul, pe traseul pe care îl fac în fiecare zi. Îmi dau seama că venirea cvartetului este evenimentul momentului, că sunt afişe peste tot. Chipul ei mă priveşte la fiecare colţ de stradă. Ajungând aproape de mare, mă năpustesc asupra unui zid unde sunt lipite trei afişe unul lângă altul, asta mă înnebuneşte, îl prind de colţuri pe unul dintre ele şi trag cât pot de tare, primul se dezlipeşte, apoi cedează, o fâşie imensă îmi rămâne printre degete, o arunc cu furie pe jos şi continui, îmi înfig degetele în zidul de cărămidă ca să smulg încă o dată şi încă o dată hârtia imprimată cu zâmbetele lor, le rup instrumentele, o fâşie mare de violoncel, o fâşie mare de costum clasic de altist, le smulg, duc o luptă pe viaţă şi pe moarte cu zidul, nu-mi dau seama că am bucăţi de ghips sub unghii, că îmi sângerează degetele, că pielea mea tăiată în carne vie lasă dâre roşii pe hârtia care opune rezistenţă, că o mulţime de oameni s-au strâns în jurul meu. Un om mă ţine de mijloc, urlă în italiană lucruri pe care nu le înţeleg, nu vreau să ştiu nimic, trebuie să termin de sfâşiat chipul ei de pe toate zidurile din Trieste, nu are ce să caute aici, nu trebuie să vină în oraşul ăsta, mai întâi de toate este oraşul meu şi mai apoi ea este moartă, ea nu mai există.

27

În unele dimineţi mă trezesc puţin mai bine, cu mai puţine dureri, aproape binedispusă. Deschid larg uşa care dă spre terasă ca să

aerisesc apartamentul. Îmi pregătesc baia, cotrobăi prin dulapurile din baie ca să găsesc cosmetice vechi din anii ’70 pe care le pun în apa din cadă, ca şi cum ar fi pentru baie. Mă scufund în apa călduţă cu miros ciudat acoperit de parfumurile vechi şi rămân întinsă pe spate o vreme, cu corpul suspendat, în sfârşit mai liniştită. Îmi îndoi picioarele şi îmi bag capul sub apă, părul meu formează o perdea la suprafaţă, nu văd tavanul. Urechile se umplu de apă şi în sfârşit nu mai aud nimic din zgomotul lumii exterioare. Nu mai aud decât sunetul inimii mele care bate, sunt singură, eu cu mine însămi. Iau o gură mare de aer înainte să mă bag sub apă, mă antrenez să rămân de fiecare dată cât mai mult timp posibil fără oxigen, să deschid perdeaua pe care o formează părul meu ca să iau o gură de aer cât mai târziu cu putinţă, când simt într-adevăr că inima îmi palpită în urechi, că nu mai este atât de încăpăţânată, că a încetat să fie un metronom ridicol de fidel. Îmi place să simt că sunt cât pe ce să mă sufoc, să simt că această cutiuţă muzicală fermecătoare se poate sparge dintr-o lovitură, că este de-ajuns să mă străduiesc puţin, să rămân puţin mai mult sub apă, câteva secunde poate, şi ar fi suficient. Ar fi elegant să sfârşesc în vaporii demodaţi ai produselor de frumuseţe fără vârstă care aparţin domnului în vârstă. O moarte cu miros de violete, ce zici de asta, iubirea mea? Cu tine vorbesc. Nenorocito.

Patronului cafenelei Erica îi spun mormăind în italiană că este chiar ciudat, urletele pe care le aud uneori când mă trezesc mă înspăimântă, eu, care nu cred atât de tare în fantome, am impresia că una dintre ele o să vină să mă bântuie şi roşesc uşor când spun asta. Ne ia ceva timp să ne înţelegem, de obicei nu ne spunem nimic, el se mulţumeşte să-mi aducă farfurioara cu tartine cu pate, şi eu să le mănânc, pun monedele pentru Aperol pe masă şi mă ridic fără să spun un cuvânt, îi simt privirea urmărindu-mă în timp ce urc strada pe care se află apartamentul cocoţat. Îmi cere să-i explic puţin, cum aşa, urlete, dar nu am un vocabular atât de bogat ca să-i descriu fenomenul, aşadar încep să scot sunete, mugete, ahuuuuu ahuuuu, mă priveşte uluit, un moment de tăcere, apoi izbucneşte în râs, îmi spune, dar asta este bora, draga mea, este bora şi îmi explică, spune toate astea în italiană, dar înţeleg, este ca un miracol, *e la bora, piccola*, este bora, vântul care te înnebuneşte.

Aranjez puţin bucătăria. Asta îmi dă o stare de bine, cumva zilele trebuie să treacă şi dorm din ce în ce mai puţin noaptea, vreau să plec pe şantierul naval din ce în ce mai devreme. Nu mai reuşesc să iau micul dejun, am greţuri extrem de violente care încep imediat ce deschid ochii şi deschid ochii în fiecare zi tot mai devreme. Uneori, afară este încă noapte, ştiu că nu o să reuşesc să adorm din nou, rămân întinsă ore întregi pe spate, privind tavanul şi ascultând vântul urlând, ştiu că nu e vântul, ci eşti tu, Sarah, care urli la clădire, ştiu că m-ai găsit şi că nu o să mă laşi niciodată în pace. Mi-e frică să ies pe terasă şi totuşi aş vrea să văd cum se ridică ziua deasupra oraşului, aş vrea să văd cum soarele luminează dintr-odată marea care se dezbracă de indigo pentru a-şi pune rochia ei albastră obişnuită, rochia ei de toate zilele, aş vrea să număr monumentele pe care le cunosc, să aud primele obloane care se deschid, să contemplu toate astea chiar înainte de sosirea primilor pescăruşi care mă detestă. Să fiu acolo înaintea păsărilor, asta mi-aş dori. Dar urletele tale mă ţintuiesc în salteaua prăpădită a canapelei-pat, baţi la geamuri şi eu mă prefac că sunt moartă, nu mişc nici măcar un deget, imit postura pe care o aveai, în noaptea aceea, în Lilas.

Într-o dimineaţă în care nu ai venit, în care vântul nu m-a trezit la ora patru dimineaţa, mă hotărăsc să aranjez bucătăria. Nu e mare lucru de aranjat, dar curăţ puţin cu o cârpă veche, îmi pun în ordine micile mele obiecte preferate, lustruiesc chiuveta. Aproape de pick-up, dau peste cutia în care se află discul. Îmi dau seama că este un disc dublu. Ascult iar şi iar *Păstrăvul* de când am ajuns aici, apăs automat pe butonul care declanşează discul în fiecare dimineaţă, la trezire şi în fiecare seară, când nu ajung acasă prea beată, de zile întregi ascult de două ori pe zi cvintetul săltăreţ şi fără să-mi dau seama că mai era un disc în cutie. Îl pun în aparat. Se aud primele note. Sunetul mă arde instant. Recunosc atmosfera asta. Este un cvartet de corzi. Încep să tremur, corpul îmi paralizează complet. Reuşesc să-l întorc pe cealaltă parte, ochii mei înnebuniţi caută printre rândurile în italiană menţiunea celui de-al doilea disc pe care nu l-am văzut prima dată. Este scris. Cum am reuşit să nu-mi dau seama de asta când am ajuns aici şi am găsit discul? Este scris, negru pe alb, tocmai ascult un cvartet de corzi de Schubert.

28

Cobor alergând, nu am timp să aştept liftul vechi, mă arunc pur şi simplu pe scări, şi mai apoi pe strada care coboară, alerg ca să fug de notele muzicale, ca să termin în sfârşit. Trec pe la cafeneaua Erica, îl salut pe patron dând din cap, ca-n fiecare seară, nu pare surprins să mă vadă atât de devreme, la ora la care de obicei plec în micul meu pelerinaj până la băncuţa mea. Sunt surprinsă să văd oameni la terasa cafenelei, pentru că atunci când vin eu să-mi beau Aperolul nu este nimeni, oameni care par fericiţi şi care îşi iau micul dejun. Mă aşez, uşor dezorientată, deoarece locul meu este ocupat de un cuplu tânăr cu ochelari de soare. Patronul mă întreabă cafea, Aperol, spun Aperol, trebuie să beau chiar dacă oraşul abia s-a trezit, trebuie să beau ca să uit primele măsuri muzicale.

Cvartetul se numeşte: *Tânăra şi Moartea.*

Mai târziu, mult mai târziu, aproape de prânz, ştiu asta pentru că oamenii ies din magazine ca să ia micul dejun, îmi dau seama ce nenorocire tocmai s-a întâmplat. Mi-au furat rucsacul. Înăuntru am numai portofelul şi câteva foi scrise pe băncuţa albastru deschis. Grămăjoara de cărţi poştale pentru Sarah este în sutienul meu, cheile de la apartamentul cocoţat, în buzunarul blugilor. Dar nu mai am portofel. Nici bani, nici card. Intru în panică. Dau la o parte oamenii de la celelalte mese, caut din priviri hoţul, întreb trecătorii în franceză, nu mi-aţi văzut rucsacul, vă rog, ajutaţi-mă, vă implor. Încep să urlu sunete pe care nu credeam că le voi auzi vreodată din gura mea, mă gândesc că nu o să reuşesc să ajung acasă, nu o să pot să-mi strâng în braţe fetiţa, să respir ca pe un drog mirosul dulceag şi sărat al gâtului ei, să-mi revăd părinţii, să-i liniştesc, să mă întorc la liceu, la elevii mei. Cardul meu este cheia pentru toate astea, obiectul miraculos care îmi poate da şansa, ca într-un minut sau două, să cumpăr un bilet de avion, să părăsesc Trieste, să revin la viaţă. Patronul cafenelei Erica îmi spune că mă poate însoţi la poliţie, că mă ajută să depun o plângere, şoptesc că nu, nu merită, nu am putere pentru asta, nu mai am putere pentru nimic, insistă, spune că nu i s-a mai întâmplat niciodată, că mă cunoaşte bine acum, că s-a ataşat de mine. Spune

toate astea în franceză şi italiană, mă mângâie pe cap în acelaşi timp şi izbucnesc în lacrimi ca un copil în braţele lui grele, lipită de cămaşa lui neagră pe care îşi şterge mâinile în fiecare seară înainte să-mi servească Aperolul, simt mirosul de transpiraţie şi de om bătrân, îmi vine să-i povestesc tot, de la bun început, de la vraja ochilor verzi ai lui Sarah.

Nu fac nimic, rămân nemişcată toată ziua, aşezată la terasă. Îmi aduce un Aperol, tartine cu pate, îmi propune din două în două ore să închidă barul şi să mă însoţească să facem plângere, refuz printr-o mişcare din cap, mă mângâie pe cap, îmi aduce batiste în care îmi suflu nasul cu zgomot, plâng în timp ce mă lamentez, plâng în tăcere, îmi este rău de la atâta plâns, îmi aduce din nou Aperol, mi se urcă la cap, îi vorbesc lui Sarah, încetează să mă priveşti aşa, nenorocito, dacă tu crezi că nu mi-e ruşine, mor de ruşine, să mă dau în spectacol la terasa cafenelei Erica, mor de ruşine, dar nu mai ştiu ce să fac, nu mai ştiu unde să merg, şantierul naval este prea departe, sunt prea obosită, iar apartamentul cocoţat nu mai este o soluție. Acolo este *Tânăra şi Moartea*, da, râzi dacă vrei, da, poţi să râzi, dar tu asculţi asta fără să tresari, cele trei cuvinte, tânăra şi moartea, însă eu nu, eu le aud şi îmi vine să mă arunc pe geam, să sar peste balustrada terasei, să fac cel mai frumos salt din lume, îmi vine să mă alătur în acelaşi timp cerului din Trieste şi mării triste.

În cele din urmă spun nu, mulţumesc, ultimului Aperol şi mă hotărăsc să mă întorc în apartamentul cocoţat. Patronul cafenelei Erica îmi spune că bineînţeles consumaţia e din partea lui şi că pot trece în continuare în fiecare seară ca înainte pentru Aperol, timp în care voi găsi o soluţie, şi că pot să-i plătesc mai târziu. Îmi scrie numărul lui de telefon pe un bon de casă, când nu rămânem decât noi doi; numără încasările, ca în fiecare zi, în timp ce îl privesc cum face asta, ca în fiecare zi, cu un aer abătut. Întorc cheia cu spaimă în broasca de la uşă, sperând că discul s-a oprit. Mă hotărăsc să nu desfac canapeaua-pat, să merg să dorm în patul bunicului Lisei, în camera roz şi kitsch, cochetă, cu o fereastră imensă rotundă. Mă trântesc în pat, surprinsă să-mi simt corpul cufundându-se în salteaua moale. Mă bucur de confortul de a mă simţi, dintr-odată, ca într-un cuib. Patul imens mă

învăluie, m-am ghemuit în această cameră căptuşită, pierdută. Nu mai vreau să mă mişc. Pereţii se clatină, personajele naive ale pânzei de Jouy dansează sub privirile mele, îmi vine să vomit, dar corpul meu se simte atât de bine, încât nu pot să mă ridic, închid ochii, încerc să respir încet, să calmez dansul macabru al ciobanilor şi al ciobăniţelor pe perete şi pe tavan, să calmez vocea lui Sarah, pe care o aud în ţeasta mea şi care mă întreabă cine este tânăra şi moartea, ha, cine este, eşti tu sau sunt eu?

Bora este un vânt catabatic, produs de o masă de aer rece care coboară un relief geografic. Este un vânt puternic care se năpusteşte asupra oraşului Trieste în direcţia golfului Veneţiei. La originea lui se află un flux de aer rece, format iarna pe înălţimile Sloveniei care coboară pantele dealului cu o viteză medie de 50-80 km/h şi rafale care ating adesea 180 km/h la Trieste. Numele Bora vine de la Boreu, zeul care, în mitologia greacă, este personificarea vântului din Nord. I se spune *borin* când este lejer, mai degrabă blând, *boron* când bate mai tare, *borazza* când este foarte puternic, *bora chiara*, bora limpede, când suflă într-o zi senină, *bora scura*, bora întunecată, când bate într-o zi cu cer înnorat. Stendhal, care a fost consul la Trieste, a scris „Spunem că este vânt puternic atunci când suntem mereu ocupaţi să ne ţinem pălăria pe cap şi bora când ne e teamă să nu ne rupem braţele“. În 1830, vântul bătea atât de tare la Trieste, încât au avut loc douăzeci de fracturi de picioare şi de braţe. În mai multe locuri din oraş, la colţul străzilor, sunt instalate lanţuri, pentru a le permite trecătorilor să înainteze mai uşor, să se prindă de ceva. Să rămână în picioare.

29

În baia cu gresie crem, a doua zi dimineaţa, îmi masez îndelung fiecare porţiune de corp încercând să stârnesc viaţă în membrele moarte, aproape moarte. Spun tabla înmulţirii, reuşesc cu greu să trec de trei, încerc să recit fabulele lui La Fontaine, încerc să mă agăţ de lucruri pe care le cunosc. Îmi este frică de mine însămi. Aş vrea să-mi amintesc ceea ce s-a întâmplat în acea noapte în Lilas. Ştiu că am făcut dragoste asta, da, dar după. Simt din nou mirosul sângelui care

mă urmăreşte peste tot. Mi se pare că pick-upul porneşte singur şi se aude în tot apartamentul *Tânăra şi Moartea*. Nu reuşesc să ies din baie ca să verific. Nu ştiu ce să fac. Cu preţul unui efort supraomenesc, ies din apa cu miros de violete, mă usuc, îmi pun blugii şi puloverul, întotdeauna aceleaşi, şi cobor până la băncuţa albastru deschis. Sunt epuizată. Adorm imediat, întinsă pe bancă, ultimul meu refugiu, ascunzătoarea mea în ascunzătoare, fuga mea în fugă.

Drumul de întoarcere este mai dificil ca niciodată. La magazinul Spar, pândesc salutul vânzătorului care mă cunoaşte bine, îl salut şi eu. Caut cu privirea unde sunt camerele de supraveghere. Pentru prima dată, nu o să cumpăr nimic, mi-e frică să nu bănuiască ceva, pentru că mereu cumpăr de la el, la fiecare două zile, de o eternitate, aceleaşi lucruri. Suc de grepfrut, gnocchi cu spanac, iaurt cu afine. Unele femei au pofte când sunt însărcinate, eu se pare că am pofte când sunt tristă. Dacă pot să mănânc ceva, nu vreau decât aceste alimente. Mă învârt printre raioanele din magazin, chiar nu ştiu cum să fac. Arunc o privire în jurul meu şi strecor punga de gnocchi în buzunarul hainei. Ies salutând în franceză, ruşinoasă, îmi spun că asta mă va da de gol, absenţa unui *arrivederci* pe care îl spun de obicei. Dar vânzătorul nu spune nimic, se mulţumeşte să-mi zâmbească, îmi spun că este incredibil de uşor, şi apoi, ca să mă consolez, îmi spun că nu am de ales acum, când nu mai am bani. Ajunsă în stradă, încep să fug, trec prin faţa cafenelei Erica fără să mă opresc, atât de ruşine îmi este, încât îmi arde stomacul, îmi arde tot corpul.

Zilele următoare trec astfel. Sunt ca o bătrânică, îmi ia mai mult de o jumătate de zi ca să ajung la băncuţa mea şi, odată ajunsă acolo, alunec într-un somn comatos. Când mă întorc este aproape noapte, fur de la Spar şi nu mă mai opresc la cafenea, intru în apartament, cu corpul strivit de o durere generală pe care nu mi-o explic. Am frisoane de la febră şi dureri de cap, îmi vine să mă dau cu capul de pereţi. Încerc să scriu puţin, câteva cuvinte în fiecare zi ca să nu-mi pierd minţile. Dar nu-mi amintesc nimic, nu reuşesc să spun în ce zi suntem, în ce lună. Chipul fiicei mele se şterge puţin câte puţin din mintea mea. Nu mai văd decât ochii lui Sarah, sânii ei atât de frumoşi

şi de bolnavi care o vor ucide, care m-au făcut să o ucid, şi ochii lui Sarah, ochii ei de şarpe, şi mai apoi profilul ei de moartă încununat de magnolii.

Cvartetul în re minor intitulat *Tânăra şi Moartea* a fost scris de Franz Schubert în martie 1824. A fost publicat după moartea lui. Execuţia cvartetului durează patruzeci de minute. Este compus din patru mişcări; *allegro*, *andante con moto*, *scherzo* şi *presto*. A doua mişcare, *andante*, este o serie de cinci variaţiuni pe tema extrasă dintr-un lied compus pentru voce şi pian în 1817. Versurile acestui lied, în germană, sunt dintr-un poem de Matthias Claudius.

TÂNĂRA:
Pleacă! Ah! Pleacă!
Dispari, schelet odios!
Sunt încă tânără, pleacă!
Şi nu mă atinge.

MOARTEA:
Dă-mi mâna, dulce şi frumoasă creatură!
Sunt prietena ta, nu ai de ce să te temi.
Supune-te! Nu-ţi fie frică,
Vino să adormi uşor în braţele mele!

Îmi amintesc vocea ei la telefon, când era departe, într-o altă ţară, într-un alt oraş. Ce voluptate să ştiu că există; să am *dovada*. Nu mă mai gândesc decât la asta. La urme, la dovezi, la corp. Dar mai ales, mai ales la *tangibil*. La ceea ce putem atinge cât încă se mai poate. Să atingem uşor, să mângâiem, să zgâriem; atât cât încă se mai poate.

30

Cum mă mişc puţin, am frisoane. Deci nu mă mai mişc deloc, este simplu, nu mă mai mişc. Sar peste traseul zilnic până la băncuţa albastru deschis. Sar peste băuturile la cafeneaua Erica, sar peste Spar, peste iaurturile cu afine furate când vânzătorul se uită în altă parte. Sar peste viaţă. Îmi este frig, îmi este chiar foarte frig şi duşurile fierbinţi îmi decojesc pielea fără să mă încălzească. Îmi fac rău fără

încetare, mă izbesc, mă lovesc prosteşte şi sângele ţâşneşte pe peretele alb, mă zgârii cu unghiile. Îmi fac vânătăi. Cad, mă lovesc. Dacă aş putea să lovesc steaua mea norocoasă, acolo, puţin, doar aşa, sau pe oricine, de fapt. Marsilia este departe, puţin prea departe, chiar dacă mă gândesc în fiecare zi la ameţeala din faţa acestei mări şi a acestei lumini, când nu ştiam încă dacă o să moară.

Mă retrag în cameră, în camera roz a bătrânului domn romantic, camera de doamnă cochetă, deşi cu siguranţă nu a existat niciodată o doamnă, camera cu fereastră rotundă şi cu o oglindă mare aurită. Mă doare, mă doare tot corpul. Fiecare mişcare este dureroasă.

Culcată pe-o parte, cu picioarele la piept, în golul saltelei, aştept. Nu mai am puterea să mă ridic, s-a terminat. Orele trec, îmi dau seama după lumina care scade, apoi revine. O noapte. Îmi fac nevoile în pat. Nu mai am puterea să merg până la toaletă. Ţin ochii închişi, am gura uscată, atât de uscată, gust de sânge pe buze. Două nopţi. Nu mai aud bora şi rafalele lui, vântul nebun, zgomotul străzii, cuvintele în italiană, roţile maşinilor care scârţâie când urcă. Nu mai aud decât discul cu Schubert care pare că se învârte încontinuu, acolo, în bucătărie, o dată şi încă o dată, neobosit, ca şi cum fantoma ta ar apăsa pe *replay* imediat ce cvartetul se termină. Nu mai aud decât bătăile inimii mele, pe un ritm pe care nu l-am simţit niciodată, un tempo rapid, *con fuoco*. Palpită în urechi, încheieturi, în sexul meu şi în gât. Nu mai sunt decât o palpitaţie, întregul meu corp bate măsura, o cadenţă înnebunită, un fel de virtute. Au trecut trei nopţi, cred. Ziua va sfârşi poate prin a se ridica. Mi-e atât de sete. Nu mă mai doare nimic. Nu mai simt nimic. Nu văd decât roşu, în spatele pleoapelor închise, forme roşii care clipocesc în ritmul lor. Sistolă, diastolă, sistolă, diastolă, sistolă, diastolă, bum, bum, bum, aşa, din ce în ce mai tare, bum, bum, bum, din ce în ce mai repede, din ce în ce mai repede, din ce în ce mai repede, ca un suflu care se pierde în penumbră.